

SZÉCHENYI 2020

NEMZETGAZDASÁGI
MINISZTERIUM

HAJÓZD Helyi Akciócsoport

„KÖSZI ÓZD! Közösségi Színterek fejlesztése Ózdon”

HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2017. szeptember

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Strukturális
és Beruházási Alapok

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

Vezetői összefoglaló	4
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata	5
1.1 A tervezési folyamat átláthatósága	6
1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során	6
1.3 A stratégiaalkotásba bevont szereplők	9
1.4 Közösségi bevonás eredményei	10
1.5 A közös munka folyamata	10
2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	12
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése	13
3.1 Helyzetfeltárás.....	13
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	25
3.3 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások	25
3.4 SWOT analízis	29
3.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása	33
4. A stratégia jövőképe	33
5. A stratégia célhierarchiája	34
5.1 Indikátorok	36
6. Cselekvési terv	38
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása	38
6.2 A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek (összefoglalás)	47
6.3 Együttműködések	49
6.4 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	50
6.5 Kommunikációs terv	55
6.6 Monitoring és értékelési terv	58
6.7 Horizontális célok	64
6.8 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	65
7. Indikatív pénzügyi terv	67
7.1 A HKFS teljes költségvetése	68
Nyilatkozat a HKFS módosításának elfogadásáról.....	69

Ábrajegyzék

1. sz. ábra: Az internetes kérdőívet kitöltők életkora	8
2. sz. ábra: Az internetes kérdőívet kitöltők szektor szerinti megoszlása	9
3. sz. ábra: A lehetséges fejlesztési programok prioritizálása:	11
4. sz. ábra: A HKFS akcióterülete	12
5. sz. ábra: Regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma	18
6. sz. ábra: Lakónépesség száma az év végén (Efő).....	20
7. sz. ábra: Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)	20
8. sz. ábra: Öregedési mutató	21
9. sz. ábra: Vándorlási ezrelék	21
10. sz. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (Ft).....	22
11. sz. ábra: Magas- illetve alacsony jövedelműek aránya (fő).....	22
12. sz. ábra: Munkanélküliségi ráta.....	24
13. sz. ábra: Tartós munkanélküliség (180 napon túli nyilvántartott álláskeresők ezer lakosra vetített száma).....	24
14. sz. ábra: Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db).....	24
15. sz. ábra: Problémafa.....	33
16. sz. ábra: Célfá	34
17. sz. ábra: Célrendszer.....	35
18. sz. ábra: A HACS szervezete.....	53

Vezetői összefoglaló

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia (*továbbiakban: HKFS*) a HAJÓZD Helyi Akciócsoport stratégiai tervezési dokumentuma, mely középtávú, stratégiai szemléletű, megvalósítás centrikus és meghatározza Ózd város területére, mint egybefüggő és homogén akcióterületére vonatkozó fejlesztési elképzeléseket a program megvalósítási időszaka alatt **2017. szeptember 1. és 2020. október 31.** között.

A HKFS elkészítésére és annak végrehajtására - a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor szereplőinek összefogásával - jött létre 2016. májusában a HAJÓZD Helyi Közösség. A közösségi tervezés folyamatába a helyi közösségi- és kulturális élet aktív szereplői, valamint a helyi lakosság is bevonásra került, annak érdekében, hogy a HKFS a helyi szükségleteken alapuljon és igazodjon a helyi célkitűzésekhez.

A közösségi tervezés eredményeként létrejött dokumentum átfogó képet ad az akcióterület társadalmi-, gazdasági- és környezeti helyzetéről, a helyi közösségek erőforrásairól, valamint a helyzetértékelés összefoglalásaként a feltárt problémákról, és azokról az erőforrásokról, melyek a stratégia megvalósítását tudják szolgálni.

A helyzetértékelésre alapozva a HKFS részletesen tartalmazza a fejlesztés irányait, célrendszerét, az azok elérése érdekében tervezett műveleteket, valamint az allokálható forrásokat a helyi közösség által elfogadott jövőképét a hosszú távú átfogó célok alapján.

A HKFS akcióterületét képező Ózd városa az ország északkeleti részén, az Észak-magyarországi régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található a szlovák határ közelében, a Bükk hegység, a Mátra, a Gömör-Szepesi érchegység között lévő dombvidéken, a Sajó folyóba torkolló Hangony patak és Ózd patak találkozásánál terül el.

A város fejlődése a 19. században indult meg, ekkor épült meg a vasfinomító és hengerlő gyár, majd sorra megnyíltak a környéken a szénbányák. A település 1949-ben kapott városi rangot, lakóinak száma ekkor 24830 fő volt. Az 1980-ban megindult társadalmi- és gazdasági folyamatok a térséget is hátrányosan érintette: megkezdődött a gazdaság teljesítményének, eltartó képességének, a települések megtartó erejének csökkenése. Ezek a kedvezőtlen hatások egyrészt a piacvesztés, másrészt a termelő kapacitás leépülése miatt felerősödtek. A negatív gazdasági folyamatok komoly társadalmi problémákat indukáltak, melyek nehezen leküzdhető kihívások elé állítják közösségünket. Így a település eloregedésével, a képzett fiatal munkaerő elvándorlásával, a nagyarányú munkanélküliséggel, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok számának növekedésével kellett számolni, melyek jelentős feszültségeket generálnak. A városban zajló negatív társadalmi- és gazdasági folyamatok is hozzájárultak ahhoz, hogy a helyi lakosság elveszítse önértékelését, erodálódjon a városi identitás és csökkenjen a helyi közösségek összekovácsoló ereje.

A kialakult gazdasági-, és társadalmi helyzetből adódóan, a város előrelépése szempontjából tehát elengedhetetlenül szükséges a városi identitás megerősítése, a helyi közösségek fejlesztése, és a helyi értékek megőrzése és gyarapítása. A rendelkezésre álló szűkös erőforrások pedig arra szorítanak, hogy a rendelkezésre álló forrásokat optimálisan használjuk fel, mely érdekében fontos a célirányos és tudatos tervezés.

A negatív társadalmi és gazdasági folyamatok ellenére a helyi tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy ha csak apró lépésekkel is, de lehet enyhíteni a negatív folyamatokon, ám hosszú távon csak kitartó, és a helyi közösségek összefogásán alapuló működés a megfelelő megoldás. A HKFS átfogó célja így a város, és egyben az akcióterület tekintetében, hogy a városi identitás és értékalapú kapcsolatok megerősödjenek a közösségi életterek kialakításával.

A stratégia alapja a helyi közösségek együttműködésén alapszik, a közös felelősségvállaláson és a közös megvalósításon. Ezért köszönjük a helyi lakosoknak és aktív csoportoknak a munkájukat, köszönjük, mindazoknak, akik a városra figyelnek, akik idelátogatnak, köszönjük a helyi gazdasági szereplőknek, hogy támogatják a város fejlődését. Mindazt, amit a helyi szervezetek a program során meg kívánnak

valósítani szívből és szívesen teszik. A **KÖ**zösen és **SZ**ívesen nem csak szlogen, hanem magának a stratégiának a szellemiségét is jelenti.

A HKFS a helyzetértékelés és a közösségi tervezés eredményeként megfogalmazásra kerülő célkitűzések alapján, mint a Városi identitás újradefiniálása, az Élmenyközpontok, kisközösségi helyek kialakítása, a Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése, és a Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása, az alábbi művelési területek kerültek kijelölésre fejlesztési prioritásonként a helyi közösségi és kulturális terek és közösségek fejlesztése érdekében:

1. **KÖSZI TÉR!** műveletek központjában a városszerkezet új fókuszpontjainak kialakítása, innovatív és a közösségeket aktivizáló helyszínek fejlesztése áll.
2. **KÖSZI ÉRTÉK!** műveletek fókuszában a városi múlt megismerése, a meglévő értékeink feltérképezése, valamint az önképzés, a tanulás – mint jövőbeli értékeink – kultúrájának fejlesztése került.
3. **KÖSZI FESZT!** műveletek a városi fesztiválok és kísérő programjaik megvalósítását támogatja, és célja az, hogy a helyi közösségek vendégből házigazdává váljanak a városban.
4. **KÖSZI FEJLŐDÉS!** műveletek területe az egymás megsegítését célozza. A művelési területek tervezett programjai a problémák megelőzésére és kezelésére, az aktivizáló közösségek hatásának multiplikálására ösztönöz.

A stratégia célkitűzéseinek megvalósítására tervezett műveletek együttesen és egymással szoros összefüggésben szolgálják a helyi közösség fejlesztését, alternatíva nélküli, a célokat már önmagában megvalósító műveletet (kulcs projektet) ezért nem került kijelölésre, így valamennyi művelési terület azonos hangsúllyal érvényesülhet a HKFS megvalósításában.

A HAJÓZD Helyi Akciócsoport Taggyűlése által 2016. június 30-án elfogadott HKFS alapján, a támogatási kérelem pozitív elbírását követően a rendelkezésre álló TOP forrásból tervezett intézkedések esetén, az akcióterületen székhellyel/telephellyel rendelkező köz- és civil szféra szereplőit, nonprofit szervezeteit kívánjuk támogatni. A helyi szereplők támogatása a HKFS alapján összeállított helyi felhívások megjelentetésével indul. A felhívások szakmai tartalmának meghatározásában résztvevő szakmai javaslattevő szervezet az Akciócsoport Felhívás Előkészítő Munkacsoportja. A meghirdetett intézkedésekre beérkezett pályázatok értékelését a konzorcium Helyi Bíráló Bizottsága, míg az arról való döntést a HACS végzi. A nyertes projektek kiválasztása jelen stratégiában meghatározott kritériumok alapján történik.

A döntések előkészítését, a támogatottak értesítését, a HKFS végrehajtásával kapcsolatos adminisztrációs és kommunikációs tevékenységet a HAJÓZD Helyi Akciócsoport Munkaszervezete látja el, melynek szervezeti kereteit az Ózdi Polgármesteri Hivatal adja. A széles körű tájékoztatás és részvétel elősegítése érdekében animációs tevékenységgel is segíti a támogatást igénylőket a Munkaszervezet, ahogyan az eredmények nyomon követése, folyamatos ellenőrzése és értékelése is feladatai közé tartozik. Az Akciócsoport működésével és a HKFS megvalósításával összefüggő legfőbb döntéseket a Taggyűlés hozza, míg az operatív irányítás az Elnökség feladata. A Helyi Akciócsoport működésnek ellenőrzése a Felügyelő Bizottság hatáskörébe tartozik.

A HKFS sikeres megvalósítása elengedhetetlen a város felemelkedése, gazdasági potenciáljának javulása és megtartó erejének növelése érdekében. Ennek garanciája a Helyi Akciócsoport munkájában részt vállaló tagság elkötelezettsége, a város iránti lokálpatriotizmusa.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

Ózd város területén megalakuló helyi akciócsoport célja, hogy olyan helyi közösségi fejlesztési stratégia (*továbbiakban: HKFS*) készüljön, mely a kijelölt akcióterület teljes egészére kiterjed, és mind a helyi közszféra, mind a helyi civil- és vállalkozói szféra aktív közreműködésével jön létre. Célja, hogy a helyi szükségletekre és igényekre reagálva a helyi lakosság életminőségének javulását, a pozitív társadalmi

folyamatok erősítését szolgálja a városi identitás megerősítésével és a helyi közösségek aktivitásának növelésével.

Annak érdekében, hogy a helyi igényekre alapozó stratégia jöjjön létre a tervezési folyamatba a helyi lakosságot és a helyi közösségeket a lehető legszélesebb körben kívántuk bevonni, melynek folyamatát az alábbiakban mutatjuk be:

1.1 A tervezési folyamat átláthatósága

A HAJÓZD Helyi Közösség alakuló ülésén a HKFS elkészítésére a munkaszervezeti feladatokat ellátó Ózdi Polgármesteri Hivatalt jelölte ki.

Annak érdekében, hogy a tervezési terület valós szükségleteire reagáló, megvalósítható és a fejlődést, előrelépést szolgáló stratégia kerüljön kidolgozásra, széles körű nyilvánosságot biztosítottunk/biztosítunk a tervezés egésze folyamán, melynek eszközei az alábbiak:

- a városi honlapon aloldal működtetése, folyamatos információfrissítéssel,
- munkaszervezet tagjainak részvétele szakmai programokon,
- tervezői munkacsoport létrehozása,
- stratégiai dokumentumok összegyűjtése, elemzések,
- személyes konzultációk,
- fókuszcsoporthos interjúk,
- műhelymunkák,
- lakossági fórumok,
- fejlesztési javaslatok, projektötletek összegyűjtése,
- médiában való folyamatos megjelenés.

Elsődleges információs forrásunk a www.ozd.hu honlapon HAJÓZD Helyi Közösség címen aloldal létrehozása volt, ahol a tervezési időszakra, és azt követően is a tervezési folyamatról szóló releváns híreket, beszámolókat, meghívókat, kapcsolódó munkaanyagokat folyamatosan közzéteszük. Itt volt elérhető továbbá a projektötlet adatlap, illetve a HKFS tervezet aktuális szövege véleményezés céljából, melyet még a Taggyűlés döntése előtt megtekinthettek az érdeklődők.

A nyilvánosság biztosítására a helyi média (Ózdi Városi Televízió) is segítségünkre volt, amelyben külön híryanag foglalkozott a projekt céljával, a tervezés folyamatával, valamint a helyi szereplők bevonásának lehetőségével is.

A tervezési folyamatba bekapcsolódni kívánók, valamint az érdeklődők számára külön kapcsolattartó került kijelölésre a Munkaszervezet részéről, akit telefonon, vagy személyesen is felkereshettek az érdeklődők a tervezési időszakban.

1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során

A közösségi tervezéshez alkalmazott aktív és passzív eszközök igénybevételével a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor, valamint a helyi lakosság bevonásával a HKFS elkészítése folyamán az alábbi tevékenységek valósultak meg:

1. A munkaszervezeti feladatot ellátó szervezet a tervezési munkálatok megkezdése előtt a helyi önkormányzati adatbázisra támaszkodva felmérte a tervezési folyamatba bevonható szereplők számát, elkészítette saját adatbázisát, melyet folyamatosan frissített a jelenléti ívek, és résztvevők javaslatai alapján.
2. A széles körű tájékoztatás első lépéseként létrehozásra került a www.ozd.hu honlapon egy aloldal, melyen a programhoz kapcsolódó valamennyi információ (meghívók, dokumentumok, kérdőívek, elkészült HKFS tervezet stb.) közzétételre került.
3. A HACS kijelölte a tervezői munkacsoportot, melybe a munkaszervezeti feladatot ellátó szervezet szakemberei mellett az érintett szektorokból olyan helyi szakembereket delegált, akik a közösségszervezés és kulturális tevékenységek szervezésében szakmai jártassággal bírnak.

4. Internetes kérdőív keretében felmérés készült a HACS tagok körében a lehetséges kulcsprojekt helyszínének és programjainak javaslatai terén.
5. Internetes kérdőív keretében felmérés készült a lehetséges programjavaslatok támogatottságáról, valamint lehetőség volt saját projektötletek beküldésére is. A beérkezett javaslatok kiértékelésre és beépítésre kerültek a stratégiába.
6. Összeállításra és lebonyolításra kerültek a mélyinterjúk, személyes konzultációk, fókusz csoportos interjúk a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor szereplőivel.
7. Megjelenés a helyi elektronikus médiában (helyi tv), ahol a projekt céljai, a közösségi tervezés fontossága és a részvétel lehetősége került fókuszba.
8. Műhelymunka a HACS tagokkal valamint a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor szereplőivel a helyzetértékelés és fejlesztési lehetőségek feltárására, a jövőkép és tervezett eredmények megfogalmazására.
9. Nyilvános tájékoztató fórum a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor szereplőinek a tervezett projektről, ahol lehetőséget kaptak a résztvevők, hogy kérdéseikre közvetlenül is választ kapjanak, valamint javaslataikkal segítsék a közösségi tervezés folyamatát.
10. Nyilvános lakossági fórum a tervezett HKFS fő fókuszpontjainak ismertetésére, a kialakított tervek véleményezésére, melynek fő célja volt a társadalmi elfogadottság erősítése.

A tervezési folyamat koordinálása a munkaszervezeti feladatokat ellátó Ózdi Polgármesteri Hivatal munkatársainak a feladata volt.

A tervezési folyamat elején az ütemterv felállítása és a honlap az aloldal létrehozása mellett, a hatékonyabb feladatellátás érdekében a HACS 2016. június 13-i ülésén jelölte ki a tervezői munkacsoportot is.

A munkacsoport mellett, hogy aktívan részt vett a tervezéshez kapcsolódó eseményeken, folyamatosan összegezte a megállapításokat, kijelölte a soron következő események időpontjait, segítette a HKFS elkészítését, és véleményezte az elkészült részmunkaanyagokat is. A HKFS elkészítését segítő munkacsoport munkáját egészen a HACS támogatási kérelmének elbírálásáig végzi, hiszen amennyiben szükséges annak kiegészítését és módosítását is koordinálni tudja.

Az interjúkra, személyes konzultációkra és fókuszcsoportos interjúkra 2016. június 6. és június 15-e között került sor. A személyes interjúkon és konzultációkon a város közművelődési intézményének vezetőjével, a helyi legnagyobb foglalkoztatókkal (közsféra és vállalkozói szektor), a roma közösség képviselőjével és önkormányzati szakemberekkel a város társadalmi, gazdasági, környezeti és közösségi helyzetét tártuk fel, valamint a szükséges fejlesztések és a projekttel szemben támasztott követelmények kerültek egyeztetésre.

A fókuszcsoportos interjúkon külön-külön a civil és vállalkozói szektor helyi szereplői kerültek megkérdezésre a város helyzetével összefüggésben, a már működő közösségi programok feltérképezése érdekében, valamint kértük azon szükségletek megfogalmazását, mely véleményük szerint a helyi civil közösségek aktivitását és a helyi gazdaság előmozdítását szolgálhatják. A fókuszcsoportos interjúkon is témakör volt a lehetséges projektötletek megfogalmazása, a lehetséges fejlesztési irányok fókuszpontjainak kijelölése. Az interjúkon összesen 11 helyi szereplő került bevonásra a tervezési munkába, melyből 4 fő a vállalkozói szektort, 4 fő a civil szektort és 3 fő a közsféra szektort képviselte.

A műhelymunkák során (2016. június 13. és június 15.) egy ízben a HACS tagjaival és állandó meghívottakkal került sor a helyzetértékelésre, a dokumentumelemzésekben és személyes konzultációkból fakadó tapasztalatok alapján összeállított SWOT analízis értékelésére, valamint a fejlesztési szükségletek, projektötletek, fő fókuszpontjainak kialakítására, és a projektötletek prioritizálására is.

A második műhelymunka során, az akcióterületen működő helyi köz-, civil- és vállalkozói szféra szereplőinek bevonásával a helyi szükségletek megfogalmazása és a projektötletek kerültek a

fókuszpontba. A műhelymunka során összesen 23 szervezet képviselője került bevonásra a tervezési munkába.

A két alkalommal megtartott műhelymunkába összesen 25 helyi szereplő került bevonásra, melyből 10 fő a vállalkozói szektort, 10 fő a civil szektort és 5 fő a közsféra szektort képviselték.

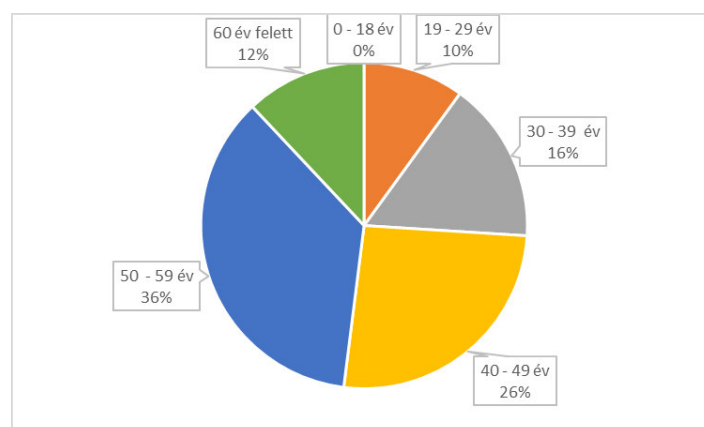
A tervezési időszakban két fórumra került sor, az elsőre 2016. június 15-én, ahol a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra szereplői kaptak tájékoztatást a tervezett programról, a tervezésbe való bekapcsolódás lehetőségéről, valamint a résztvevők megfogalmazhatták elvárásait, a projektjavaslatokat, és kifejezheték véleményüket a tervezett programról. A nyilvános fórum meghívója a honlapon is megjelent, de elektronikus úton is kiküldésre került a helyi adatbázis alapján. A fórumon összesen 25 szervezet képviselője jelent meg, melyből 12 fő a vállalkozói szektort, 8 fő a közsféra szektort, míg 8 fő a civil szektort képviselte.

A második fórumra 2016. június 28-án került sor, ahol a HKFS tervezet került ismertetésre, ahol a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra szereplői, valamint a helyi lakosság fogalmazhatta meg véleményét a tervezett fejlesztési célkitűzésekkel összefüggésben. A nyilvános fórum meghívója a honlapon is megjelent, de a helyi adatbázis alapján is kiküldésre került mintegy 60 szervezetnek. A fórumon összesen 19 szervezet képviselője jelent meg (9 fő a vállalkozói szektor, 4 fő a közsféra szektor, 6 fő a civil szektor képviselőjében), valamint 3 fő a helyi lakosság részéről.

Projektötletek gyűjtésére két körben is lehetőség nyílt a tervezési folyamat során, egy külön a HACS tagoknak, ahol a kulcsprojekthez és fejlesztési területekhez lehetett javaslatokat megfogalmazni, valamint a helyi lakosoknak és a helyi köz-, civil- és vállalkozói szektor szereplőinek, ahol kifejezetten a projektötletek, fejlesztési javaslatok kerülhettek megfogalmazásra. Az internetes felületen 2016. június 22-ig volt lehetőség a javaslatok benyújtására. Annak érdekében, hogy minél szélesebb körben értesüljenek az érintettek a tervezésben való részvételről a helyi tv-ben is híryanagként szerepelt (2016. június 16-án) a közösségi tervezésbe bevonás lehetősége. A kérdőíven a válaszadó korának, városrészi lakóhelyének megadásán túl arra is válaszolhatott, hogy mely szektor képviselőjeként, vagy mint helyi lakos tölti ki a kérdőívet. A kérdőíven több lehetséges fejlesztési terület fontosságát is prioritizálhatták a kérdőív kitöltők, valamint saját maguk is fogalmazhattak meg projektjavaslatokat, az ötlet rövid tartalmának, a megvalósulás helyszínének és a javasolt projektem célcsoportjának megjelölésével.

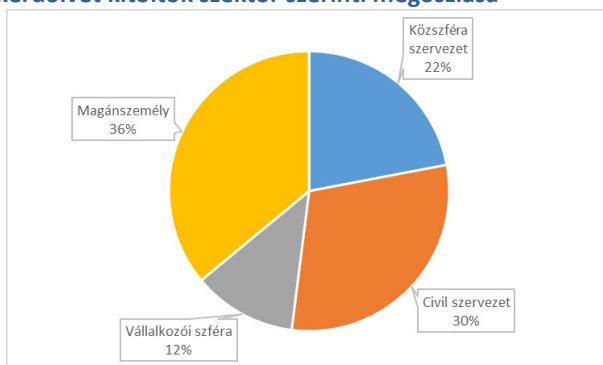
Az internetes felületen összesen közel 60 kérdőívet töltöttek ki a lakossági és helyi szereplők, melyekben a helyi felhívások alapján képező műveletekre érkeztek javaslatok. A felmérésben résztvevőkre vonatkozó jellemzőket az alábbi ábrákon mutatjuk be:

1. sz. ábra: Az internetes kérdőívet kitöltők életkora

Forrás: saját szerkesztés

2. sz. ábra: Az internetes kérdőívet kitöltők szektor szerinti megoszlása

Forrás: saját szerkesztés

1.3 A stratégiaalkotásba bevont szereplők

A tervezés folyamatába a **tervezést segítő munkacsoportba** olyan szakemberek kerültek beválasztásra, akik a helyi közösségi- és kulturális élet mozgatórugói, szakértelmük és gyakorlati tapasztalataik alapján jártasak a stratégiai gondolkodásban és annak megalkotásában. A munkacsoport összeállításánál figyelemmel voltunk arra, hogy mind a helyi köz-, mind a helyi civil- és vállalkozói szektor szereplői részt vegyenek a tervezési feladatokban. A tervezői munkacsoport tagjai és szakmai tapasztaltuk:

- **Dr. Almási Csaba** az Ózdi Polgármesteri Hivatal jegyzője. Jogász, 30 éves szakmai tapasztalat a közigazgatásban, felelős az önkormányzati stratégiák elkészítésért, a városfejlesztés elkötelezettje.
- **Szaka Attila** az Ózdi Polgármesteri Hivatal köznevelési és művelődési referense. Pedagógus, 25 éves szakmai tapasztalat az oktatásban, közösségfejlesztésben és kulturális tevékenységben, több helyi civil szervezet tagja és vezetője, maga is előadóművész, a helyi közösségi rendezvények egyik szervezője, magas szintű jártassággal rendelkezik pályázatok előkészítésében, lebonyolításában.
- **Dobos Eszter** Ózd Város Önkormányzatának munkatársa. Szociológus-közgazdász, 5 éves banki-, pénzügyi tapasztalattal, gazdasági területen tanácsadói segítséget nyújt a polgármesternek, több civil szervezet tagja, a kultúra iránti elhivatottságát az előadó művészetben is megmutatja.
- **Farkas Péter Barnabás** Ózd város alpolgármestere, végzettségét tekintve etnográfus, muzeológus. 4 év vezetői tapasztalattal, valamint 11 év szakmai tapasztalattal rendelkezik közgyűjteményi, közművelődési és kulturális területen. Főbb tevékenységek: műgyűjtés, tudományos feldolgozás, rendezvényszervezés és lebonyolítás, pályázatírás. Több helyi civil szervezet tagja.
- **Kóczyán Tamás** az Ózdi Vállalkozói Központ és Inkubátorház Alapítvány ügyvezető igazgatója. 25 éves vállalkozásfejlesztési gyakorlattal rendelkezik, nagy tapasztalata van pályázati programok előkészítésében, lebonyolításában. Civil szervezetben végzett munka, kuratóriumi tagság fűződik hozzá.
- **Pető János** vállalkozó, pedagógus. 20 éves szakmai tapasztalata van oktatásban, vállalkozásfejlesztésben. Rendszeresen szervez közösségépítő, közösségfejlesztő tréningeket, táborokat, sportprogramokat.

A munkacsoport fő feladata a tervezés folyamatának meghatározása, az alkalmazandó munkamódszerek meghatározása, a megfogalmazott javaslatok összegezése, rendszerezése volt.

A tervezői munkacsoport a tervezési időszakban a támogatási kérelem benyújtásig 3 ülést tartott:

- 2016. június 14-én, ahol kijelölte a feladatokat, és tervezési szempontokat fogalmazott meg,

- 2016. június 23-án, ahol egyeztette a helyzetértékelést, a SWOT analízist és a HKFS célrendszerét,
- 2016. június 27-én, ahol egyeztette a HKFS tervezetet, és javasolta elfogadásra a HACS felé.

A stratégiaalkotásba a fent leírt tevékenységek résztvevői is bevonódtak a helyzetértékeléshez nyújtott információkkal, projektjavaslatokkal és az elkészült HKFS véleményezése során. A személyes jelenléttel, az elektronikus adatgyűjtéssel széles körben kerültek bevonásra a város, és egyben az akcióterületen élő valamennyi érintett kiemelt célcsoport, mind a fiatalok, mind az idősek, a nők, a hátrányos helyzetűek, vagy épp a fogyatékkal élők is.

1.4 Közösségi bevonás eredményei

A közösségi tervezés folyamata nem ismeretlen Ózd város helyi szereplői számára, hiszen több olyan városi szintű stratégia is készült már, melyekbe bevonásra kerültek a helyi szereplők. A helyi közösségfejlesztési stratégia készítés azonban új feladat volt minden szereplő számára, de nyitottan és konstruktívan álltak a feladathoz. A tervezési folyamatban legtöbbször passzív szereplőként vettek részt a híryananyagok megtekintésével és a honlap meglátogatásával.

Az aktív részvétel a projektgyűjtésben való részvétellel és az interjúkon, műhelymunkában való részvétellel, valamint a fórumokon történő megjelenéssel és észrevételek, javaslatok megfogalmazásával valósult meg. A közösségi tervezés során a helyzetértékelés SWOT analízis, és célrendszer meghatározásában kerültek felhasználásra az interjúkon és műhelymunkák során elhangzott szakmai megállapítások, míg a művelési területek meghatározásához a projektgyűjtés eredményeit és természetesen a műhelymunkákon, fórumokon elhangzott javaslatok kerültek beépítésre.

A tervezési folyamatban való széles körű részvétel eredményeként így olyan stratégia jöhetett létre, mely a helyi szereplők igényeire és szükségleteire alapoz, és biztosítja a megvalósításban való szerepvállalást is.

1.5 A közös munka folyamata

A HKFS elkészítését szolgáló közösségi részvételt biztosító eseményeket az alábbiakban foglaljuk össze:

1. táblázat A tervezési munka eseményei

Tevékenység megnevezése	Helyszín, időpont	Résztevők száma	Eredmény
Műhelymunka	Ózdi Művelődési Intézmények Olvasó (3600 Ózd, Gyár út 4.) 2016. június 13.	10 fő	helyzetértékelés, SWOT felállítás, kulcsprojekt alternatívák megvitatása, fejlesztési célkitűzések meghatározása
Műhelymunka	Ózdi Művelődési Intézmények Olvasó (3600 Ózd, Gyár út 4.) 2016. június 15.	17 fő	helyzetértékelés, SWOT felállítás, lehetséges projektjavaslatok megvitatása, fejlesztési célkitűzések meghatározása

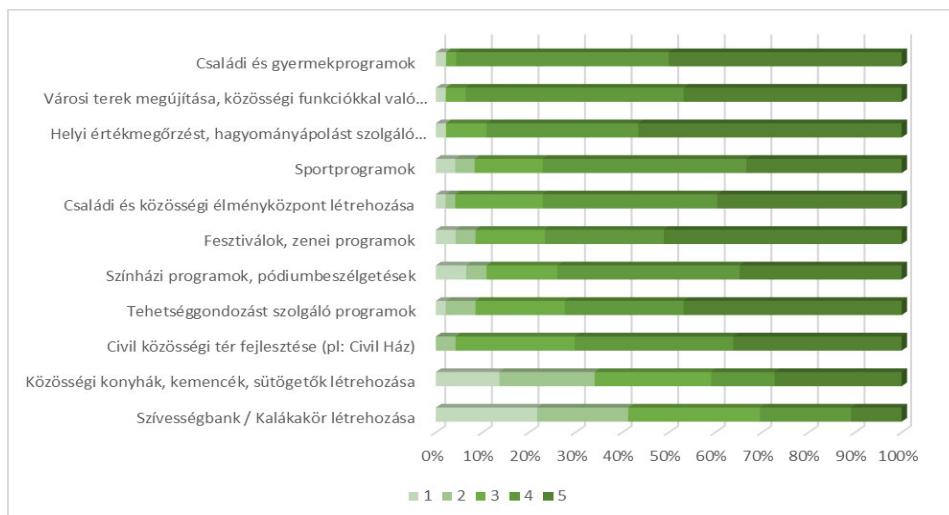
Tevékenység megnevezése	Helyszín, időpont	Részvevők száma	Eredmény
Fórum a köz-, civil- és vállalkozói szektor helyi szereplőinek	Ózdi Művelődési Intézmények Olvasó (3600 Ózd, Gyár út 4.) 2016. június 15.	25 fő	tájékoztatás a CLLD rendszeréről a bekapcsolódási lehetőségekről, fejlesztési szükségletek és projektjavaslatok
Fórum a lakosság, a köz-, civil- és vállalkozói szektor helyi szereplőinek	Ózdi Művelődési Intézmények Olvasó (3600 Ózd, Gyár út 4.) 2016. június 28.	22 fő	tájékoztatás a HKFS tervezetről, valamint annak véleményezése

A tervezési időszakban Szaka Attila a tervezői munkacsoport tagja nyújtott információt, valamint fogadta a helyi szereplők javaslatait. A kapcsolattartó elérhetősége a honlapon is megjelent.

A személyes konzultációkon és a műhelymunkák során nyert információk beépítésre kerültek a helyzetértékelésbe, a SWOT analízisbe, valamint az elhangzott fejlesztési javaslatok a helyi felhívásokat megalapozó műveletek kijelölésébe.

Az internetes projektgyűjtés eredményeként információt kaptunk a lehetséges programok lakossági támogatottságáról, ahol a tervezett programok szükségességét és támogatottságát 1-5-ig pontozhatták a kitöltők (1 a legkevésbé támogatott, 5 legjobban támogatott), melyet a 3. számú ábrában foglaltunk össze, valamint a beérkezett 65 programjavaslat beépítésre került a művelési területek meghatározásába, mint a helyi felhívásokban meghatározott tervezett tevékenységek.

3. sz. ábra: A lehetséges fejlesztési programok prioritizálása:

Forrás: saját szerkesztés

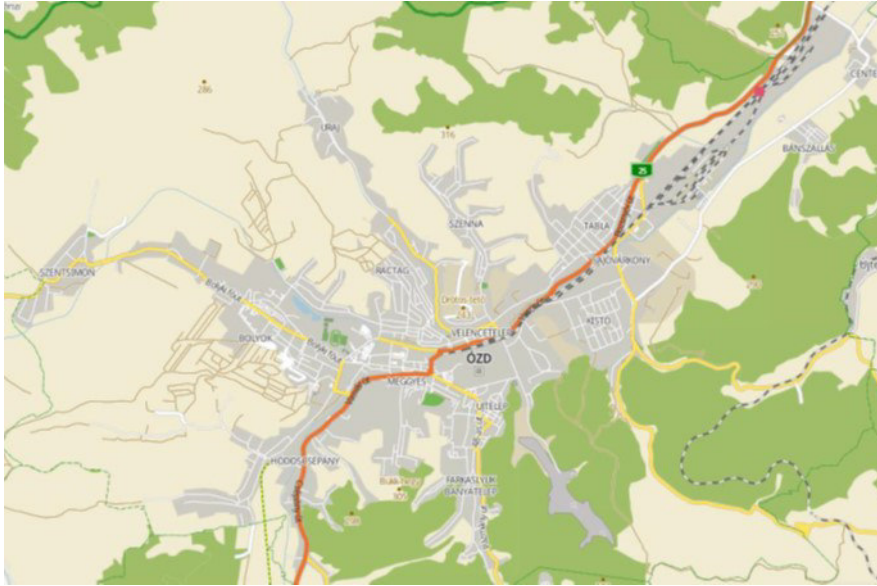
A közösségi tervezés eredményét összefoglalva elmondhatjuk, hogy a helyi szereplők aktív közreműködésének eredményeként a helyi igényekre alapozó, az akcióterületre szabott stratégia készült el.

2. A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A stratégia akcióterülete Ózd város teljes közigazgatási határon belül elterülő területe. **A KSH 2014. évi közigazgatási helynévkönyve alapján lakossága 33 944 fő.**

A városban a település fejlődése és a településszerkezet alakulása jól elkülöníthető településrészeket eredményezett. A város terjeszkedése során több környező kisebb falut is magába olvasztott, melyek ma is külön álló településrészek.

4. sz. ábra: A HKFS akcióterülete

Forrás: internet

A város teljes belterületének akcióterületként való kijelölését indokolja, hogy a város egészében kötődik ipari múltjához, társadalmi, gazdasági folyamatai nem csak egy-egy adott városrészre, hanem az egész közösségre jellemzőek. A több településrészből álló városnak a legnagyobb problémája az egységes városidentitás hiánya, melyet tovább mélyítenénk, ha nem egy egész akcióterületként kezelnék. A város nagyságából adódóan az egész város lakosságának és helyi közösségeinek bevonásával érhető el az a kritikus tömeg, mely képes olyan társadalmi folyamatokat elindítani, mely pozitív hatással lesz a városidentitás erősítésére, a negatív társadalmi folyamatok ellensúlyozására, a vándorlási mutatók pozitív irányba fordítására.

Földrajzi jellemzők

Ózd az ország északkeleti részén, az Észak-magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található a szlovák határ közelében, a Bükk hegység, a Mátra, a Gömör-Szepesi érc-hegység között lévő dombvidéken, a Sajó folyóba torkolló Hangony patak és Ózd patak találkozásánál terül el.

Ózd Budapesttől 160 kilométerre, a három észak-magyarországi megyeszékhelytől (Miskolc, Eger, Salgótarján) pedig közel azonos távolságra, mindössze 60 kilométerre fekszik. Ózd közigazgatási határa, közvetlenül határos a szomszédos Szlovákiával.

Társadalmi jellemzők

Ózd ma Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térségének a centruma, ahol a hátrányos helyzet halmozódását több tényező idézte elő. Szinte minden téren az ország többi részénél kedvezőtlenebb adottságokkal rendelkezik, amelyet a **fokozódó elvándorlás, elöregedés, társadalmi erodálódás, a természetes és épített környezet erőteljes igénybevétele jellemez.** A város állandó népességének változásában 22,2%-os csökkenés következett be 1990 és 2014

között, amely rendkívül drasztikus. Az elvándorlás súlyos problémát jelent a város számára, amely sajnos már iskolás korban elkezdődik. A jó tanuló gyerekek egy részét már középiskolás korban elviszik más településre és a legtöbb esetben, ha elmennek, már nem is jönnek vissza. Ez egy komoly társadalmi veszélyt jelent a város számára, ebből eredően már a gyerekeknél meg kell állítani az elvándorlást és ezt az iskolában kell kezdeni. A fenti folyamatok hatásra generációk tűnnek el Ózdról. Pozitív eredményként mutatható fel Ózd Város Önkormányzatának tanulást elősegítő rendelete, mely anyagi ösztöndíjat jelent a jól tanuló, Ózdon élő, ózdi középiskolába járó diákok számára.

Gazdasági jellemzők

Ózd gazdasági szerkezetét döntő mértékben befolyásolja a város ipari múltja. Ennek megfelelően a városban jelentős az ipari profilú tevékenységek részaránya, rendkívül alacsony a mezőgazdasági ágazat részesedése az értéktermelésből. Ózdon továbbra is az ipari, építőipari ágazat foglalkoztatja a legtöbb embert. Az ipar, ezen belül is a kohászat, acélgártás, gépgyártás valamint a textilipar aránya meghatározó a település gazdasági szerkezetében. A kohászati alapanyag feldolgozást, fémmegmunkálást végző cégeknek még mindig jelentős szerepük van a gazdasági struktúrában. Jelenleg a város gazdasági szerkezet váltásának főiránya a kohászati válság után az elektronikai-összeszerelő ipar felé tolódott, így a műszer- és elektronikai ipar játszik jelentős szerepet a város életében.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése

A helyzetértékelés során Ózd Város stratégiai dokumentumait, többek között Integrált Településfejlesztési Stratégiáját, Helyi Esélyegyenlőségi Programját, szakágazati koncepcióit, a KSH népszámlálási adatbázisát, a TEIR központi adatbázist és a tervezési folyamatban a személyes interakciókon alapuló információkat használtuk fel.

3.1 Helyzetfeltárás

A mai Ózd már az őskorban is lakott terület volt, ezt a környéken talált régészeti leletek bizonyítják. A településről az első írásos feljegyzés azonban 1272-ből származik, történelmét ekkortól számítják.

A város fejlődése a 19. században indult meg, ekkor épült meg a vasfinomító és hengerlő gyár, majd sorra megnyiták a környéken a szénbányák. 1930-ra a város a környék és egyben az ország egyik legnagyobb ipari központja lett. A település 1949-ben kapott városi rangot, lakóinak száma ekkor 24.830 fő volt. Az Ózdon élő romák létszáma ekkor már több mint 2000 főre rúgott. A város területe és népességszáma a '60-as és '70-es években jelentősen gyarapodott. Kezdetben az iparosítás révén, majd a közigazgatási határ módosítása következtében nőtt a népesség, amikor nyolc kisebb települést is Ózdhoz csatoltak. Ezáltal a város az 1970-es évekre már egy 48 ezer lakosú közigazgatási egységgé vált, s jelentős nehézipari központként tartották nyilván, mivel a gyárban ekkor több mint 13 ezren dolgoztak. A betelepült lakosság élete nagyban függött a gyáraktól, az életük mindennapjait, életmódjukat jelentősen meghatározta a munkás élet. Ebben az időben a különböző gyárak dolgozói körében jelentős közösségi élet folyt, melynek a gyár által épített és finanszírozott korszerű munkástelepek, Olvasó Egylet, a Tiszti Kaszinó, az Uszoda és Sporttelep adott otthont.

Az 1990-es évek elején bekövetkező gazdasági visszaesés az észak-magyarországi ipari városokat érintette leginkább. A vas és acélipar válsága már korábban éreztette hatását, de ez az állami vállalatok megszűnése után lett igazán súlyos probléma az érintett városokban. A város ipari kultúrájára alapozva kereste a kibontakozás útját. Ózdon a rendszerváltást követően gyors ütemben épültek ki a piactudás helyi intézményei. A nehézipari ágazatoknak az 1990-es években megkezdődött tartós visszaesése következtében a város környezeti állapotát meghatározó nehézipari üzemek leálltak, illetve csökkent kapacitással működnek. Ennek következtében lényegesen csökkentek Ózd fejlesztési forrásai (adóbevételek, az üzemek fejlődésével járó beruházási források, stb.). Az Ózdi Hengermű Kft. 2001-ben zárt be.

A hajdani acélipari központ újjáélesztését, újjászervezését szolgáló, rehabilitációs jellegű ipari park kialakítására (Ózdi Ipari Park) 1995-ben került sor, jelenleg közel ezer ember munkahelye érintett működésével.

A munkanélküliségi helyzet miatt jelentős elvándorlás történt a városból. Az önkormányzat az intézményhálózatával és a közösségi szolgáltatást végző cégeivel együtt a legnagyobb foglalkoztatóvá lépett elő.

Mára több, korunk gazdálkodási körülményeihez magas fokon alkalmazkodó nagy- és középvállalkozás honosodott meg (Johnson Electric Hungary Kft., General Electric Hungary Kft., ÓAM Ózdi Acélművek Kft.). Ózdon napjainkban a műszer és elektronikai ipar térhódítása figyelhető meg.

A városfejlesztési eredmények mellett is Ózd ma Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térsége. Ennek oka egyrészt, hogy Magyarország észak-keleti megyéinek határtérségeire általában jellemző a külső perifériává válás. 1920-ban a trianoni békediktátum hatására ezeknek a területeknek megszakadtak a kapcsolatai a hagyományos gazdasági, közigazgatási és kulturális központjaikkal. A válsághelyzet kialakulásának másik eredője pedig, hogy a szocialista iparvárosok, mint például Ózd is, strukturális problémákkal küzdő térségekké váltak a rendszerváltást követően. Az ipari városok esetében, amelynek fő funkciói az iparhoz kapcsolódnak, lakosságának többsége az iparban talált megélhetést. A városban az iparban foglalkoztatottak mindvégig túlsúlyban voltak, átlagosan 60% körüli arányban. Így kevésbé fejlett a szolgáltató szektor. A helyi társadalom túlzott homogenitást mutatott, ami részben következménye, részben oka is a gazdasági diverzifikáció szinte teljes hiányának.

Ózd és térsége tehát egyszerre tekinthető külső perifériának, leszakadó ipari válságtérségnek, magas arányú roma népességgel rendelkező térségnek és komplex programmal segített hátrányos helyzetű térségnek.

A társadalmi és gazdasági problémák ellensúlyozására a város vezetése folyamatosan arra törekszik, hogy a helyi lakosságot megtartsa, és az elvándorolt lakosságot visszavonzza, mely érdekében olyan széles körű és magas színvonalú szolgáltatásokat biztosít, mely hozzájárul a városi lakosság és helyi közösségek életminőségének javításához, csökkenti az elvándorlást és elősegíti a város szellemi tőkájének gyarapodását.

3.1.1 Térszerkezet specifikumai

A város térszerkezeti jellemzőit földrajzi elhelyezkedése, és a közigazgatási határainak módosításai jelentősen befolyásolják. A Mátra, a Bükk a Gömör-Szepesi érchegeység között lévő dombvidéken elhelyezkedő település a 13. századtól lakott, lakosságának megélhetése - a hagyományos mezőgazdasági formák mellett - a térség vasérc- és szénkincsére alapozódott. A település fejlődését az iparosodás hozta meg, mely a település szerkezetét is jelentősen meghatározta. Az erős tagoltság, a keskeny völgyektől szabdalta, dombokkal körülzárt vidék meghatározta Ózd fejlődésének jellegét, hiszen ellehetetlenítette az egységes szerkezetű, összefüggő település-építést. A maga korában - 19. század - nemzetközi viszonylatban is csodálatra méltó, jól felszerelt „ipari park” a legnagyobb völgy közepére települt, s maga köré vonzotta a sorra épülő lakásokat, szolgáltató egységeket. A településszerkezetre hatással volt az is, hogy 1940-ben Ózdhhoz két községet (Bolyok és Sajóvárkony), míg 1978-ban további öt települést (Center, Hódoscsépány, Susa, Szentsimon és Uraj) csatoltak, mely városi rangot 1949-január 1-vel kapott. A város földrajzi elhelyezkedése és közigazgatási területének változásai miatt sem volt lehetséges, hogy kialakításra kerüljön egy városközpont, mely meghatározó jelleget adott volna a városnak. E helyett azonban több kisebb városközpont jött létre, melyek közül az egyik természetesen az ipari létesítmények közelében van, valamint a város fejlődése során az újonnan épülő lakótelepekhez is kapcsolódnak kisebb központi terek. Az elmúlt években több városrész és városi tér is megújult, azonban pont a több központúság miatt még mindig vannak olyan közösségi terek, melyek megújításra várnak.

3.1.2 Környezeti adottságok

Táji és természeti adottságok

Ózd Város közigazgatási területe Magyarország természetföldrajzi felosztása szerint három kistájat is érint. A város a tengerszint feletti 160 - 180 m-es magasságon fekszik, körülötte minden irányban 250 - 300 m szint-magasságú domboság terül el.

A település közigazgatási területét átszelő, vagy azt érintő vízfolyások a Hangony-patak, Hódos-patak, Uraj-patak, Szenna-patak, Ózdi-patak, Sajóvárkonyi-patak, Gál-völgye-patak, Dobó-patak, Somsály-patak, Ír-patak. A terület környezete tavakban jól ellátott, az állóvizek legtöbb esetben a kőbányászat eredményeként visszamaradt mesterséges tavak, a természetes állóvizek ritkák. A településhez tartozó kisebb tavak a Bolyoki horgásztó, Hangony-fővölgyi záportározó, Szentsimoni-záportározó.

A település közigazgatási területén legnagyobb arányban gyeperület (legelő) és erdőterületek foglalnak helyet. A település területének mintegy negyed művelés alól kivett, nagyrészt beépült terület. A város környéki dombokat egyenlőtlen területi eloszlásban borítja erdő.

Természeti értékek

Ózd város területén található, kiemelt oltalom alatt álló természeti területek közé tartozik a törvény erejénél fogva (ex lege) védett 14 forrás. Szintén a város területén található a Natura 2000 hálózathoz tartozó **Ózdi Harmaci-dombok** elnevezésű kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési rész (KJTT), mely a meszes alapkőzetten, erdőirtással létrehozott, félszáraz gyepterület a legeltető állattartásnak köszönhetően maradt fenn. A város közigazgatási területére vonatkozóan készített tájérték kataszter eddig **194 db tájértéknek jelölt képződményt/létesítményt** tartalmaz. Ezek közé többségében emlékművek, szobrok, fészületek, barlangok tartoznak, de megtalálható számos forrás, épület, pince is.

Zöldterület

A városi zöldterületek összes területe több mint 1.300.000 m², melynek kb. a fele intenzíven gondozott, az új kialakítású, vagy felújított parkok igényesen kerültek megvalósításra. A zöldterület rendszer szigetes elrendeződést mutat, mely sávós, szalagszerű elemekkel (útmenti fasorok, zöldsávok vízfolyásokat kísérő zöldsávok) egészül ki. Az új kialakítású, vagy felújított parkok igényesen kerültek megvalósításra.

A város zöldterületének legnagyobb, a belterület mikroklímáját alapvetően befolyásoló, összefüggő, rekreációt, sportolási lehetőségeket biztosító zöldfelülete a Bolyoki horgásztavat, az Ifjúsági Parkot, a Városi Stadiont és a városi tanuszodát magába foglaló tömb.

A település zöldfelületi rendszerének fontos elemeit képezik továbbá a lakótelepes beépítettségű városrészek belső közcélú, közterületi tömbjei, parkjai (Bolyki főút, Árpád vezér út, Lehel vezér út, Géza út, Szent István út, Vasvár út, Kisamerika sor, Táncsicstelep, stb.).

Időben és térben korlátozott közhasználattal jellemezhető területek közé tartoznak a település fontosabb temetkezési helyei, temetői, a kisebb-nagyobb parkkal, kerttel rendelkező oktatási intézmények, a művelődési intézmények és közintézmények, valamint a már említett sportlétesítmények, strand- és kempingterületek.

Épített környezet

A városképet a természeti elemek mellett alapvetően az épített környezet határozza meg. Ózd városképét alakító meghatározó településszerkezeti elemek a település szerkezetének karakteréből adódnak. Úthálózat a völgyekben, egymástól elszigetelődve, az egyutcás településekre jellemző utcás terekkel. Az önálló falvak összeépülése jellegzetesen falusias beépítésükkel ma is meghatározzák a várostesthez csatlakozó települések városképét. A település természetes központi helyén lévő Gyártelep nem tette lehetővé - csak részlegesen - új településközpont létrejöttét. A központi terület városképét - az általában külvárosokban elhelyezkedő ipartelep (volt „Törzsgyár”) határozza meg, ami

mai leromlott állapotában ijesztően hat. A hatvanas-hetvenes években kiépített új városközpont szintén egyutcás, mivel a Sárli telep és a dombok közé szorul és főútvonal halad át rajta. Ezen valamit enyhített az elkerülő út megépítése. Kedvező hatással bír továbbá a Sárli telepi feltáró út megépítése (Sárli út), amely elősegíti a terület beépítését és kapcsolódását a városközponthoz. A városközpontban a városképet a hetvenes évekre jellemző paneles építés határozza meg, mely a jellegzetes építészeti stílusával ridegen hat, a tízemeletes beépítések a dombok látványát eltakarják és elvágják a városközpontot a természeti környezettől. A Bolyok térségében kialakított lakótelep a település egyetlen szélesebb viszonylag sík területén épült, magán viseli az ötvenes-hatvanas évek, illetve az újabb beépítésű területeken a hetvenes-nyolcvanas évek építészeti arculatát. Sokat javít megjelenésén a telepített növényzet megnövekedése, így megjelenése is kellemesebb, mint a városközponti lakótelepé.

Ózd város központja a Hangony patak völgyében épült ki, a hajdani Gömöri főútvonal mentén az úgynevezett Vasvár pusztán, természetesen nem mai formájában. A városközpont a polip alakú városszerkezet középső magja. Igazán szerves városközponttá a széttagolt városban nem tudott válni, jelen állapotában tulajdonképpen egyutcás központ formáját mutatja. Területét behatárolja a Sárli telep, a déli oldalon húzódó dombság és a Törzsgyár területe. A Gyártelep által előidézett fejlődés a három faluból összevont Ózd község összeépülését vonta maga után. A várossá nyilvánítás után Ózd fejlődésnek indult. A településközpont az 1970-es években épült meg mai formájában, kereskedelmi és igazgatási központként a hagyományos beépítési formák szanálásával. A városközpontot mai napig nem fejezték be, ami lehetőséget ad arra, hogy a mai - a hagyományos városépítészeti értékekhez és településszerkezeti elemekhez igazodó, új, kiegészített városközpont jöhessen létre. Ehhez szükség volt a csatlakozó területek (ipartelepek) funkciójának átértékelésére és új közlekedési koncepcióra.

A városközpont településszerkezeti fő jellemzője az „egyutcás” központ, melyet az intézmény területek előtt utcai térbővületek egészítenek ki. A városközpont intézményterületeit teleszerű többszintes lakóterület - paneles építésű tíz szintes lakóépületekkel - egészít ki keskeny területen, az út mentén. A teleszerű többszintes tulajdonképpen lakótelep jellegű és minőségű területen felfedezhető még egy-egy régebből ottmaradt, a régi településkaraktert őrző épület.

Az úthálózati rendszer egyutcás, a városközponthoz méltó hagyományos értelemben vett terekkel nem rendelkezik. Az egész városközpont a műviség jellemző, természetes, hagyományos léptékű városi terek - ami minden településközpontra jellemző - hiánya a legjellemzőbb. A tömbtelkes teleszerű többszintes lakóterület tulajdonképpen 1 sor 10 szintes panelházból áll, mely a domboldalban erős támfalazással kialakított teraszokon helyezkedik el.

Környezeti problémák

A jelentős fejlesztések ellenére számos környezetvédelmi probléma van jelen a városban. Mivel Ózd ipari fejlesztésre épült ezért ennek hatásaival, negatív hozományaival jelenleg is küzd a város. A település területén nagy kiterjedésben találhatóak ipari eredetű hulladékot, döntően salakot deponáló felületek. Ezek a talaj állapotán, és a tájkép rombolásán túl még diffúz légszennyezést is okozhatnak. Ózd a felszín alatti víz szempontjából érzékeny területen helyezkedik el. A talajvízre elsősorban a bakteriológiai és nitrit-tartalom szerinti szennyezések a jellemzőek, ami a kommunális szennyvíz talajvízben való egyértelmű megjelenésére utal.

A város környezetének légszennyezettségét jelentősen befolyásolja az a tény, hogy szűk környezetében számos, nagy volumenű ipari létesítmény üzemel, vagy évtizedeken keresztül üzemelt. A település területén és közigazgatási határain belül jelentős ipari tevékenység zajlik, összesen 14 telephely bejelentett pontforrása található. Légminősége ma már örvendetesen javuló tendenciát mutat.

A hulladékgyűjtés területén is problémákkal találkozunk: a lakosságnál keletkező kommunális hulladék szelektív gyűjtésére lehetőséget nyújtó hulladékgyűjtő szigetek ellenére, az eddigi tapasztalatok alapján a hulladékok szelektív gyűjtésének hatékonysága a lakosság körében nem hatékony. A város kül- és belterületein egyaránt található több kisebb nagyobb illegális hulladéklerakó ezek felszámolása folyamatos, de sajnálatos módon azok rendszeresen újratermelődnék.

3.1.3 Kulturális erőforrások

A város történelmi adottságából fakad, hogy a város erősen kötődik az ipari múltjához, mely nem csak az ipari hagyományok ápolásában, hanem abban is megmutatkozik, hogy számos olyan civil szervezet, vagy kis helyi közösség van, amelyek még a közös munkahelyhez kapcsolódnak. Ahogyan a rendszerváltás előtt a város gazdasági élete az iparhoz kötődött, úgy a város kulturális és közösségi életét is a nagy állami vállalat(ok) határozták meg, mely hagyományokra (bányászat, kohászat, vas és acéltermelés) a helyi lakosság nagyon büszke. A város hagyományai azonban nem csak az iparhoz köthetők, hanem sokkal korábbi népi hagyományokhoz, melyek azonban egy időre háttérbe szorultak, és az idő során elhalványultak. A Sajótól délnyugatra a Zagyva forrásvidékéig a Rima, a Hangony és a Hodos patakok mentén, ill. ezek közvetlen környékén fekvő Borsod, Nógrád, Gömör és Heves megye határvidékén található mintegy ötven település néprajzi csoportja a barkók, melynek központja a néprajzi kutatások alapján Ózd. Az elmúlt években egyre több helyi törekvés történt a népi hagyományok felélesztésére, mely mind a képzőművészet, a gasztronómia területén, melyekben a helyi lakosság gyökereik új ágát fedezhették fel, és a hagyományőrzés területén új közösségek is létrejöttek. Mind az ipari mind a népi hagyományok ápolása azonban fontos a városi identitás kialakításában, ezért ezeket feleleveníteni, ápolni és a jövő nemzedék számára átadni fontos feladat. A város jelenlegi kulturális életét az Ózdi Művelődési Intézmények határozza meg leginkább. Az önkormányzat fenntartásában működő többcélú közművelődési intézmény ellátja a nyilvános könyvtári szolgáltatási, a múzeumi, és a közművelődési feladatokat. Az Intézmény központja az Ózdi Művelődési Intézmények „Olvasó”, míg telephelyei az ÓMI Városi Könyvtár, az Ózdi Muzeális Gyűjtemény, a Civil Ház, valamint az alábbi városrészekben működő közösségi házak: Uraj, Center, Susa, Szentsimon, Szenna. Az intézmény közel 30 civil szervezetnek ad otthont a központi helyén vagy a Civil Házban. A legkiemelkedőbb ilyen szervezetek az ÓMI Zenés Színház, Baba-Mama Klub, SINOSZ Ózdi szervezete, Mozgáskorlátozottak Országos Egyesületének Ózdi Szervezete, Ózdi Kohászati Dolgozók Érdekvédelmi Szövetsége, Ózdi Néptáncgyűttes, Szabad Szombat Táncgyűttes, Természetbarátok Köre.

A város sportéletének színterei a városi stadion, a Marosi István Városi Sportcsarnok, a tanuszoda, a városi strandfürdő és természetesen az oktatási intézmények tornatermei is. A városban szinte valamennyi sportág jelen van, akár közösségi, vagy sportegyesületi szinten. Ózdon jelenleg több sportegyesület is működik, melyek közül a legnagyobbak az Ózdi Football Club, az ÓAM Ózdi Kézilabda Club, a Fiedler Ottó Sportegyesület (úszás), az Ózdi Városi Sport Egyesület, az Ózdi Kerékpáros Egyesület, az Ózdi Súlyemelő és Fitness Club, a Lóci Diáksport Egyesület, de a városban nagy hagyománya van – amatőr és versenyszinten – az alábbi sportágaknak is: autóversenyzés, lövészet, harcművészetek, teke, tenisz, atlétika, sakk, stb.

A város természeti adottságából adódik, hogy a mind a sporthorgászat, mint a vadászat jelen van a közösségi programok között és e területeken van potenciális fejlesztési lehetőség.

A város kulturális és közösségi erőforrásai között kiemelt szerepet kaphat a jövőben Nemzeti Filmtörténeti Élménypark, mely beruházásról a Kormány 2014. évben döntött, és 2016-ban nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt. Az Ózdi Ipari Park területén megvalósuló beruházás keretében felújításra került az ipari műemléknek minősülő Fúvógépház közel 2800 négyzetméteres épülete, ahol a magyar és a kelet-európai filmtörténetet bemutató interaktív filmes kiállítás várja az érdeklődőket. Szintén e területen található a Filmtörténeti Élményparkkal párhuzamosan felújított úgynevezett Digitális Erőmű épülete, mely izgalmas kiállítótér, digitalizálási- és oktatási centrum is egyben.

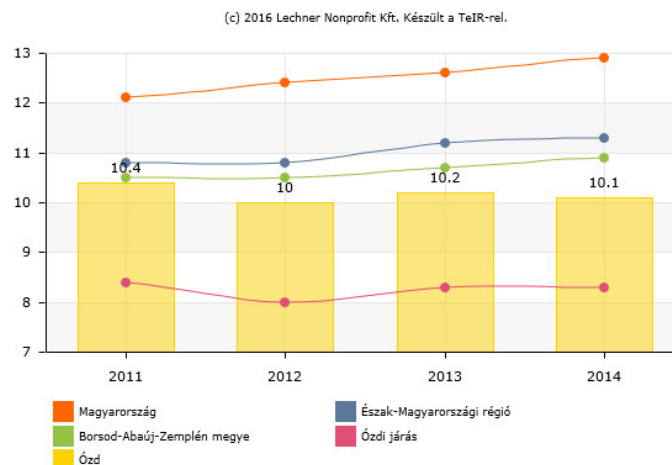
A város legkiemelkedőbb kulturális és közösségi eseményei a Hétvölgy Fesztivál (korábban Ózdi Napok), az évente megrendezésre kerülő Ózdi Jazz Parádé - melynek az országban egyedülálló Romszínpad adott helyet, valamint az Extrém Sportnapok, a VARETAL Vadász – Rendőr Találkozó, a Bolyoki Vigadalom, az Utcaszínházi Zenei Napok, stb.

A város közösségi és kulturális életének fő motorja ugyan maga az Önkormányzat, mely megmutatkozik mind az infrastruktúra biztosításában, az intézmény hálózat fenntartásában, valamint a programszervezésben, de a civil szektor is közreműködik a helyi közösségi élet szervezésében. Ezt mutatja az is, hogy a városban 2014-ben összesen 113 regisztrált civil szervezet volt, mely csökkenő

tendenciát mutat az előző évhez képest, ahol még 123 volt a regisztrált szervezetek száma. Ennek vélhetőleg a civil szervezetekre vonatkozó jogszabályi változás az oka, melyet a műhelymunkákon a jelenlevők is megerősítettek, és szükségesnek tartják a civil szervezetek szakmai támogatását.

A helyi közösségi aktivitást mutatja a regisztrált nonprofit szervezetek száma is mely a megyei szinthez mérve nem is rossz mutató, de jól látható, hogy az országos átlaghoz képest jelentősen elmarad, mely egyértelműen bizonyítja, hogy a helyi közösségek fejlesztéséhez szükséges alapok megvannak, de mind számukban, mind aktivitásukban fejlesztésre szorulnak.

5. sz. ábra: Regisztrált nonprofit szervezetek ezer lakosra jutó száma

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

3.1.4 Közszolgáltatások

Ózd városa mindig is központi szerepet töltött be a térségben, mely megmutatkozik a közszolgáltatások széles körében is. A közszolgáltatásokat elsősorban saját lakossága számára nyújtja Ózd Város Önkormányzata, de természetesen nyitott intézményei révén a térség lakosságát is fogadja. A hatékonyabb feladatellátás érdekében pedig főleg a szociális, egészségügyi és gyermekjóléti területen a térség önkormányzataival összefogva önkormányzati társulási formában is nyújt szolgáltatást.

A helyi önkormányzat képviselő-testülete az önkormányzat működésével, valamint a polgármester vagy a jegyző feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátására alapította az Ózdi Polgármesteri Hivatalt, mely ellátja az Önkormányzat fenntartásában működő költségvetési szervek gazdálkodási feladatait is és szervezeti kereteket biztosít jelen projekt keretében a HACS Munkaszervezetének is.

Ózd városában az Önkormányzat fenntartásában működik 13 feladat ellátási helyen óvodai nevelést biztosító költségvetési szerv, melyek 5 önállóan működő összevont intézményi szerkezetben (5 „központi” óvoda, 8 tagóvoda) tevékenykednek. Az ózdi óvodákban összesen 1235 férőhely áll rendelkezésre.

Ózd város általános iskoláit a Kazincbarcikai Tankerületi Központ tartja fenn és működteti, de tulajdonosa Ózd Város Önkormányzata. Az általános iskolai oktatás Ózdon jelenleg 9 feladatellátási helyen zajlik, 8 állami fenntartású és 1 egyházi fenntartású és működtetésű általános iskola található a városban. Az alapfokú oktatásban résztvevő, nappali oktatásban részesülő általános iskolai tanulók

száma évről-évre csökkenő tendenciát mutat, 2015-ben 3506 fő volt, ami 22%-kal alacsonyabb a 2001. évihez képest.

A középfokú oktatási intézmények fenntartóinak változását követően Ózdon jelenleg 4 oktatási intézményben - 5 feladat ellátási helyen - folyik középfokú oktatás, ebből egy egyházi, négy pedig állami fenntartású.

A városban működik egy olyan speciális oktatási nevelési intézmény is állami fenntartásban, mely a halmozottan súlyos fogyatékos gyermekek oktatását biztosítja az óvodai neveléstől a speciális szakiskolai képzésig.

A városban több intézményben folyik művészeti oktatás, és egy önálló zeneiskola is működik, melyet szintén az állam tart fenn.

Felsőfokú képzési formában a Nemzeti Közzolgálati Egyetem ózdi kihelyezett tagozatán a védelmi igazgatási alapszakon történt képzés, amely 2017-től új évfolyamot nem indít.

A város annak érdekében, hogy minél több humán tőkét vonzzon a városba, a Miskolci Egyetemmel együttműködési megállapodást kötött, és 2017. szeptember 1-től két szakon indította meg a kihelyezett, nappali tagozatos képzést Ózdon, anyagmérnök és szociális munka alapszakokon. Az első szakirány a helyi nagyvállalatok műszaki szakembereinek utánpótlását hivatott részben biztosítani, míg a második szak a város és térségének hátrányos helyzetéből fakadó széles körű szociális ágazat szakemberhiányát csökkentheti.

Ózd az egészségügy területén is központi szerepet lát el. Az egészségügyi intézmények terén is gazdagnak nevezhető a város, kórháza és szakrendelő-intézete van, fejlett háziorvosi ellátó hálózattal is rendelkezik. A lakosság egészségügyi ellátása három, egymástól jól elkülöníthető szinten történik.

2013 júliusától a város szociális ellátását az Ózd és Térsége Szociális, Egészségügyi és Gyermejkölési Integrált Intézmény (ÓTSZEGYII) biztosítja. Az intézmény ellátási területe több településre terjed ki. A központ a városban 8 telephelyen működik, ami megfelelő hozzáférhetőséget biztosít az ellátásokhoz. Az intézmény által nyújtott szolgáltatások és ellátások: az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a szenvedélybetegek közösségi ellátása, a támogató szolgáltatás, a nappali ellátás (idősek klubja, szenvedélybetegek nappali intézménye, nappali melegedő), hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása. Az intézmény már a kezdetektől ellátta a családsegítést, gyermekjóléti szolgáltatás feladatait, melynek új járási szintű feladatköreinek biztosítását 2016. január 1-től a Család és Gyermejkölési Központon keresztül biztosítja. A bölcsődei ellátást a kistérség 29 települése veheti igénybe 2011-től. A Katona József Úti Bölcsőde 80 férőhellyel, az Újváros téri telephely 28 férőhellyel áll a 3 éven aluli gyermekek rendelkezésére.

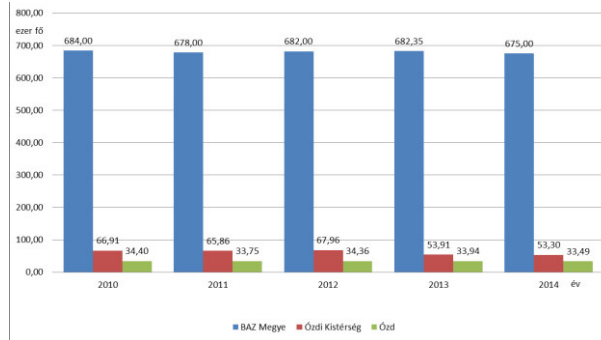
Ózdon a szociális és gyermekjóléti ellátásban egyházi és civil szervezetek is szerepet vállalnak.

A széles körű közzolgáltatási rendszer fenntartásában látható, hogy az Önkormányzat mellett mind az állam, mind az egyház, és a civil szervezetek is kiveszik részüket. Az egyes szolgáltatók között jó a szakmai kapcsolat, és együttesen dolgoznak a szolgáltatások magas szakmai színvonalának megtartásában, a rászorulókat támogatásában és társadalmi felzárkóztatásában.

3.1.5 Társadalmi jellemzők

Ózd lakónépességének száma 1990-ben 43.020 fő volt, a 2001-es népszámlálás adatai alapján 38.405 főre csökkent, 2000-2014 között még tovább csökkent 33.493 főre. Így elmondható, hogy a város lakónépességének változásában 22,15%-os csökkenés következett be 1990 és 2014 között, amely rendkívül drasztikus. Ózd területe 91,70 km², népsűrűsége valamivel több, mint 365 fő/km², a többi megyei várossal összevetve magas népsűrűségű városnak tekinthető.

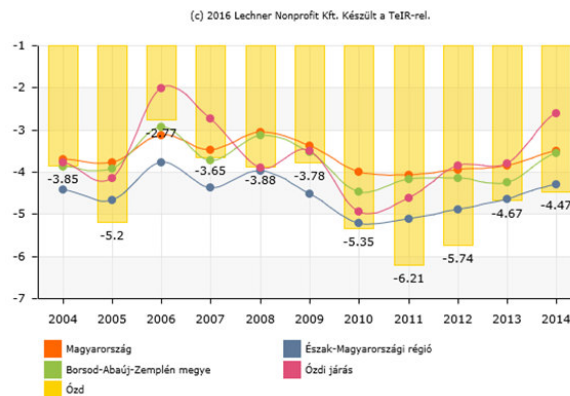
6. sz. ábra: Lakónépesség száma az év végén (Efő)

Forrás: TEIR saját szerkesztés

A népességváltozás okait a népmozgalmi mutatókkal – természetes szaporodás, fogyás illetve az elvándorlások és odavándorlások alakulása – lehet a legjobban szemléltetni. Ahogyan országos és térségi szinten is megfigyelhető Ózdon is magasabb a halálozási mutató, mint az élve születések száma, mely jelentős mértékben járul hozzá a népességfogyáshoz. Az elmúlt évtizedben lassan, de fokozatosan nyílt az olló az élve születések és a halálozások trendvonalai között. Az élve születések száma csökkent 2011-ig, majd onnantól kezdve 2014-ig ugrásszerű növekedés tapasztalható. A halálozások száma is csökkenő tendenciát mutat. Összességében a halálozások száma minden évben magasabb volt, mint az élve születések száma.

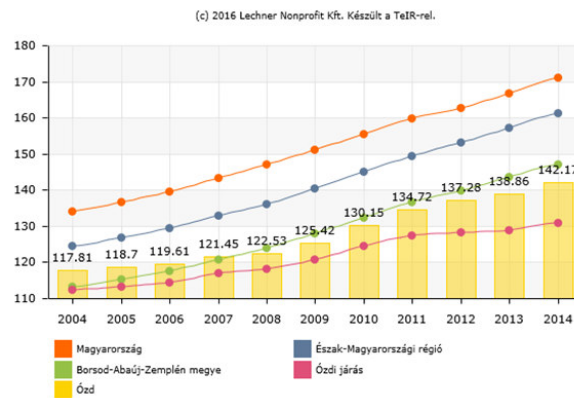
7. sz ábra: Természetes szaporodás/fogyás (ezrelék)

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

A társadalom fogyásának másik fontos mutatója az öregedési index, amely a 60 éven felüliek és a 14 éven aluliak arányszámát reprezentálja. Minél magasabb a mutató annál magasabb az idős emberek aránya az adott vizsgált területen, mely előre mutatja a halálozási mutatók folyamatos növekedését, valamint az idősödő társadalom reprodukciós aktivitása is csökken. Előregedésének mértékét legjobban az öregedési mutató fejezi ki, Ózd városában az öregedési mutató alacsonyabb az országos értéknél, de a megyei értéknél magasabb. Borsod-Abaúj-Zemplén megye járásai közül az ózdi járás még a kedvezőbb korösszetételű járások közé tartozik, a folyamatos növekedés negatív társadalmi jelenségekre hívja fel a figyelmet. Ózdon az öregedési mutató folyamatosan nőtt az elmúlt tíz évben, mely jelzi, hogy a város fokozatosan öregszik.

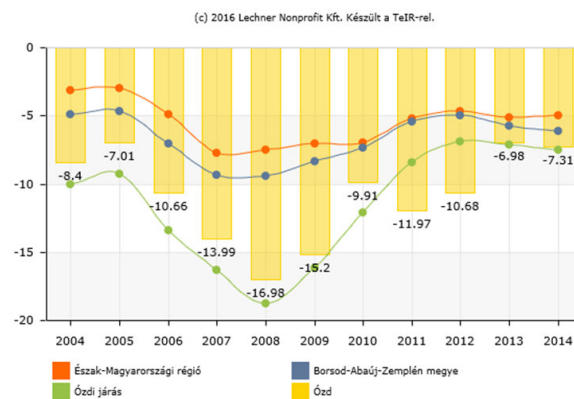
8. sz. ábra: Öregedési mutató

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

A lakosság számát nem csak a természetes folyamatok határozzák meg, hanem a belső migráció is. A város népességszámának alakításában tehát a másik legfontosabb mutatórendszer a vándorlási adatok nyújtják. A vándorlási egyenleg, a településre való vándorlás és az onnan való elvándorlás különbsége. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében több járás is vándorlási nyereséget mutat fel, azonban ez Ózdra nem jellemző, hiszen jóval az országos átlagot meghaladó az elvándorlások száma, mint a beköltözők száma, így folyamatosan negatív a vándorlási egyenleg, melyet az elvándorlások és odavándorlások közötti különbözetéből számoljuk ki, itt ezer lakosra vetítve. Az országos, térségi és helyi adatokat összehasonlítva megállapítható, hogy a 2008. évi mélypontot követően az elmúlt években az elvándorlások száma folyamatosan csökkent, és a döntéshozók által hozott, népességmegtartásra tett intézkedések jó irányba haladnak, melyek azonban további erősítésre szorulnak.

9. sz. ábra: Vándorlási ezrelék

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

Összességében elmondható, hogy Ózd népességének csökkenésének fő oka, hogy a városból elköltözők száma kifejezetten magas, valamint a természetes fogyás is tartósan bizonyul. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok zajlanak le a népesség korstruktúrájában, amely már egy összetett európai demográfiai jelenség. A városban a 0-14 éves korosztály aránya a megyei és az országos átlag feletti. Az idősebb generációk aránya (40 év feletti korcsoportok) azonban magasabb, mint a megyei vagy az országos átlag (különösen a 60 év felettek aránya).

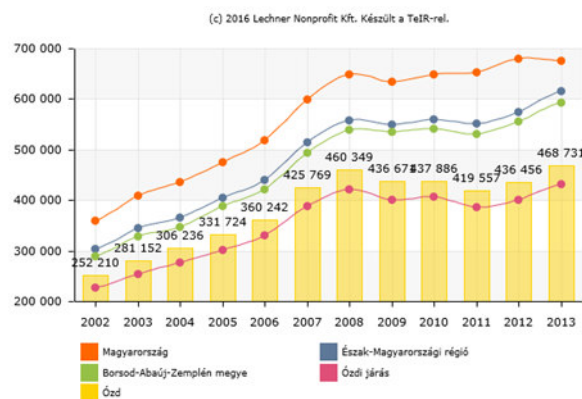
A város és egyben az akcióterület társadalmi elemzésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy jelentős számban vannak jelen a nemzeti, vagy etnikai közösséghez tartozók.

A magukat roma nemzetiségűnek vallók lélekszáma már 1949-ben meghaladta a 2000 főt, számuk azóta is folyamatosan növekszik. Ózd nemzetiségi összetétele az elmúlt 10 évben jelentősen megváltozott, melyet a népszámlálási adatok is megmutatnak. Magyarország területén a 2001-es

népszámlálás adatai szerint Ózdon élt a harmadik legnagyobb roma közösség, míg a 2011-es népszámlálási statisztika mindössze 11%-os cigány kisebbséget határozott meg. A két népszámlálás között, így is 49,3 %-kal növekedett a magát roma nemzetiségűnek valló lakosság aránya, 2.540 főről 3.793 főre. A helyi becslések alapján azonban ez az arány, mintegy 35%. A roma közösség helyi képvisellete első sorban a nemzetiségi önkormányzaton keresztül valósul meg. A roma közösségek saját hagyományaik ápolását kis közösségeikben és civil szervezeteiken keresztül is próbálják megőrizni.

A város lakosságának életminőségét jelentős mértékben befolyásolja a foglalkoztatottság, és a jövedelemtermelő képesség is. A foglalkoztatottságra a gazdasági jellemzők között térünk ki részletesen, de annyi már itt is megállapítható, hogy az országos foglalkoztatottsági mutatóktól jelentős lemaradással küzd Ózd, mely a lakosság jövedelmi helyzetére is rányomja bélyegét. Ezt támasztja alá az egy lakosra jutó nettó jövedelem mértéke is, melynek összegét az SZJA alapot képező nettó jövedelemnek száz állandó lakosra vetített összege adja, melynek mértéke a 2011. évi megbicsaklást követően ugyan folyamatosan növekszik, de jelentős mértékben elmarad az országos, a regionális és megyei adatoktól. Az alacsony jövedelmi helyzet hatással van a kultúra fogyasztásra és a közösségi aktivitásra is, de a civil szervezetek támogatói körét is negatív irányban befolyásolja, mivel a lakosság jövedelmét a létfenntartási szükségletekre fordítja inkább, ahogyan ezt a helyi szereplők is megerősítették.

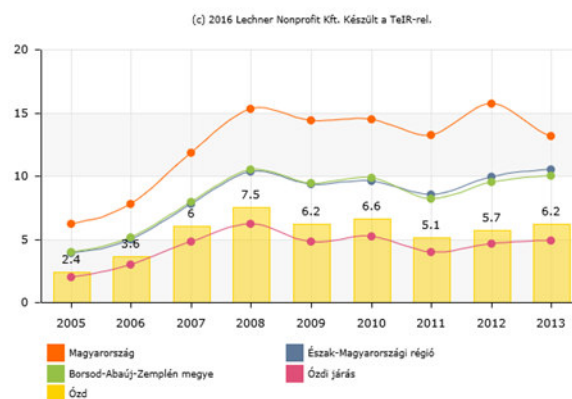
10. sz. ábra: Egy lakosra jutó összes nettó jövedelem (Ft)

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

A város további társadalmi problémája, hogy nincs egy erős középréteg, általában elmondható, hogy alacsony jövedelmi körülmények között élnek az emberek, melyet megmutat a magas és alacsony jövedelműek arányának mutatója is.

11. sz. ábra: Magas- illetve alacsony jövedelműek aránya (fő)

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

A város lakosságának nagy része tömbházas övezetben él, új lakások a városban szinte alig épülnek. A lakások komfortosságát vizsgálva a TEIR adatforrásokból megállapítható, hogy Ózdon a lakások 63 %-a összkomfortos, 9 % a lakásállományon belül a komfort nélkül lakások száma, 5 % a félkomfortos lakások aránya és 22 %-a komfortos lakás. A szükség- és egyéb lakások aránya elenyésző, csak 1 %. A lakosság alacsony jövedelmi helyzete kevésbé teszi lehetővé, hogy saját ingatlanuk felújítására, korszerűsítésére forrásokat biztosítsanak.

3.1.6 Gazdasági jellemzők

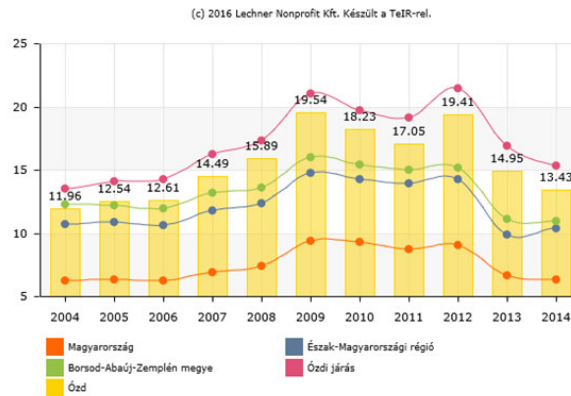
A gazdaság növekedése, a tőke letelepedési igénye, azaz egy adott térség gazdasági fejlettsége, versenyképessége nagymértékben függ az adott terület infrastrukturális állapotától. Az elérhetőség viszonyai meghatározzák a kialakítható külső kapcsolatok volumenét, mind a településre érkező befektetések, mind az áruk és személyek mozgása tekintetében.

Az Észak-Magyarországi régió és Borsod-Abaúj-Zemplén megye gazdaságát alapvetően az ipari tevékenységek jelentős súlya jellemzi. A legjelentősebb iparágak a vegyipar, az energiaipar, az élelmiszeripar és a kohászat. A megye gazdaságának fejlődése erősen függ az említett ágak konjunkturális változásaitól. A vállalkozások megoszlásában szembetűnő, hogy rendkívül alacsony, kb. 5% a „mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, halászat” ágazatban működő vállalkozások száma, illetve az összes működő vállalkozáshoz viszonyított aránya.

A bányászati és kohászati múltjára méltán büszke Ózd a rendszerváltásig dinamikusan fejlődő város volt. Ózd és térsége gazdasági fejlődésének katalizátorát a nehézipar jelentette, a térségre természeti adottságai miatt a mezőgazdasági tevékenység kevésbé volt jellemző. 1990-es évek elején bekövetkező gazdasági szerkezetváltás, a nehézipar leépülése Ózdot és a térségét is érzékenyen érintette. Mára az alacsony gazdasági versenyképesség és a magas munkanélküliségi ráta jellemzi a térséget, amely elsősorban abból ered, hogy az elmúlt húsz évben Ózd fokozatosan veszített gazdasági súlyából. Ezt leginkább az reprezentálja, hogy húsz év alatt 14.000 ember hagyta el a várost. A város gazdaságát meghatározó iparágak leépültek és a település fokozatosan egy depresszív övezetté alakult. Az 1990-1994 évek közötti időszak a trauma időszaka volt, ekkor volt a legnagyobb az elvándorlás a településről.

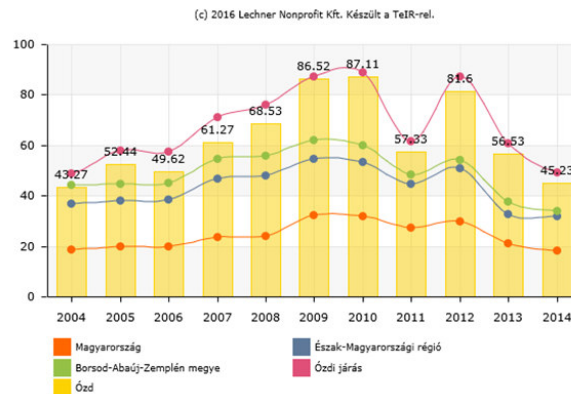
A város és környezete kevés turisztikai attrakcióval, látványossággal rendelkezik, melyek hiánya a térség alacsony vendégforgalmában mutatkozik meg. A szolgáltató szektoron belül a turizmus Ózdon és vonzáskörzetében igen alacsony szintet mutat, azonban az Ózdon folyó kulturális és turisztikai jellegű beruházások, mint az Ózdi Gyártörténeti Emlékpark és Élménykomplexum vagy a Nemzeti Filmtörténeti Emlékpark kialakítása alapot adhatnak a turizmusfejlesztéshez az elkövetkező években. A munkanélküliségi ráta messze felülmúlja az országos átlagot, amely nagy terhet ró a városvezetésre. Az aktív korú nem foglalkoztatott munkaképes korú lakosság elhelyezkedési esélyeit tovább nehezíti, hogy igen magas az alacsony iskolai végzettségűek száma, népszámlálási adatokból látható, hogy a 15 év feletti lakosság csaknem felének nincs szakképzettsége. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező álláskeresőkre jellemző, hogy egyben tartós munkanélküliek is, hiszen a szakképzettség hiánya jelentősen csökkenti a munkavállalási esélyeiket. Ezen munkavállalói réteg integrálása a munka világába képzés nélkül szinte lehetetlen, amely azonban nagy szakmai kihívást jelent a felnőttképzés számára.

12. sz. ábra: Munkanélküliségi ráta

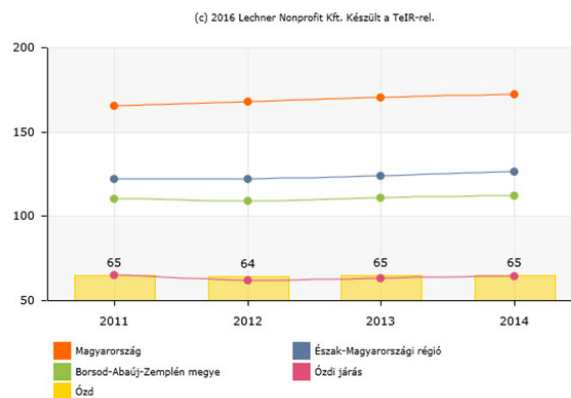
Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

13. sz. ábra: Tartós munkanélküliség (180 napon túli nyilvántartott álláskeresők ezer lakosra vetített száma)

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

14. sz. ábra: Regisztrált gazdasági vállalkozások száma ezer lakosra, 2011-től (db)

Forrás: TEIR Helyzet-Tér-Kép

Az alacsony iskolai végzettségű aktív korú nem foglalkoztatottak munkavállalási lehetőségei Ózdon szinte teljes egészében kimerülnek azzal, hogy a közfoglalkoztatási programokban vehetnek részt. A közfoglalkoztatás keretében éves szinten közel 1,5 ezer munkanélkülinek biztosítanak rövidebb hosszabb időre munkalehetőséget. A hagyományos közfoglalkoztatási programok mellett 2011. évtől a start mintaprogramok megvalósításában is aktív szerepet vállal az önkormányzat. Kiemelkedő eredményeket értek el az energia-üetvények telepítésében, az erdőgazdálkodás és növénytermesztés területén is, amellett, hogy a közfoglalkoztatottak részt vesznek a településtartás feladatok ellátásában is. Éves szinten az állami és közfoglalkoztatási programokban majd 2.000 aktív korú nem foglalkoztatott személy kerül bevonásra.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

Ózd város fejlesztési törekvéseinek és az elhivatott városvezetésnek köszönhetően számos felmérés, tanulmány és stratégia készült a településről:

- Ózd város Integrált Településfejlesztési Stratégiája,
- Gazdaságfejlesztési stratégia,
- Turizmusfejlesztési stratégia,
- Szociális és egészségügyi stratégia,
- Oktatási stratégia,
- Közlekedésfejlesztési stratégia,
- Környezetvédelmi program,
- Helyi Esélyegyenlőségi Program,
- Ózd város közművelődési koncepciója.

A fenti dokumentumok alapos vizsgálata nagyban megkönnyítette a HKFS helyzetelemzési részének kidolgozását és lehetőséget adott egy megalapozott célrendszer kialakítására.

3.3 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

3.3.1 Koherencia a 2014-2020 közötti Operatív Programokkal

A 2014-2020-as Operatív Programok fejlesztési lehetőségeit a város szeretné a lehető legjobban kihasználni. Ennek érdekében az alábbi támogatási kérelmeket nyújtja vagy nyújtotta be:

2. táblázat Ózd Város Önkormányzatának tervezett pályázati programjai

	Szám	Pontos cím	Tevékenysége	Önkormányzati támogatási igény illetve elnyert támogatási összege (Mft)	Státusza
1.	TOP-3.1.1	Kerékpárutak és egyéb közlekedésfejlesztési beruházások Ózd városában	Kerékpárút fejlesztése, kerékpárút hálózat kialakítása, közútfejlesztés, stb.	440	Elnyert
2.	TOP-2.1.3	Ózd: Környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztési beruházások-Csapadékvíz elvezetés	Belterület védelmét szolgáló vítelvezető árok fejlesztése, vízkár elhárítási és vízviszatarítási tározók fejlesztése. Belterület védelmét szolgáló csapadékelvezető rendszerek. (Alapvetően kistelepülések, csapadékvíz visszatartó, megtartó fejlesztések támogatottak, 2500 főnél nagyobb település esetén szimulációs tervezés szükséges. Fontos az igazolt káresemények megléte.)	111	Elbírálás alatt
3.	TOP-1.2.1	Komplex turisztikai élményszerzés Ózdon	A térségben jelentős kulturális és örökségi helyszínek turisztikai fejlesztése, ökoturisztikai fejlesztések, aktív turizmushoz kapcsolódó fejlesztések (kerékpáros turizmus).	500	Elutasított
4.	TOP-1.1.3	Az ózdi városi piac felújítása és agrár-logisztikai fejlesztése	Meglévő piaci terület fehlújítása, bővítése, korszerűsítése. Önkormányzat saját közétkeztetési célokat szolgáló fejlesztés. Helyi termékek piacra jutását segítő agrár logisztikai fejlesztések (tárolás, hűtés, válogatás, mosás, csomagolás, pl. raktár, hűtőház kialakítása).	400	Elnyert
5.	TOP-4.2.1	Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése Ózd városában	Szociális szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése, eszközbeszerzés.	91	Elnyert

6.	TOP-5.2.1	Ózd Újtelep-Kiserdőalja városrész szociális rehabilitációját kísérő helyi szintű komplex programok	Társadalmi integráció feltételeinek megteremtése, folyamatos szociális munka megteremtése, törekvés a foglalkoztatás elősegítésére, gyermekkori oktatáson kívüli fejlesztés, törekvés az egészség fejlesztésére, szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, bűnmegelőzés, a közbiztonság javítását elősegítő programok.	156	Elnyert
7.	TOP-4.1.1	Ózd, Nemzetőr út 19-21. szám alatti orvosi rendelők és védőnői szolgálatok helyiségeinek felújítása	Egészségügyi alapellátás, infrastruktúra alapfejlesztés, helységfelújítás, átépítés, bővítés, szolgálati lakás bővítés.	60	Elbírálás alatt
8.	TOP-1.4.1	Ózd, Katona József úti bölcsőde felújítása és korszerűsítése	Intézmény/szolgáltatás infrastrukturális fejlesztése, eszközbeszerzés.	220	Elbírálás alatt
9.	TOP-1.1.1	Zöldmezős ipari terület kialakítása Ózd városban	Zöldmezős iparterület fejlesztése (feltáró út kiépítés, ivóvíz, szennyvíz közműkiépítés, területfeltöltés és tereprendezés).	374	Elnyert
10.	TOP-3.2.1	A Polgármesteri Hivatal és a Sportcsarnok energetikai korszerűsítése Ózdon	A Polgármesteri Hivatal és a Marosi István Városi Sportcsarnok teljes körű épületenergetikai korszerűsítése.	300	Elbírálás alatt
11.	TOP -2.1.1	Az egykori oxigéngyár barnamezős területének rehabilitációja	Barnamezős terület és épületállomány rehabilitációja. Épületállomány bontása, kármentesítés.	787	Elbírálás alatt
12.	TOP-4.3.1	Ózd Újtelep-Kiserdőalja városrehabilitációja az akcióterület társadalmi integrációját célzó komplex programhoz kapcsolódóan	Szegregációs területeken szociális bérlakások kialakítása, komfortosítása, épületbontás.	450	Elbírálás alatt
13.	TOP-2.1.2	ZÖLDLIGET - Sport és szabadidős fejlesztések az ózdi rekreációs területen	Városi zöld infrastruktúra rekonstrukciója. Önkormányzati tulajdonú épületek megújítása. Szolgáltató épület kialakítása/megújítása. Közcély sport és szabadidő létesítmény megújítás. Feltétel: alulhasznosított, vagy nem hasznosított ingatlan.	500	Elutasítva
14.	TOP-5.1.2	Helyi foglalkoztatási együttműködés	Foglalkoztatási paktumok kialakítása.	4	Elnyert, konzorciumi partner
17.	TOP-3.2.1	BAZ Megye területén meglévő SEAP-ok felülvizsgálata és átdolgozása SECAP-pá.		9	Megvalósítás alatt

Egyértelműen látható, hogy a HKSF-t erősítő, de azzal átfedésben nem levő, komplementer fejlesztések kerültek beazonosításra. Mindegyik terv közvetett módon hozzájárulhat a közösségi aktivitás növekedéséhez, és így segítheti a jelen stratégiában megfogalmazott célokat.

3.3.2 Területi koncepciók és stratégiákkal való koherencia

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Program

A 9 stratégiai prioritás közül a „Társadalom alkalmazkodó képességének javítása” stratégiai cél a legrelevánsabb a helyi fejlesztési stratégia szempontjából. Ezen prioritáson belül az alábbi célterületekre kell kiemelt figyelmet fordítani:

1. hátrányos helyzetűek komplex társadalom-fejlesztési programja
 - *Közösségfejlesztési programok szervezése, melyek szociális ellátáshoz, kulturális programokhoz, illetve oktatáshoz kapcsolódhatnak*
 - *Az oktatási-, a szociális-, az egészségügyi- és egyéb intézmények, civil segítő szervezetek összehangolt cselekvése és együttműködési fórumai támogatása a célból, hogy az állástalanságból fakadó hátrányok mérséklődjenek, a mélyszegénység továbböröklődése megakadályozható legyen*
2. kulturális programok
 - *A már kialakított IKSZ terek működtetése érdekében olyan animátor képzések megvalósítása, amely a szolgáltatásfejlesztéshez nyújt aktuális ismereteket, felkészíti őket arra, hogy a települések aktív közösségével együtt úgy alakíthassák ki az integrált közösségi és szolgáltató tereinek feladatait, szolgáltatásait és térszerkezetét, hogy az a helyi igényekre, szükségletekre reagálva fenntartható módon szolgálja a szolgáltatást igénybe vevők elvárásait, szükségleteit*
 - *Települési identitást erősítő, imázs-javító programok megvalósítása az egyedi értéken alapulva*
 - *Közösségi terek és központok minőségi fejlesztése a helyi közösség bevonásával*
 - *Helyi kulturális programok, események támogatása, nonformális képzési programok, öntevékeny szakkörök működésének ösztönzése*
 - *Innovatív megoldások, akciók alkalmazása a helyi társadalom megújulásának, fejlődésének szolgálatában („társadalmi innováció”), illetve a helyi kötődés, lokálpatriotizmus erősítése.*
 - *A kulturális javakhoz és értékekhez való hozzáférés javítása, ennek részeként a digitalizáció támogatása a közösségi művelődés intézményrendszerében*
 - *A határon átnyúló társadalmi és kulturális kapcsolatok erősítése, a nemzeti hagyományok ápolása a határ két oldalán élők közötti kölcsönös megértés erősítése érdekében.*

Ózd Város Integrált Területfejlesztési Stratégiája

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia Ózd városának 2020-2022 időszakra vonatkozó középtávú fejlesztési céljait határozza meg. A stratégiai célok közül az alábbiakra alapozva érdemes a helyi közösségi fejlesztéseket megtervezni:

1. Városi közsolgáltatások és közösségi léletterek fejlesztése
Ózd kiemelt városfejlesztési céljai között szerepel a városi közsolgáltatások és a közösségi léletterek fejlesztése, amely egy közösségi szolgáltató városi modell megteremtését támogatja. Kiemelt célterület a közösségfejlesztés, amelyet a terek, szervezetek és programok összehangolt fejlesztésével lehetséges megvalósítani. A közösségfejlesztés legfontosabb színterei és tevékenységei a közművelődési terek, a sport tevékenység, a vallási, szakrális terek illetve a civil szervezetek tevékenységéhez kötődik. Ózd városfejlesztési stratégiájában az alábbi léletterek és hozzájuk kapcsolódó társadalmi csoportok aktív bevonásával jelenik meg a közösségfejlesztés előmozdítása:
 - *közművelődési, kulturális terek és kulturális programok fejlesztése, mely elsősorban a kulturális programkínálat bővítése, minőségi fejlesztése érdekében indokolt*
 - *sport- és szabadidős terek és programok fejlesztése*

- *civil szervezetek közösségi szolgáltató szerepének fejlesztése, ugyanis a civil szervezetek aktivizálódása a közösségi élet szervezésében még nem intenzív. A prioritás a civil szféra társadalmi súlyának növelése érdekében az alábbiak támogatása: civil szervezetek működési feltételeinek javítása, civil szolgáltató terek fejlesztése, civil kezdeményezésű közösségi programok generálása*

2. Leszakadt és leszakadó városrészek fizikai, közösségi regenerálása, szociálisan hátrányos helyzetű társadalmi csoportok segítése

A városban a rendszerváltás, a város életét meghatározó vaskohászat következtében radikális társadalmi-gazdasági változások mentek végbe. A nagyszámú és tartós munkanélküliség jelensége elszegényedési folyamatot indított el, illetve jelentősen átalakult a város lakónépességének összetétele. A fiatal, kvalifikált munkaerő a munkalehetőség hiánya miatt elvándorolt, növekedett az idős korosztály száma, illetve a munka nélkül maradt, alacsony képzettségű roma lakosság, a hátrányos helyzetű családok száma. Ezekben a területeken a felzárkózás érdekében több hatékony beavatkozásokra van szükség többé között a szocializációt elősegítő közösségi szolgáltatások biztosítása terén is.

- *alacsony presztízsű lakóterületek fejlesztése, a szegregátumokban élők életminőségének javítása: kiemelt fejlesztési terület a kritikus helyeken közösségi szolgáltató pontok kialakítása*
- *alacsony státuszú lakosság munkaerőpiaci integrációjának és társadalmi együttélésének elősegítése: társadalmi felzárkóztatási programok indítása a szegregátumban élő lakosság részére*

A városfejlesztési stratégia külön fejezete az „Anti-szegregációs program” melynek a célja a szegregációs folyamatok mérséklése és hosszú távon a megszüntetése. A program 4. fejezete alapján kiemelt cél a közösségfejlesztés, és beavatkozási javaslatként fogalmazódik meg a közösségi szolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése (művelődési házak felújítása) valamint ifjúsági és szabadidős programok szervezése, kiemelten a sporttevékenység területén.

3.3.3 Gazdasági és környezeti fejlesztést célzó programokkal való koherencia

A helyi fejlesztési stratégia irányát befolyásolja a terület turisztikai és foglalkoztatási stratégiája valamint az abban megfogalmazott célok végrehajtása is. Ahogy már korábban említettük, az ózdi kistérség az ország legelmaradottabb térségei közé tartozik, mely a turizmus szempontjából is hátrányt jelenthet, hiszen az idegenforgalom fejlesztésének előfeltétele a fejlett infrastruktúra, a változatos szolgáltatások, valamint a fizetőképes kereslet megléte. A terület turisztikai infrastruktúrája gyenge minőségűnek mondható, amihez hozzájárul a turisztikai szolgáltatások alacsony színvonala, a befektetések alacsony volumene és a turisztikai potenciál mind külföldi, mind belföldi népszerűsítésének hiánya. Ebből adódóan a kistérség stratégiai céljai a következők:

- A kistérségbe látogató turisták számának növelése
- A kistérségbe érkező turisták által eltöltött vendégéjszakák számának növelése

A helyi közösségi fejlesztési stratégia által megvalósuló infrastrukturális és szociális fejlesztések, programok támaszt jelentenek a turisztikai fejlesztésekhez, hiszen bővül a programkínálat, amely vonzó célponttá teheti a várost a pihenni, kikapcsolódni vágyók számára.

A terület natúrpark kapcsán nem érintett, a legközelebbi terület a cserhát Natúrpark. A település a Szilvásváradai Idegenforgalmi Egyesület TDM szervezetének tagja, aktív szerepet azonban ennek működésében nem vállal.

A város a foglalkoztatási paktum pályázaton konzorciumi partnerként vállal szerepet, a projekt a megvalósítás kezdeti lépéseinél tart, így a megvalósítás során különös figyelmet fordítunk a kapcsolódási pontoknál a lehatárolásokra.

3.3.4 Közösségi, kulturális szabályozással való koherencia

Ózd Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a 18/2000 (VI. 7) számú rendeletében szabályozza a helyi közművelődés működését. A város ezen felül rendelkezik Közművelődési Koncepcióval is.

Ózd város – kistérségi központi szerepkörének megfelelően – kulturális szolgáltatásait tekintve centrális pozíciót tölt be. Feladatellátásában igényességre és minőségre törekszik. Ennek érdekében a kulturális ágazat együttműködik a nem önkormányzati fenntartású közművelődési intézményekkel, az autonóm és speciális tevékenységű civil szervezetekkel, a testvér- és partnervárosok közgyűjteményi és közművelődési szereplőivel.

A város kiépült közgyűjteményi és közművelődési intézményhálózattal rendelkezik, melyek programjaikkal, szolgáltatásaikkal kiszolgálják a város és vonzaskörzete kulturális igényeit. Az önkormányzat kötelező feladatait elsősorban saját fenntartású közgyűjteményi és közművelődési intézményein keresztül látja el. Ezek az intézmények kultúraközvetítő feladatellátásukon felül a város közéleti centrumai is. Otthont adnak a különböző közösségi összejövetelnek, a társasági élet változatos formáinak.

Ózd nagy múltú kulturális életet tudhat maga mögött, mely kötelezettségeket hordoz. Ezt a szellemi örökséget ápolva az önkormányzatnak a jövőben is garanciát kell vállalnia a törvényi szabályozásnak megfelelően a város kulturális intézményeiért, amelyek a polgárok legszélesebb körét képesek kiszolgálni és a legjobb lehetőséget biztosítják a kulturális értékekhez való hozzájutásban.

A közművelődési rendelet alábbi paragrafusai szolgálják azt, hogy a helyi közösségi fejlesztési stratégia által létrejövő kezdeményezések hosszabb távon is fenntarthatóvá váljanak Ózd városában:

”

6. §

Ózd Város Önkormányzata elismeri és segíti a városban működő civil közösségek, szervezetek, alapítványok munkáját. A közművelődés területén továbbra is számít együttműködésükre. Bevonásukkal a következő közművelődési feladatokat kívánja ellátni és támogatni:

- *A város hagyományainak, természeti, művészeti, vallási értékeinek, jeles személyiségeinek, speciális közösségeinek, új kezdeményezéseiknek bemutatása, értékelése. A lokálpatriotizmus növelése.*
- *A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló kezdeményezések, melyek a fizikai erőnlét fejlesztésére, a mentális egészség kondicionálására, a sport és kultúra kapcsolatának gondozására irányulnak.*
- *Az amatőr művészeti alkotókedvet, tehetséget gondozó tevékenységi formákat, művészeti közösségek működtetését.*

7. §

Ózd Város Képviselő-testülete a közművelődés feladatai eredményes végrehajtását a városban működő egyházi szervezetek, vállalkozók, kommunikációs, tájékoztatási intézmények, alapítványok gazdasági szervezetek, vendéglátóipari egységek segítségével és együttműködésével kívánja megvalósítani.”

3.4 SWOT analízis

A SWOT elemzés az egyik leggyakrabban használt helyzetértékelési módszer, mely megalapozza a stratégiai célkitűzéseket. Lényegében ez szolgál kiindulópontként ahhoz, hogy tudjuk, mire kell koncentrálni, mit kell prioritássá tenni és milyen tevékenységekre kell koncentrálni.

Jelen stratégia elkészítésénél négy fő területre koncentráltunk a társadalmi, a gazdasági, a környezeti és a közszolgáltatási jellemzőkre.

A következőkben bemutatásra kerülő SWOT analízis a helyzetértékelés, a releváns dokumentumok áttekintése, az érintettekkel folytatott interjúk valamint a műhelymunkákon összeállított SWOT elemzés tapasztalata alapján jött létre.

3. táblázat SWOT

Terület	Erősségek	Gyengégek
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Több városrész önálló identitással is rendelkezik. • Erősödő civil szféra és annak önkormányzati támogatása, valamint a civil szféra szerepvállalása a közösségfejlesztésben. • Városi identitás erősödése, város imázs fejlesztése, országos szintű újrapozícionálása. • A városban aktív diák- és versenysport zajlik. • A városban tehetségpont és több tehetséggondozó program működik. • Jelentős számban működnek emberi erőforrás, gazdaság és vállalkozásfejlesztő szervezetek a városban. • Az értékes etnikai kultúra felkarolása, támogatása. • Ipari örökségvédelem. 	<ul style="list-style-type: none"> • A jelenlegi népmozgalmi folyamatok előrehaladása esetén a város népességszámának további csökkenése prognosztizálható. • A városból elvándorolt az értelmiség és képzett munkaerő nagy része. • A kulturális színterekről az otthonok falai közé szorul vissza a kultúra fogyasztás. A tömegkultúra negatív hatásai erősen érződnek a fiatalabb korosztály tekintetében. • Pályázati gyakorlat és motiváció főként a közszféra és a vállalkozói szektorra jellemző. • Városhoz „ragasztott” negatív kép. • A civil szereplők között kevés az aktív szereplő. • Városidentitás erodálódása. • Alacsony szakképzettség, szűk értelmiségi réteg. • A helyi népi hagyományok ápolása háttérbe szorult (pl. a területre jellemző barkóság)
Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Ózdon az ipari múltnak jelentős az identitásformáló ereje, a városlakók büszkék kohászati múltjukra. • Inkubátorház működése a városban. 	<ul style="list-style-type: none"> • A termelő szektor gyenge, további erősítésre szorul (KKV) • A közfoglalkoztatási programból a nyílt munkaerő piacra lépők száma nem jelentős. • A gazdaság és oktatás közti kapcsolatok, kölcsönhatás hiánya. • A vállalkozói, civil és közszféra szektor együttműködése esetleges.

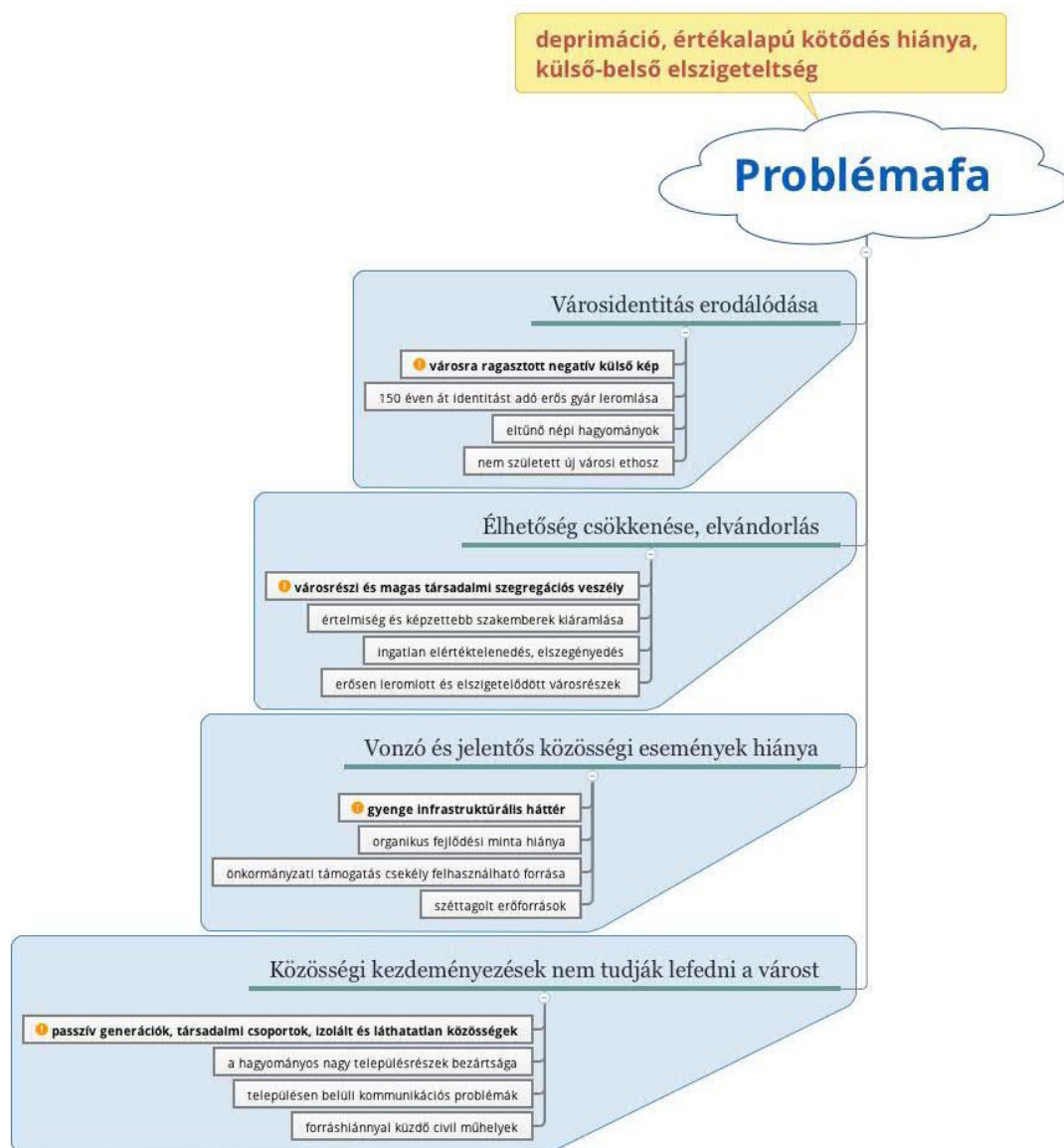
Terület	Erősségek	Gyengeségek
Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Jelentős kiterjedésűek azok a rekreációs területek, amelyek a város zöldfelületi rendszerének legnagyobb elemei, jelentős használati értékkel bírnak és a belterület mikroklímáját is alapvetően befolyásolják. • A városban a sport gyakorlásához szükséges infrastrukturális alapfeltételek adottak. • Emberléptékű város Ózd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az egész városközpontra a műviség jellemző, természetes, hagyományos léptékű városi terek nincsenek. Ózd városközpontjára a lakótelepi és az ipartelepi hangulat nyomja rá a bélyegét, amelyet ráadásul még a kopáran, szabadon rendezetlenül hagyott zöldterületek jellemeznek. • A közösségi és kulturális szolgáltatásoknak helyet adó épületek egy része korszerűsítésre szorul. Kevés a funkcionálisan jól működő közösségi tér, a szabadidő hasznos eltöltésére a megfelelő alternatíva. • Alacsony fokú a népesség környezeti tudata.
Közforgalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Stratégiai gondolkodás a városfejlesztésben, közép és hosszú távú városfejlesztési tervek megléte, és pályázati aktivitás a forrásallokálásra. • Város kiterjedt és intézményesült nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, alapító tagja a Sajó-Rima EGTC-nek. • Város kiterjedt közművelődési és közösségi intézményrendszerrel rendelkezik, ezek a közszolgáltatások városrészi szinten is biztosítottak. A városban színes programkínálat érhető el. • Rendezvényszervezői tapasztalat, települési programok megléte a városban. 	<ul style="list-style-type: none"> • A marginális csoportok, leszakadó rétegek kiesnek a közösségi és kulturális fogyasztásból. • Viszonylag kis látogatottságú, csekély idegenforgalmi vonzerővel bíró nagyrendezvények, fesztiválok. Gyenge turizmus.

Terület	Lehetőségek	Veszélyek
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Ózd több település összeolvadásából alakult ki, amelynek következtében a város több történeti településmagja van (Ózd, Bolyok, Szentsimon, Sajóvárkony, Uraj, Csépany, Susa, Center). 	<ul style="list-style-type: none"> • A város korszerkezete folyamatosan öregszik. • Ózd ma Magyarország egyik legsúlyosabb társadalmi és gazdasági problémákkal küzdő térsége, ahol a hátrányos helyzet halmozódik. • Alacsony a jövedelemtermelő képessége a lakosságnak. • Alacsony szakképzettség, szűk értelmiségi réteg.

Terület	Lehetőségek	Veszélyek
Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Javultak a lakosság képzettségi mutatói a két legutóbbi népszámlálás között. • Ózdon jelen vannak a nagyvállalkozások, amelyek a legjelentősebb foglalkoztatói a térségnek. • A városban fejlett üzleti infrastruktúra található. • Jelentős a közfoglalkoztatási programok hatása a munkaerőpiaci folyamatokban. A város fontos értékteremtő közfoglalkoztatási programokat valósít meg. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bár növekedett a foglalkoztatottak száma az utóbbi években, Ózd továbbra is a magas munkanélküliséggel sújtott térségek közé tartozik. • Alacsony a térségben a vállalkozói sűrűség. • A városban fontosabb gazdasági iparágak fejlődése erősen függ a konjunkturális változásaitól. • Korábbi nagy ipari területek tartós leromlása.
Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • A város részeit képező egykori aprófalvak még őrzik hagyományos település szerkezeti vonásaikat, ezek helyi védendő utcaképek lettek nyilvánítva. • Ózd város zöldfelületi, domborzati, környezeti adottságai allergénektől mentes, páratlanul tiszta levegője komoly fejlesztési lehetőségeket hordoznak magukban (szélvédett, természeti csapásoktól mentes). • A város területén sok a tömbházas övezet. 	<ul style="list-style-type: none"> • A város térszerkezeti széttagozódott. • A terület környezete tavakban szegény, a természetes állóvizek ritkák. • A város körülvevő táj vegetációja mozaikos, melynek oka a nagy területekre kiterjedő erdőirtások, a környezet arculatát leginkább a nagy kiterjedésű fátlan vegetációfoltok adják.
Közforgalmazási jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • Széles körű a közszolgáltatások biztosítása. • Jól működő integrált kulturális intézmény működik a településen. • A humán közszolgáltatások biztosításában egyházi és civil szervezetek is szerepet vállalnak. • Közforgalmazás szervezés racionalizálása, önfenntartás megcélzása. 	<ul style="list-style-type: none"> • Az önkormányzati bevételek csökkennek az adóbevételek csökkenése hatására és az új önkormányzati modell kialakítását követően.

3.5 Fejlesztési szükségletek azonosítása

15. sz. ábra: Problémafa

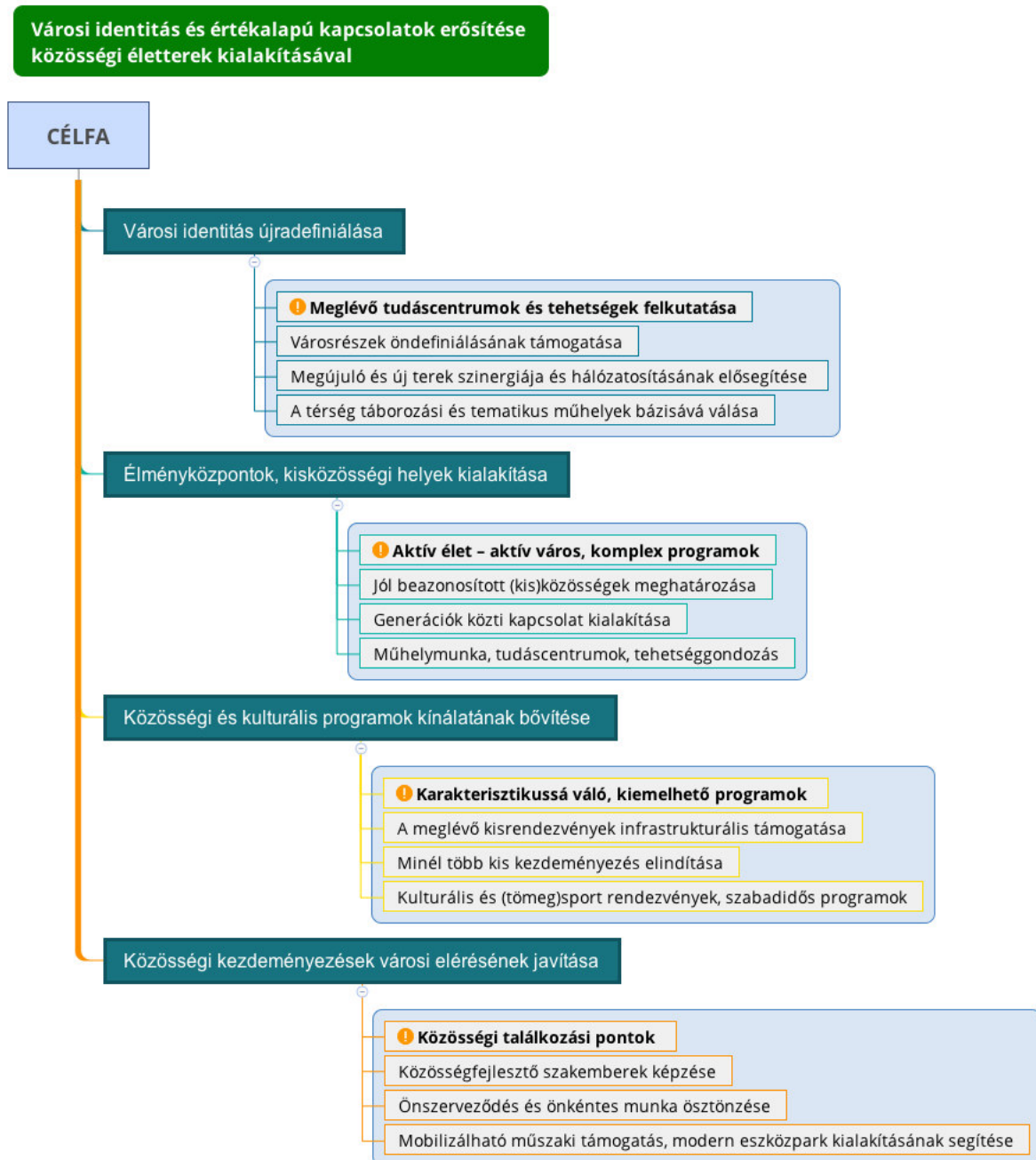

4. A stratégia jövőképe

Ózd a saját lehetőségeire újból rácsodálkozó közösséggé válik, a tervezett új közösség fejlesztési programok erőt és forrást adnak ahhoz, hogy megerősödjön a társadalmi szolidaritás, miközben a természeti, épített és kulturális eredmények megbecsülése és továbbgondolása, a városrészek együttműködése pozitív gazdasági környezet háttérévé válik.

5. A stratégia célhierarchiája

16. sz. ábra: Célfa

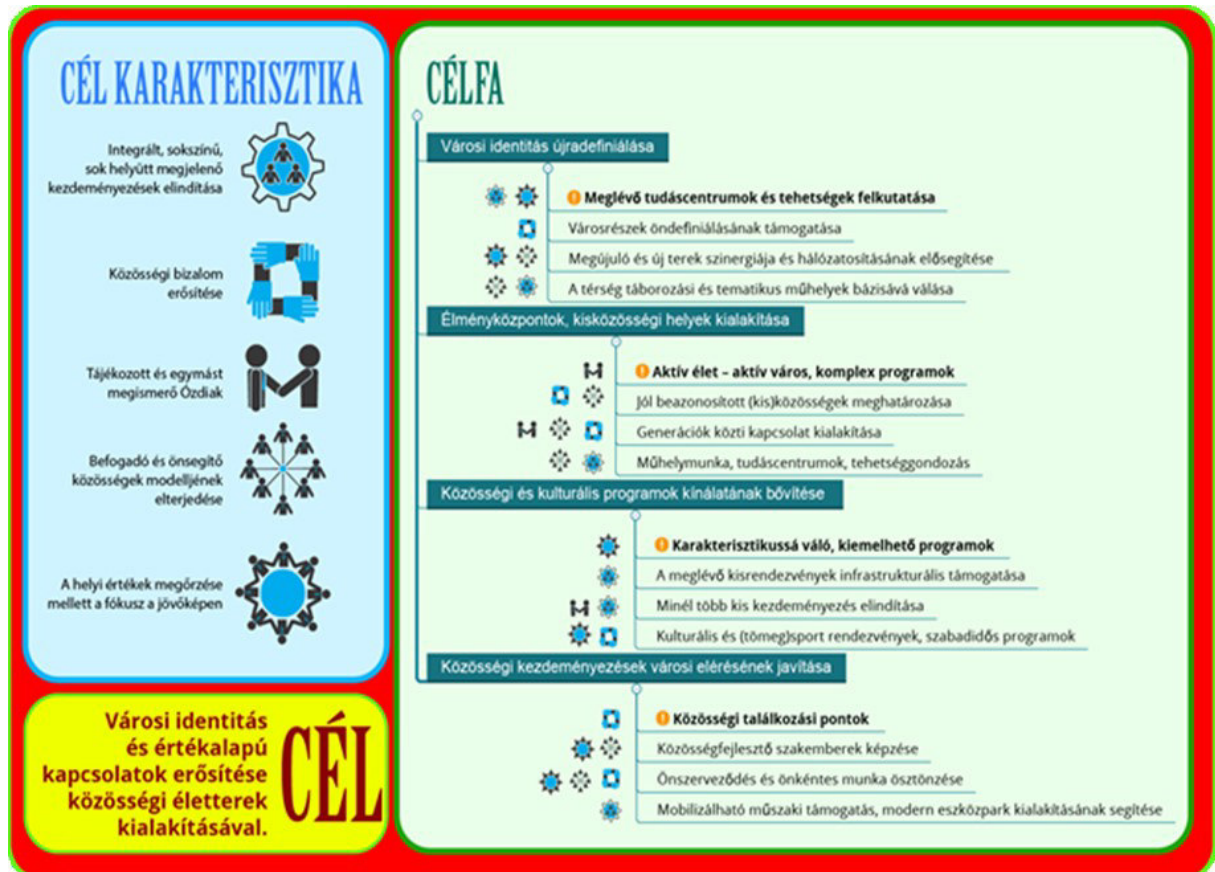

A célfa alapján kialakított átfogó cél „Városi identitás és értékalapú kapcsolatok erősítése közösségi életterek kialakításával” és specifikus célok, mint a:

- Városi identitás újradefiniálása,
- Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása,
- Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése,
- Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása

közötti összefüggést az alábbiakban mutatjuk be:

17. sz. ábra: Célrendszer

A célok meghatározását és prioritizálását az alábbi indokok támasztják alá, melyek a helyzetelemzés, a közösségi tervezés során megvalósult személyes konzultációk és műhelymunkákon kialakult fókuszpontokon alapul:

Ez volt, de ez legyen: a helyi értékek mellett a fókusz a jövőképen – paradigmaváltás segítése. A várost megrengető változás - hiszen az annak idején egy gyár köré szervezték a települést - melyből a gyár eltűnt, hosszú ideje deprimálja a településen élőket. Kritikus elmozdítani ebből az apátiából őket: ez megtehető úgy, ha újrabeszélik és személyessé, megfoghatóvá teszik a múltat, de ugyanakkor minden területen az önszerveződést, a progresszív műhelyek, oktatási programok elterjesztését támogatjuk.

Befogadó és önszorgító közösségek modelljének elterjedése azért nagyon fontos, hogy a társadalmi szolidaritás erősödni tudjon. Különösen fontos, hogy a hagyományosan passzív, kiszolgáltatott szerepbe kényszerítettek jobban tisztában legyenek lehetőségeikkel, az őket támogató és védő hálózatokkal folyamatosan érintkezésben legyenek.

Az **integrált, sokszínű, sok helyütt megjelenő kezdeményezések elindítása** megfelelő válasz Ózd területi és társadalmi széttagoltságának ellensúlyozására.

A közösségi bizalom erősítését azért tarjuk kiemelten fontosnak, mert az elmúlt két évtizedben ez csökkent a legjelentősebb mértékben. Ez növelte a társadalmi izolációt, ezért húzódtak hátra kisközösségek és vesztették el kezdeményező készségük.

Tájékozott és egymást megismerő ózdiak lehetnek egyedül azok, akik a közösségfejlesztési programot leginkább elfogadni tudják, ennek alapfeltétele. Hisszük, hogy az ózdiak új találkozója Ózddal kellemes meglepetéseket tartogat még számukra.

4. táblázat Specifikus célok és tervezett intézkedések közti összefüggések

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus célhoz járul hozzá?			
		1.	2.	3.	4.
1.	KÖSZI TÉR!				
2.	KÖSZI ÉRTÉK!				
3.	KÖSZI FESZT!				
4.	KÖSZI FEJLŐDÉS!				

5.1 Indikátorok

5.1.1 Program- és prioritás specifikus kimeneti- és eredmény indikátorok

5. táblázat Indikátorok

Azonosító ¹	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2023)
CO38	Városfejlesztés: városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	100	250
CO39	Városfejlesztés: városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	100	250
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	fő	0	33493	33493
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	0	10	40
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	0	Akcióterv készül IH iránymutatás alapján	
PR15	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	%	0	Program indulását követően meghatározott érték a projektek indulásakor elvégzett kutatások összegzéseként, akcióterv mellékletben	

¹ A P016, PO23, PR23 az ESZA; míg a PR15, PR16, CO38 és CO39 az ERFA-ból finanszírozott elemekre vonatkozik

Azonosító ¹	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2023)
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	pont-érték	0	Program indulását követően meghatározott érték a projektek indulásakor elvégzett kutatások összegzéseként, akcióterv mellékletben	

5.1.2 A specifikus célokhoz tartozó eredménymutatók

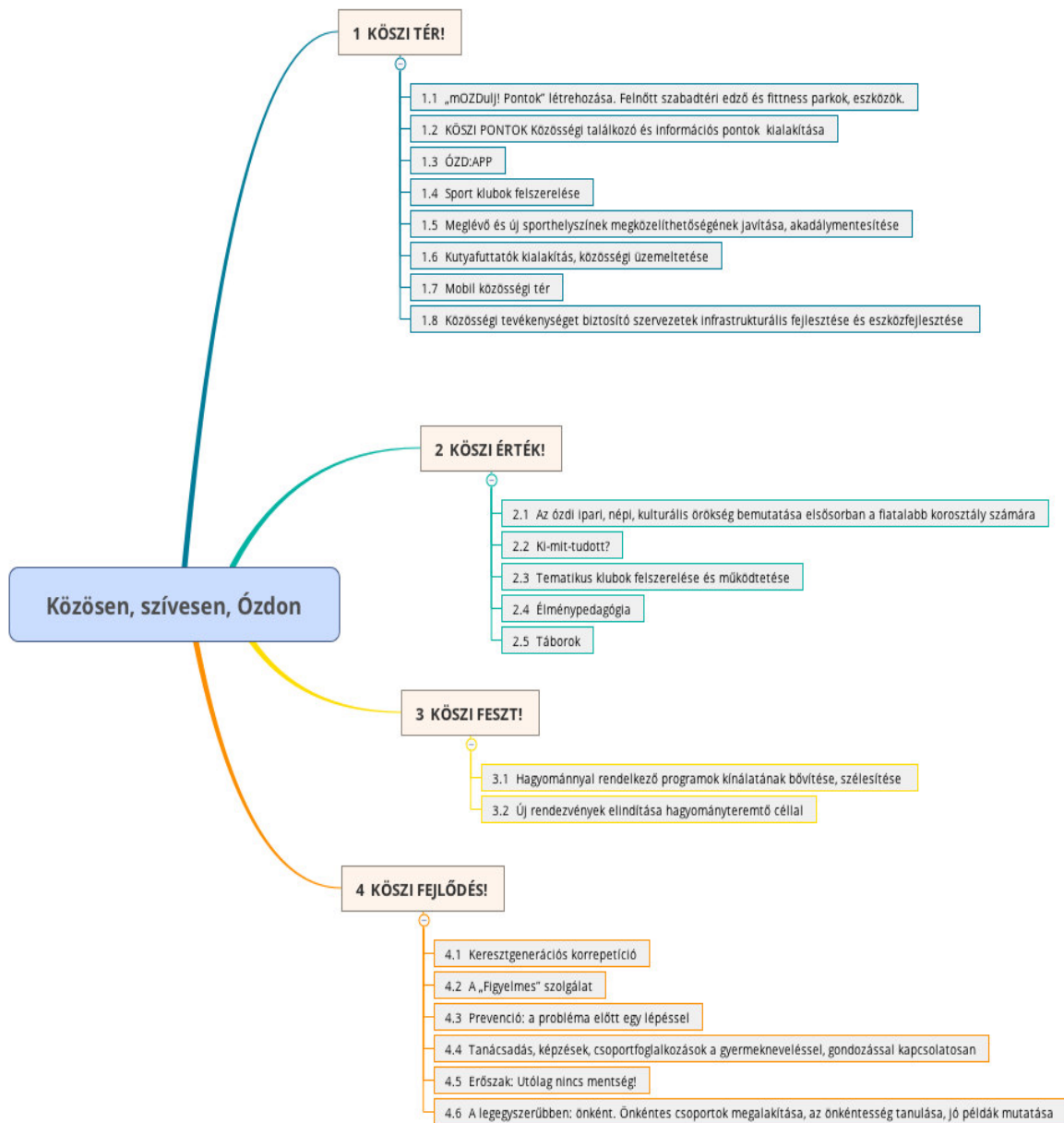
6. táblázat Speciális célok teljesülésének eredménymutatói

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2023)
Városi identitás újradefiniálása	Városi identitást, hagyományőrzést erősítő programok száma	db	0	2	10
	Táborokban; élménypedagógiai programokon; vagy versenyeken résztvevők száma	fő	0	150	300
Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása	Programokban, rendezvényeken és akciókban résztvevő fiatal (35 évnél fiatalabb) önkéntesek száma	fő	0	30	50
	Aktív életet támogató, közösségi, kulturális tevékenységet támogató új eszközök száma	db	0	15	30
Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése	Közösségi és kulturális rendezvények száma	db	0	5	25
	Közösségi és kulturális rendezvényeken résztvevők száma	fő	0	800	1500
Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása	Új digitális tartalomfejlesztést telefon és tablet alkalmazás letöltéseinek száma	db	0	1000	3000
	Nyomtatott vagy digitális formában közkincsé váló közösségi történetek száma	db	0	2	3
	Tréningen vagy tanfolyamon résztvevők száma	fő	0	20	40

6. Cselekvési terv

Programunk kulcsa: közösen és szívesen együtt dolgozni, kíváncsinak lenni saját lehetőségeinkre, arra, hogy másoknak mit adhatunk, és tőlük mit várhatunk. Közösen, szívesen, („KÖSZI”) dolgozni a közösségért és élvezni, hálásnak lenni azért, hogy őrziak vagyunk.

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

1. Megnevezés	KÖSZI TÉR! A városszerkezet új fókuszpontjainak kialakítása, innovatív és közösség aktivizáló helyszínek fejlesztése
Indoklás, alátámasztás	<p>Ózd létrehozásakor, az azt alkotó falvak összevonásával központi orientáció nélküli, mesterséges városkép rajzolódott ki. A nagyobb városrészek a mai napig saját, fejlettségükben nagymértékben eltérő közösségi infrastruktúrájukra támaszkodnak.</p> <p>Hiányoznak azok a közösségi találkozóhelyek, melyek a városközponti fókuszaivá válhatnak, melyek megköthetnek olyan kisközösségeket, melyek eddig gyökértelenek voltak, és melyek közösségi információk aggregációs pontjai lehetnek. Ezek létrehozása szervezheti a város belső kommunikációját, és az idelátogatók „belépési pontjaivá” is válhatnak.</p> <p>Az aktív élet igénye kimondottan megjelenik a lakossági felmérésekben. A szellemi, közösségi aktivitás mellett ez a szabadidős és tömegsport rendezvények iránti érdeklődésben is megmutatkozik. Számos kis klub jött létre, melyek helyüket keresik. A településen ma még nincsenek „nyitott”, szabad használatú találkozási pontok, street-pályák, virtuális közösségi terek. Ezek használata jó értelemben köti le az energiát, hozza össze a városi kisközösségeket, biztosítja a gyorsabb információáramlást, és jó példaként is szolgálhat. Ezek találják meg legkönnyebben használóikat, fenntartásuk nem költséges.</p> <p>Azonosítani kell a kisközösségi kezdeményezéseket és biztosítani organikus fejlődésük infrastrukturális feltételeit, összekapcsolódási és együttműködési lehetőségük.</p>
Specifikus cél	Városi identitás újradefiniálása Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása
Támogatható tevékenységek	<p>1.1 „mOZDulj! PONTOK” létrehozása. Felnőtt, gyerek szabadtéri edző és fitness parkok, eszközök</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Erőnléti és ügyességi eszközből álló kültéri kondicionáló edzésre, sportaktivításra alkalmas helyek, street-parkok kialakítása.</i> • <i>Szenior mozgássegítő, játékos eszközök telepítése jellemzően idősebb korosztályok által lakott területeken.</i> • <i>Szabadtéri játékok, játékparkok kialakítása, például sakk, görkorcsolya-pálya, petanque stb.</i> <p>1.2 KÖSZI PONTOK - Közösségi találkozó és információs pontok kialakítása</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Adott közösségi funkcióra épülő, speciális térelemekkel kialakított közösségi találkozási pontok, közösségi terek, épületek létrehozása (KÖSZI PONT). A közösségi találkozási pont kiegészülhet kulturális tartalommal vagy közösségi aktivitások közvetítésével is (pl.: képűjság, infó tábla – aktív mobileszközökhöz – QR kód változó tartalmú hivatkozással, wifi környezet, mobil APP letöltési, alkalmazási lehetőség).</i> • <i>A szociális háló erősítését és a belső kommunikációt is segítő KÖSZI táblák: adok-veszek, alkalmi munka stb. lehetőségek apróhirdetői. A városi rendezvények hirdetéseinek is állandó felületet biztosítani másod funkciójukban.</i>

1.3 ÓZD:APP

- *Ózdi okos alkalmazás elkészítése. A KÖSZI táblák, a klubok, műhelyek, kisközösségi programok, művelődési intézmények rendezvényei és más, már meglévő információ forrásokkal egy élő, elérhető városról ad tájékoztatást. Mobil és webes applikáció segítségével, valamint külső adatbázisok (időjárás, térségi hírek stb.) szindikálásával erősödhet a városi információ áramlás.*
- *Kulturális aktivitást támogató, virtuális közösségi élményszerzés, mely meglévő, valós kulturális tartalmakat egészít ki az alkalmazás segítségével.*
- *Ózd specifikus tartalmak fejlesztése.*

1.4 Sport klubok felszerelése

- *A sportolási lehetőségeket biztosító helyszínek elavult vagy elhasználódott eszközeinek cseréjével nagyobb vonzóerőt biztosítani.*
- *Új sportformátumok, meglévő sportágakból kivált új irányzatok speciális eszközigényének támogatása azok számára, akik a városban jelentős sport, extrém sport életet követnek.*

1.5 Meglévő és új sporthelyszínek megközelíthetőségének javítása, akadálymentesítése

- *A meglévő kapacitások nagyobb és könnyebb, akadálymentesített elérését lehetővé tevő fejlesztések.*
- *Biztonságos parkolási lehetőség kialakítása kerékpárok és gépjárművek számára.*

1.6 Kutyafuttatók kialakítás, közösségi üzemeltetése

- *A kutyás együttmozgás lehetőségeinek fejlesztése (pl: Agility park kialakítása, meglévő kutyafuttatók eszközfejlesztése), versenyek tartására.*
- *Kutyás játszóterek, kutyaitatók, kutyahigiéniai állomások a legforgalmasabb köztereken.*

1.7 Mobil közösségi tér

- *Nagyobb sátor, mobil színpad, platóra építhető kiegészítő berendezések összeállítása, amit egy-egy településrészre lehet időszakosan telepíteni. Ezek segítségével olyan helyeken is programok rendezhetőek, melyek eddig nem volt rá mód.*
- *Városon belüli „vándor produkciók” és attrakciókhoz eszközbeszerzése.*
- *Közösségi együttműködést támogató terek fejlesztése. A távmunka, atipikus önfoglalkoztatás és „digitális nomád” munkakultúrák támogatására, kreatív szinergiák megteremtéséhez. Közös infrastruktúra biztosítása, hogy kisebb költséggel és rugalmasabban alkothassanak, dolgozhassanak (pl. co-working iroda létrehozása)*
- *Azonos érdeklődés mentén szerveződő kis közösségek „munkatereinek” (közösségi műhelyek, tehetséggondozási pontok, stb) infrastrukturális fejlesztése vagy eszközbeszerzése.*

1.8 Közösségi tevékenységet biztosító szervezetek infrastrukturális fejlesztése és eszközfejlesztése

- *Városi intézmények kapacitásainak feltérképezése, és azok kisebb átalakításával új műhelyek, klubok, programok megtartására*

	<p><i>alkalmassá tétele. Termék, épületrészek átalakítása újonnan megjelenő igény kiszolgálására.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Használaton kívüli terek, épületek oktatási, művészeti-művelődési, közösségi helyszínné alakítása és azok bevezetése a köztudatba.</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p><i>TOP-5.1.2-15 Helyi foglalkoztatási együttműködések</i> Felhívás alapján konzorciumi formában elnyert pályázatunk keretében a gazdasági szereplők szoros együttműködésén alapuló foglalkoztatási projektek valósulnak meg, amelyek részben kapcsolódnak stratégiánkhoz (amennyiben a beavatkozási műveletek a lokális közösségi kapcsolatok erősödésén keresztül a foglalkoztatás növelését is eredményezik), részben pedig elhatárolódnak tőle (amennyiben a közvetlenül gazdasági tevékenységet célzó tevékenységek nem szerepelnek stratégiánk támogatott tevékenységei közt).</p> <p><i>TOP-3.1.1-15 Fenntartható települési közlekedés fejlesztés</i> Felhívás keretében Ózd városában úthálózat fejlesztés, kerékpárút fejlesztés és kialakítás, valamint eszközbeszerzések valósulnak meg. E fejlesztendő területek részben kapcsolódnak stratégiánk tervezett műveleteihez (amennyiben közösségi célú intézményekhez, területekhez csatlakoznak), de azonos célt nem szolgálhatnak. A lehatárolást a HACS felhívásaiban kizáró feltételként szerepeltetjük majd.</p> <p><i>TOP-4.3.1-15 Leromlott városi területek rehabilitációja</i> Felhívás keretében tervezett fejlesztések (Újtelep városrész rehabilitációja) fizikailag elhatároltak a stratégiánkban megvalósuló épület felújításoktól, közterület-fejlesztésektől, a lehatárolást a HACS felhívásaiban kizáró feltételként szerepeltetjük majd.</p> <p><i>TOP-1.1.3-15 Helyi gazdaságfejlesztés</i> Felhívás keretében tervezett fejlesztések (városi piac fejlesztése) fizikailag elhatároltak a stratégiánkban megvalósuló épület felújításoktól, közterület-fejlesztésektől, a lehatárolást a HACS felhívásaiban kizáró feltételként szerepeltetjük majd.</p> <p><i>A sporttevékenységeket támogató hazai költségvetési források</i> pályázatai kapcsolódnak stratégiánkhoz, de csak sporttevékenységet célzó jellegük miatt jól el is határolhatók a közösségfejlesztés komplex szereplőket és tevékenységeket megkívánó projektjeitől.</p>
Célcsoport	Gyerekek, fiatal felnőttek, idősek, fogyatékkal élők, a város gyenge infrastrukturális ellátottságú területein élők.
Jogosultak köre	Civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, önkormányzat, non-profit vállalkozások.
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Költségvetésnek tartalmaznia kell a forrás felhasználásához szükséges szolgáltatásokat is (tervezés, közbeszerzés, szakmai beszámolók és pénzügyi elszámolás feladatai); • Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges jogi, szervezeti és személyi keretekkel; • Benyújtott programtervben az eddig passzív célcsoportok bevonásának terve külön is bemutatásra kerül; • A tervezett hasznosítás, a benyújtott programterv megvalósítása a közösségi élet szervezői közti közeledést is magával hozza.
Forrás (ezer Ft)	<p>összes közpénz ESZA: 0 Ft</p> <p>összes közpénz ERFA: 206 666 eFt</p> <p>tervezett önerő: 0 Ft</p> <p>támogatás: 100%</p>

	igényelhető maximális támogatás: - az 1.1 és 1.2 célterületeken max. nettó/bruttó 60.000 eFt - az 1.5 és 1.8 célterületeken max. nettó/bruttó 30.000 eFt - a többi célterület esetében támogatásként max. nettó/bruttó 5.000 eFt
Tervezett időintervallum (év, hónap)	1 x 24 hónap 2018. I. félév – 2020. I. félév

2. Megnevezés	KÖSZI ÉRTÉK! Közösen, Szívesen! A városi múlt megismerése, a meglévő értékeink feltérképezése, valamint az önképzés, a tanulás – mint jövőbeli értékeink – kultúrájának fejlesztése
Indoklás, alátámasztás	Az ózdi ipari múltra, legyünk büszkék, arra alapozva gondoljuk újra a jelent és a jövőt. A múlt megismerése segít feldolgozni az ózdi történeti traumát - a központi összetartó erő, a gyár megszűnését - nyomasztó nosztalgiázás helyett büszke múlttá teszi azt, és segít a „hogyan tovább?”-ra fókuszálni. Ehhez kapcsoltuk azoknak a műhelyeknek, kluboknak a kiemelt támogatását, mely a digitális írástudás gyermekkori oktatását helyezi középpontba. Mivel eszközökhöz egyre könnyebben juthatunk, kulcskérdés lesz a megfelelő tartalmak előállítása. Az innovatív és újszerű alkalmazások gyorsan találhatják meg célközönségüket. Hiszünk benne, hogy csak ha a horizont fölé helyezzük a tekintetünk, és erre neveljük a város gyermekeit, akkor tudják a lemaradásuk átlépni.
Specifikus cél	Városi identitás újradefiniálása Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése
Támogatható tevékenységek	2.1 Az ózdi ipari, népi, kulturális örökség bemutatása elsősorban a fiatalabb korosztály számára <ul style="list-style-type: none"> • A városban felkutatott amatőr mozgóképes és fényképes, archív anyagokból új történetek létrehozása. • Nyomtatott vagy digitális kiadványok készítése, vagy digitális hozzáférhetőség és hálózatoság megteremtése. • Előadások, kiállítások, szakmai találkozók szervezése. • Az ipari múlthoz kötődő eszközök, berendezések felújítása, üzembehelyezése, értékékként való közvetítése a fiatalabb korosztály részére. 2.2 Ki-mit-tudott? <ul style="list-style-type: none"> • Várostörténet és eltűnő szakmák vetélkedő sorozat. Az elmúlt két évtizedben a hagyományos munkakörök eltűntek, és ugyancsak leáldozott a hagyományosan romák művelte szakmák ideje. Aki még műveli, vagy aki már újra tanulta, bemutathatja, taníthatja és összemérheti szakértelmét. • Városrészek versenye. • Szakmák versenye. 2.3 Tematikus klubok felszerelése és működtetése <ul style="list-style-type: none"> • Klubok együttműködésének támogatása, bemutatkozási lehetőségeik szélesítése mely sikerélményekkel erősíti működésüket, és új tagokat vonz be. • Profik és amatőrök találkozási lehetőségeinek programjai (sportolók, színészek, zenészek képzőművészek, táncművészek).

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Képzőművészeti műhelyek kurzusainak támogatása.</i> • <i>Táncművészeti alkotóműhelyek fejlesztése.</i> • <i>Filmklubok, film alkotóműhelyek elterjesztése.</i> • <i>Egyéb előadó-művészeti csoportok alkotóműhelyeinek támogatása (pl. zene, irodalom, cirkusz).</i> • <i>Kommunikációs és marketinganyagok elkészítésének támogatása.</i> <p>2.4 Élménypedagógia</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Élmény alapú - pl.: informatikai, természettudományos, művészeti, környezetvédelmi stb. - oktatás gyerekeknek, felnőtteknek.</i> • <i>Informatikai, természettudományos, művészeti stb. klubok működésének támogatása.</i> • <i>Bemutatók és versenyek szervezése.</i> • <i>Vendégoktatók meghívása élménypedagógiai programokra.</i> <p>2.5 Táborok</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A klubélet részeként szakmai táborok és tematikus táborok szervezése.</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p>A városfejlesztést finanszírozó TOP felhívásainak mindegyike tartalmaz városmarketingre, a városi identitás erősítésére használható forrásokat, amik a TOP projektben megvalósuló konkrét fejlesztést használják fel az identitáserősítő akciók célcsoportjának, helyszínének és tematikájának meghatározására.</p> <p>Az akciótervhez hasonló célokat megvalósító pályázati felhívások jellemzően az EFOP <i>Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program</i> finanszírozásában jelennek meg, amelyek azonban nem vagy csak nehezen elérhetőek a kisebb, pályázási és projekt-megvalósítási tapasztalattal nem rendelkező szervezetek, csoportok számára. Stratégiánk célja, hogy valóban kis léptékű, a helyi közösségek legkisebb sejtjeinek tervei is megvalósulhassanak, hogy ernyőszervezetként működő, az ötleteket befogadó jogi személyiségek kapcsolati hálója a megvalósítás technikai feladatai révén is erősödjének.</p>
Célcsoport	Középkorú, aktív lakosok; gyermekek; az Ózdra látogatók, vagy ide visszatérők.
Jogosultak köre	Civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, önkormányzat, non-profit vállalkozások.
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • <i>attraktív, innovatív eszközöket használó digitális publikációk,</i> • <i>tartalmak elérhetősége a passzív célcsoportok számára,</i> • <i>a tartalomszervezés önfenntartó, minőségét közösségi támogatással javító megoldása,</i> • <i>toborzási terv készítése, ami külön kitér a passzív célcsoportok megszólítására,</i> • <i>indokolt, a piaci árakat tükröző költségvetés,</i> • <i>a megvalósítás ütemterve igazodik a cél eléréséhez,</i>
Forrás (ezer Ft)	<p>összes közpénz ESZA: 43 112 eFt összes közpénz ERFA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100%</p> <p>Igényelhető maximális támogatás: minimum - maximum nettó/bruttó 500 eFt – 5.000 eFt</p>
Tervezett időintervallum (év, hónap)	<p>1 x 24 hónap (2018. I. félév – 2020. I. félév), 1 x 14 hónap (2019. I. félév – 2020. I. félév)</p>

3. Megnevezés	KÖSZI FESZT! Közösen, Szívesen! Városi fesztiválok és kísérő programjaik megvalósítása. Vendégből házigazdává válás segítése.
Indoklás, alátámasztás	<p>A városfejlesztési stratégia része, és a természetes folyamatok is jó esetben oda vezetnek, hogy kiemelkednek a városimázst meghatározó nagy rendezvények. Ózdon immár 4-5 ilyen is örömmel látunk, az ExtrémSport Fesztiváltól a Jazz Parádén keresztül a Hétvölgy Fesztiválig bezárólag. Ahhoz, hogy ezekre „ne záródjanak rá” törzsközönségeik, újabb társadalmi és korosztálybeli vendégek látogassák, szükséges, hogy kínálatukat szélesítsék. Ezzel egy időben, a nagy rendezvényekre jutó kiemelt figyelmet kihasználhatják eddig háttérbe szorult kezdeményezések.</p> <p>Ózd jelenleg is küzd azzal, hogy a képzőművészeti kiállítási és a zenekari próba lehetőségek szinte teljesen hiányoznak.</p> <p>Ugyanakkor a város elképesztően izgalmas, nem, vagy alig használt épületekkel, ipari építményekkel rendelkezik. Ezek bevonása, kulturális és művészeti bemutatóhellyé alakítása bevált módszer ma már. Másodlagos hatásaként a hely környezete is kimozdul esetleges elszigetelődéséből, megszokott szerepéből.</p> <p>Arra kívánjuk ösztönözni a városi műhelyeket, alkotó közösségeket, klubokat, hogy indítsanak tematikus, alkotómunkájukhoz kapcsolódó tábor programokat. Így a város belső, elsősorban nyári táborozási kapacitása úgy nő meg, hogy közben találkozási, szakmai műhely lehetőségek jönnek létre.</p>
Specifikus cél	Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése
Támogatható tevékenységek	<p>3.1 Hagyománnyal rendelkező programok kínálatának bővítése, szélesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kevésbé ismert, de nagy tehetségű fellépők bemutatása,</i> • <i>Összművészeti programelemek beemelése,</i> • <i>A városra nyitó programok támogatása,</i> • <i>Amatőr szekció a profi fellépők mellett,</i> • <i>A fesztivál napközbeni programjai, különös tekintettel Ózd bemutatására,</i> • <i>Nyitott porta program a vendégek számára,</i> <p>3.2 Új rendezvények elindítása hagyományteremtő céllal</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Olyan helyi szerveződésre épülő programok vagy programsorozatok elindítása, melyek a helyi közösségek, szervezetek tevékenységét, eredményeit mutatják meg.</i> • <i>Olyan helyi programok szervezése, ahol a passzív városi terek új, kreatív rendezvény helyszínként jelennek meg.</i> • <i>Tehetségkutató versenyek (pl: „A Nagy Banda Háború”, avagy elő a garázsokból! – Ózdi zenei műhelyek bemutatkozása, vagy Ózd-faktor: elő a tehetséggel, vagy amit annak gondolsz!)</i> • <i>Hagyományok napja.</i> • <i>Vízi programok.</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	<p><i>TOP-5.2.1-15 A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok</i> Felhívás keretében tervezett fejlesztések (Újtelep városrész rehabilitációját kísérő programok) fizikailag elhatároltak a stratégiánkban megvalósuló épület felújításoktól, közterület-fejlesztésektől, a lehatárolást a HACS felhívásaiban külön formai értékelési szempontként szerepeltetjük majd.</p> <p>Az akciótervhez hasonló célokat megvalósító pályázati felhívások jellemzően az EFOP <i>Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program</i> finanszírozásában jelennek meg. Stratégiánk célja, hogy valóban kis léptékű, a helyi közösségek legkisebb sejtjeinek tervei is megvalósulhassanak, hogy ernyőszervezetként működő, az</p>

	ötleteket befogadó jogi személyiségek kapcsolati hálója a megvalósítás technikai feladati révén is erősödjenek.
Célcsoport	Gyerekek, fiatalok, idősek, fogyatékkal élők, hátrányos társadalmi helyzetű lakosság, marginális csoportok.
Jogosultak köre	Civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, önkormányzat, non-profit vállalkozások.
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Új, speciálisan a városi lehetőségre szabott vetélkedők kitalálása. • A lehető legtöbb szórakozási forma, szabadidős tevékenység egy területre történő integrálása. • Innovatív, meglepő és flexibilis hely hasznosítási megoldások. • Táborok magas vonzáserejének biztosítása.
Forrás (ezer Ft)	<p>összes közpénz ESZA: 70 111 eFt összes közpénz ERFA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100%</p> <p>Igényelhető maximális támogatás: minimum - maximum nettó/bruttó 500 eFt – 30.000 eFt</p>
Tervezett időintervallum (év, hónap)	1 x 24 hónap (2017.II. félév – 2019. I. félév), 1 x 14 hónap (2019. II. félév – 2020. II. félév)

4. Megnevezés	KÖSZI FEJLŐDÉS! Közösen, Szívesen! Egymás megsegítése önmagunk érdekében. Program a problémák megelőzésére és kezelésére, az aktivizáló közösségek hatásának multiplikálására
Indoklás, alátámasztás	<p>Ózd szociális térképe nagyon szélsőséges. A szegregációs veszélyt növeli, hogy a városból elvándoroltak azok a végzettségüknel és habitusuknál fogva is aktivizáló képességű személyek, akik önkéntes szerepvállalásukkal és példaadásukkal erőteljesen építeni tudnák környezetüket, felfigyelnek a megjelenő problémákra.</p> <p>A bezárkózó társadalmi rétegek „elnyelik” a támogató mentálhigiénés és családsegítő kezdeményezéseket, ha azok elszigetelten jelennek meg. Igazán sikeresek ezek a programok, a nyitottság kialakítása csak akkor lehet, ha sikerül ezeknek a zárt közösségeknek egy-egy szereplőjét a programok szószólójává tenni saját környezetében. Az elmúlt néhány évben a társadalmi béke nőtt, a közbizalom erősödött. Erre a tendenciára építve, megfelelő erőforrásokat, szakmai vezetőket biztosítva komoly változásokat, nyílt, empatikus kisközösségeket remélünk a program végére megsokasodni.</p>
Specifikus cél	Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása
Támogatható tevékenységek	<p>4.1 Keresztgenerációs korrepetíció</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyugdíjas vagy szabadidővel rendelkező aktív szakemberek önkéntes korrepetitori és mentori munkája kisiskolások és középiskolások számára. • Tanulási nehézséggel küzdők támogatása, felzárkóztatása. <p>4.2 A „Figyelmes” szolgálat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Megoldási kísérletek, támogató munka a magányba, elszigetelődésbe, elzárkózásba vezető úton levő idősek számára. • Fogyatékkal élők segítése.

	<p>4.3 Prevenció: a probléma előtt egy lépéssel</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A fiatalok családi életre való felkészítése.</i> • <i>Krízishelyzetbe kerülés esélyét csökkentő preventív tanácsadás.</i> • <i>Csoportfoglalkozások, műhelyek, tréningek lebonyolítása.</i> <p>4.4 Tanácsadás, képzések, csoportfoglalkozások a gyermekneveléssel, gondozással kapcsolatosan</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>A célterület demográfiai változásaira reagáló - a szülői feladatok, életkori sajátosságoknak megfelelő nevelési módszerek, fiatalok szülőkkel, ill. kortársakkal való kommunikációját segítő eszközök – foglalkozások, képzések megszervezése.</i> • <i>Egészséges és tudatos életmódra nevelés.</i> • <i>Életmódbeli, életvezetési, életviteli gondozás.</i> <p>4.5 Erőszak: Utólag nincs mentség!</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Áldozattá vagy elkövetővé válás megelőzését szolgáló programok, tanácsadás, egyéni és/vagy csoportos foglalkozások.</i> <p>4.6 A legegyszerűbben: önként. Önkéntes csoportok megalakítása, az önkéntesség tanulása, jó példák mutatása</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Önkéntes munkaközösség szervezése.</i> • <i>A nők, fogyatékkal élők és egyéb marginális csoportok munkaerőpiacra való vissza- és bekerülésének elősegítése.</i> • <i>A nyugdíjas önkéntesek számára a magány, a passzivitás, a betegségekbe menekülés és az elszegényedés elkerülésének segítése.</i> • <i>Vállalatok dolgozóinak önszerveződő önkéntes közösségeinek támogatása.</i> • <i>Önkéntes munka szakmai képzéseinek szervezése.</i>
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A hasonló célokra is forrást biztosító EFOP <i>Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program</i> finanszírozásában jelennek meg, amelyek azonban nem vagy csak nehezen elérhetőek a kisebb, pályázási és projekt-megvalósítási tapasztalattal nem rendelkező szervezetek, csoportok számára. Stratégiánk célja, hogy valóban kis léptékű, a helyi közösségek legkisebb sejtjeinek tervei is megvalósulhassanak, hogy ernyőszervezetként működő, az ötleteket befogadó jogi személyiségek kapcsolati hálója a megvalósítás technikai feladati révén is erősödjön.
Célcsoport	Fiatal szülők, családalapítás előtt állók, veszélyeztetett családi közösségek közelében élők. Hátrányos helyzetűek, szegregációba taszítottak.
Jogosultak köre	Civil szervezetek, egyházak, költségvetési szervek, önkormányzat, non-profit vállalkozások.
A kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • A program szakmai megalapozottsága. • Az elért célcsoporttagok száma. • A program reakcióidejének gyorsasága. • A program tovább vivését segítőik száma.
Forrás (ezer Ft)	<p>összes közpénz ESZA: 20 111 eFt összes közpénz ERFA: 0 Ft tervezett önerő: 0 Ft támogatás: 100%</p> <p>Igényelhető maximális támogatás: min.-max. nettó/bruttó 500 eFt – 2.000 eFt</p>
Tervezett időintervallum (év, hónap)	<p>1 x 24 hónap (2017. II. félév – 2018. II. félév), 1 x 14 hónap (2019. II. félév – 2020. II. félév)</p>

6.2 A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek (összefoglalás)

Sz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	KÖSZI TÉR!	Hiányoznak azok a közösségi találkozó-helyek, melyek a városközpont fókuszaiá válhatnak, melyek megköthetnek olyan kisközösségeket, melyek eddig gyökértelenek voltak. Fejleszteni kell a kisközösségi kezdeményezéseket és biztosítani fejlődésük infrastrukturális feltételeit, összekapcsolódási és együttműködési lehetőségeket.	Valós és virtuális közösségi terek fejlesztése, és eszközbeszerzés .	KÖSZI PONTOK kialakítása; street-pályák kialakítása; Községi, Ózd specifikus alkalmazások fejlesztése; Községi és kulturális tevékenységet biztosító épületek fejlesztése; Eszközpark fejlesztés.	A lehatárolás a TOP-os, EFOP-os és egyéb finanszírozású pályázatoktól a 6.1. pontban részletezettek szerint történt meg.	A város teljes lakossága.	206.666	ERFA	2018.01.- 2020.01.
2.	KÖSZI ÉRTÉK!	A múlt megismerése segít feldolgozni az ózdi történelmi traumát - a központi összetartó erő, a gyár megszűnését - nyomasztó nosztalgia helyett büszke múlttá teszi azt, és segít a „hogyan tovább?”-ra fókuszálni. Ehhez kapcsoljuk azoknak a műhelyeknek, kluboknak kiemelt támogatását, az innovatív és újszerű alkalmazások megismerésének lehetőségét.	Városidentitás erősítése, helyi értékek megismerése, újszerű közösségi programok megvalósítása.	Helyi értékek megőrzését szolgáló programok; Tematikus alapon szerveződő közösségek felszerelése és programjainak támogatása; Élménypedagógián alapuló közösségi programok; Klubok, közösségek táborozási programjai;	A lehatárolás a TOP-os, EFOP-os és egyéb finanszírozású pályázatoktól a 6.1. pontban részletezettek szerint történt meg.	A város érintett helyi közösségei, kiemelten gyerekek, fiatalok, idősek.	43.112	ESZA	2018.01.- 2020.06.

Ssz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
3.	KÖSZI FESZT!	A már működő programoknál annak érdekében, hogy „ne záródjanak rá” törzsközönségeik, újabb társadalmi és korosztálybeli résztvevők bevonását szükséges megcélozni. A városban működő kis alkotó közösségeket arra kell ösztönözni, hogy megmutassák magukat és lehetőségük legyen új tagokat toborzására a programjaikon keresztül.	Integrált, sokszínű közösségek megjelenése.	Hagyománnyal rendelkező programok kiszélesítése új közösségi programok meghonosítása.	A lehatárolás a TOP-os, EFOP-os és egyéb finanszírozású pályázatoktól a 6.1. pontban részletezettek szerint történt meg.	A városrészek helyi közösségei, a város lakossága, kiemelten gyerekek, fiatalok, fogyatékkal élők, idősek.	70.111	ESZA	2018.01.- 2020.06.
4.	KÖSZI FEJLŐDÉS!	A bezárkózó társadalmi rétegek elérése és aktivitásra ösztönzésük nehéz, ezért képezni kell közösségi szereplőket, hogy feladatukat hatékonyabban lássák el, valamint ezen csoportok tagjainak személyre szabott programokat kell nyújtani. A program célja, hogy nyílt, empatikus kisközösségek jöjjenek létre.	Társadalmi felelősség-vállalás, befogadó és önszervező közösségek létrejötte.	Keresztgenerációs korrepetíció, önkéntes programok szervezése, szakemberek képzése, tréningek tanfolyamok szervezése, önszerveződés elősegítése.	A lehatárolás a TOP-os, EFOP-os és egyéb finanszírozású pályázatoktól a 6.1. pontban részletezettek szerint történt meg.	hátrányos helyzetű és egyéb marginális csoportok tagjai, szakemberek.	20.111	ESZA	2018.01.- 2020.06.

6.3 Együttműködések

6.3.1 Partnerség a változásért

1. **Specifikus cél:** „Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása” specifikus cél megvalósítását segíti, mivel az együttműködést segítő programok együttesen segítik ezeken a tématerületeken a szemléletformálást, a közösségi részvétel és bevonódás hatékonyságát.
2. **Indoklás, alátámasztás:** A tervezési folyamat során lefolytatott személyes konzultációk és a tervezési folyamat tapasztalatai azt mutatják, hogy a helyi közösségek és érdekcsoportok egymás létezéséről jól informáltak ugyan, de a köztük levő interakció esetleges, egymás tevékenységét, célkitűzéseit kevésbé ismerik. A helyi köz- civil és vállalkozói szektor szereplői saját tevékenységi körükhöz kapcsolódó partnerekkel működnek inkább együtt a szektorközi nem jellemző, melyet a szereplők a helyzetértékelés során gyengeségeik között is megjelenítettek. A szektorok közötti együttműködés erősítése azonban elengedhetetlen a helyi közösségfejlesztésben, a közös értékek és együttműködési pontok megtalálása nagymértékben járulhat hozzá a program sikeréhez, a városi összetartozás elősegítéséhez és a helyi értékek megbecsüléséhez.
3. **Az együttműködés tervezett tématerületei:** Az intézkedés keretében olyan helyi programok lebonyolítását kívánjuk megvalósítani, ahol a helyi köz-, civil- és vállalkozói szféra képviselői, munkatársai a partnerségi alapismeretekkel és partnerségen alapuló tervezéssel ismerkedhetnek meg. A programok keretében olyan témakörök kerülnek fókuszpontba, mint az eltérő érdekcsoportok értékeinek összehangolása, az önkéntesség és társadalmi szerepvállalás lehetséges megoldásai, a közös projektgenerálás és megvalósítás modelljei, valamint a marginális társadalmi csoportok aktivitásának ösztönzése.
A tevékenységet 2 időpontban 2017. és 2018. évben - tervezzük megvalósítani, és egy-egy programot 4 alkalomból azonos szereplők részvételével zajló műhelymunka keretében tervezzük.
4. **Tervezett forrás:** A helyi felhívásokban megjelenő tervezett forrás 1 millió Ft.

6.3.2 Térségi együttműködések erősítése

1. **Specifikus cél:** Az intézkedés elsődlegesen a „Városi identitás újradefiniálása” specifikus cél megvalósítását segíti, de szorosan kapcsolódik valamennyi speciális célhoz is, mivel a kölcsönös tudás- és tapasztalatátadás segíti a közösségi tervezés és megvalósítás átfogóbb megismerését és hozzájárul társadalmi elfogadottságához.
2. **Indoklás, alátámasztás:** A tervezési folyamat tapasztalatai azt mutatják, hogy jellemző a városra az elszigetelődés, és a helyi értékek kommunikálásnak hiánya. A város fejlődéséhez, a helyi lakosság önértékelésének előmozdításához elengedhetetlen, hogy a városra „ragasztott negatív kép” eltűnjön, melyet a helyi értékek és pozitív eredmények bemutatásával lehet ellensúlyozni. A közösségi tervezés innovativitásából adódik, hogy nem teljes körű e téren a helyi szereplők tudása és tapasztalata, melyet a jó gyakorlatok és minták megismerésével bővíthetnek, valamint olyan szakmai kapcsolatok alakulhatnak ki, vagy mélyülhetnek el, melyek hozzájárulnak az e tématerületen közreműködők szakmai kompetenciájának fejlődéséhez.
3. **Az együttműködés tervezett tématerületei:** A tevékenység keretében a közösségi személet, a szektorok közti együttműködés jó gyakorlatainak megismerése és átvétele a régióhoz tartozó LEADER és/vagy CLLD közösségeinek bevonásával, valamint határon átnyúló nemzetközi

tapasztalatok megismerése a már működő nemzetközi kapcsolatokra alapozva (EGTC, testvértelepülések). A tevékenység keretében 2 szakmai nap megrendezése, ahol szakmai előadók segítségével ismerhetik meg a résztvevők a helyi és nemzetközi gyakorlatot, megvitathatják gyakorlati tapasztalatokat a helyi közösségszervezés területén és átvehetik a jó gyakorlatokat, valamint bemutatkozhat, a HAJÓZD Helyi Akció Csoport is.

4. Tervezett forrás: A helyi felhívásokban megjelenő tervezett forrás összesen 1 millió Ft.

6.4 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

6.4.1 A HACS összetétele

A HAJÓZD helyi közösség 2016. május 24-án tartotta első egyeztető megbeszélést, majd 2016. május 30. napján alakuló ülését. A helyi közösség működési formájának a konzorciumi formát választotta figyelemmel arra, hogy a polgári jogi társasági szerződésen alapuló együttműködés rugalmasabb működési formát tud képezni a stratégia megvalósítására.

A HACS tagjainak toborzásában, és a megalakulás során alapvető szempont volt, hogy a helyi köz-, civil és vállalkozói szektor szereplői közül a már meglévő szakmai kapcsolatokra építve olyan szervezetek alkossanak egy közösséget, akik aktív szerepet vállalnak Ózd város, mint a stratégia akcióterületének közösségi és kulturális életében, élő kapcsolatuk van a helyi lakossággal, stratégia szemlélettel bírnak vagy már korábban is részt vettek helyi akciótervek, programok kidolgozásában.

A HACS alapító tagjainak 33,33 %-a a közsféra szereplőiből, 41,67 %-a a civil szektor képviselőiből míg 25,00 %-a a vállalkozói szektor szereplőiből került ki.

A HAJÓZD Helyi Közösség, valamint a regisztrációt és a konzorciumi megállapodást követően létrejövő HAJÓZD Helyi Akciócsoport alapító tagjai az alábbi szervezetek:

- Közsféra szektorból:
 - Ózd Város Önkormányzata,
 - Ózdi Polgármesteri Hivatal,
 - Ózdi Művelődési Intézmények,
 - Ózdi Sport és Élményközpont Nonprofit Kft,
- Civil szektorból:
 - Bolyky Tamás Általános Iskola Diákjaiért Alapítvány,
 - Hétvölgy Turisztikai Egyesület,
 - Kékcskillag Segítőkutyás Egyesület,
 - ÓMI Zenés Színház Egyesület,
 - Ózdi Boga Vadásztársaság,
- Vállalkozói szektorból:
 - HÉTVÖLGY Ózd és Térsége Szociális Szövetkezet,
 - Szabó Sándor egyéni vállalkozó,
 - ROTEN Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Kft.

A HACS tagjainak száma azonban nem tekinthető véglegesnek, hiszen ahhoz a stratégia megvalósítási szakaszában mindazok a helyi köz-, civil és vállalkozói szféra szereplői csatlakozhatnak, akiknek Ózdon van bejegyzett székhelye és elhivatottak a város közösségi és kulturális tevékenységének fejlesztésében. Az új konzorciumi tagok bevonásáról a jelenlegi konzorciumi tagok együttesen dönthetnek figyelemmel arra, hogy az új tagokkal se sérüljön az a szabály, hogy egyetlen szektor szereplőinek szavazati joga se haladja meg együttesen a 49 %-ot.

A HACS legfőbb döntéshozó szerve a Taggyűlés 3 fős elnökséget választott, ahol a mindhárom szektor képviselői megjelennek.

Az elnökség tagjai:

- Janiczak Dávid, Ózd város polgármestere,
- Döbör Attila, a Bolyky Tamás Általános Iskola Diákjaiért Alapítvány kuratóriumi elnöke,
- Dr. Bárdos Balázs a Hétvölgy Ózd és Térsége Szociális Szövetkezet igazgató elnöke.

Az elnökség tagjai közül, ahogyan az a konzorciumi megállapodásban is szerepel, a HAJÓZD Helyi Akciócsoport vezetőjének Janiczak Dávidot Ózd város polgármesterét választotta.

6.4.2 Szervezeti felépítés és felelősségi körök

A HACS belső szervezeti felépítéséről a 2016. június 13-i ülésén döntött, ahol kijelölte az egyes szervezeti egységek felállításának alapvető szabályait is.

A HACS az alábbi szervezeti egységekkel, összetétellel, valamint feladat- és hatáskörökkel kíván működni figyelemmel az összeférhetlenségi szabályok betartására, valamint arra, hogy a köz-, a civil és a vállalkozói szektor szereplői közül egyetlen érdekcsoport szavazati joga se haladja meg a 49 %-ot a HACS szervezeti egységei döntéshozatali eljárásában:

- **Taggyűlés**, mely a legfőbb döntéshozó szerv. Valamennyi konzorciumi tag részvételével működik, fő szabály, hogy egyetlen szektor szereplőnek szavazati joga nem haladhatja meg a 49%-ot az egy tag egy szavazat elve mellett.

Feladat és hatáskörei:

- Konzorciumi megállapodás, együttműködési megállapodás elfogadása.
 - Döntés a csatlakozó konzorciumi tagokról.
 - Döntés a konzorcium megszüntetéséről.
 - Tisztségviselők megválasztása, visszahívása.
 - Éves költségvetés és beszámolók elfogadása.
 - HKFS elfogadása.
 - Stratégiai irányítás.
- **Elnökség**, mely a HACS ügyvezető és operatív irányító szerve. 3 fős, tagjait a HACS taggyűlés választja a konzorcium tagjai közül, mindhárom szektorból 1-1 főt.

Feladat és hatáskörei:

- Operatív irányítás.
 - Figyelemmel kíséri a HKFS megvalósulását.
 - Szükség esetén kezdeményezi a HKFS módosítását.
- **Felügyelő Bizottság**: a HACS ellenőrző szerve. 3 fős, tagjait a HACS taggyűlés választja a konzorcium tagjai közül, mindhárom szektorból 1-1 főt. A kiválasztásnál biztosítani kell az összeférhetlenségi szabályokat.

Feladat és hatáskörei:

- A konzorciumi megállapodásban, alapidokumentumokban foglalt előírások, jogszabályok, valamint a konzorciumi határozatok végrehajtásának ellenőrzése.
 - A konzorcium pénzkezelésének és vagyongazdálkodásának ellenőrzése.
- **Helyi Bíráló Bizottság**: A HACS helyi felhívások elbírálásában javaslattevő szerv. 5 fős, tagjait a HACS taggyűlés választja a konzorcium tagjai közül 2-2 fő a civil és közszféra szereplőiből 1 fő a vállalkozói szektorhoz tartozó tagokból. A kiválasztásnál figyelemmel kell lenni a HACS-nak, hogy olyan konzorciumi partner képviselőjét válassza, akik megfelelően reprezentálják a helyi társadalom sokféleségét (pl. a HKFS célcsoportjait, a hátrányos helyzetű embereket, a térség tipikus vállalkozóit, környezetvédelmi NGO-kat, a fiatalokat, illetve az egyéb speciális társadalmi csoportokat képviselő szervezeteket.). A kiválasztásnál biztosítani kell az összeférhetlenségi szabályokat.

Feladat és hatáskörei:

- A HKFS keretében támogatható projektek bírálata, rangsor megállapítása, javaslat a HACS felé döntéshozatalra.
- **Felhívás Előkészítő Munkacsoport (FEMCS)**: A FEMCS a helyi felhívások szakmai tartalmának meghatározásában résztvevő szakmai javaslattevő testület. Titkársági feladatait a HACS

Munkaszervezete végzi. Tagjainak száma változó, részben HACS tagokból, meghívott területi szakemberekből áll. A FEMCS állandó meghívottja az IH képviselője is.

Feladat és hatáskörei:

- Helyi felhívás tervezetek elkészítése, megvitatása, véglegesítése.
- **Értékelő Bizottság:** A HACS döntés előkészítő, javaslattevő szerve. 5 fős, tagjait az elnökség választja azon helyi szakemberekből, akik a feladat ellátására megfelelő szakmai tudással és kompetenciáikkal rendelkeznek.

Feladat és hatáskörei:

- A HKFS keretében támogatandó projektekkel kapcsolatban fogalmaz meg szakmai álláspontot.
- **Munkaszervezet:** A HACS ügyviteli szerve. A HACS tagjai közül kijelölt nonprofit szervezet. A munkaszervezeti feladatokat az Ózdi Polgármesteri Hivatal látja el, külön belső szervezeti egység kerül létrehozásra a feladatellátásra. A Munkaszervezetbe olyan szakemberek kerülnek majd kiválasztásra, akik a feladatok ellátásához szükséges szakértelem mellett a város közössége és gazdasága fejlesztéséhez használható szakmai háttérrel és a térség ismeretével rendelkeznek.

Konzorcium működésével összefüggő feladatok:

- A konzorcium napi ügyeinek vitele, átruházott hatáskörbe tartozó ügyekben a döntések meghozatala.
- A beszámoló elkészítése és azoknak a taggyűlés elé terjesztése.
- Az éves költségvetés elkészítése és annak a taggyűlés elé terjesztése.
- A konzorcium vagyon kezelése.
- A konzorcium alapdokumentumai szerinti szervei megalakításának és a tisztségviselők megválasztásának előkészítése.
- A taggyűlés összehívása, a tagság értesítése.
- Részvétel a taggyűlésen és válaszadás a konzorcium működésével és feladatkörébe tartozó tevékenységekkel kapcsolatos kérdésekre.
- A tagság nyilvántartása.
- A konzorcium határozatainak, szervezeti okiratainak és egyéb könyveinek vezetése.
- A konzorcium működésével kapcsolatos iratok megőrzése.

A HKFS végrehajtásával összefüggő feladatok:

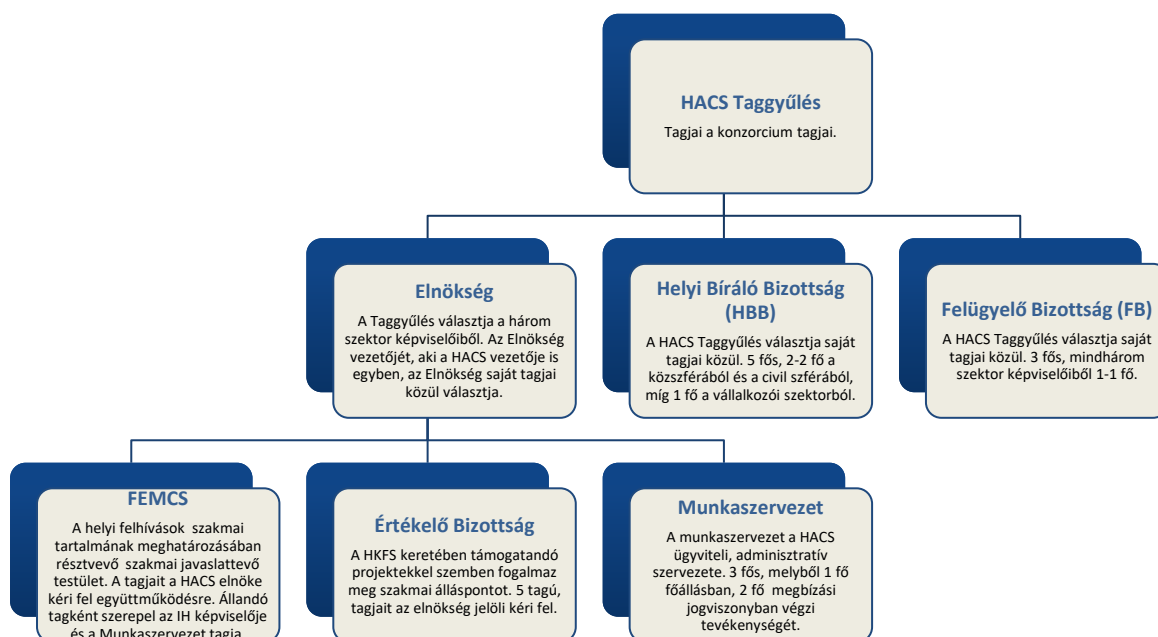
- Térségi animáció, projektgenerálás.
- A munkaszervezethez beérkező projektötletek pályázattá érlelésének segítése, a potenciális pályázók segítése a pályázatok összeállításában és az elszámolásokban.
- Monitoring, értékelés.
- A HACS adminisztrációs feladatainak ellátása.
- Projektmenedzsmenti feladatok ellátása.
- Időközi és záró kifizetési kérelmek összeállítása, beszámoló elkészítése

Munkaszervezet vezetőjének kiemelt feladatai:

- Szakmailag irányítja a munkaszervezet tevékenységét.
- Felelős a HKFS tervezési folyamat menedzseléséért, a HKFS hatékony megvalósításáért, a munkaszervezet napi működtetéséért.
- Részt vesz a döntés-előkészítésben, támogatva az értékelő bizottság munkáját.
- Felterjeszti a pályázatokat döntésre, részt vesz a munkaszervezet feladatainak ellátásában.
- Beszámolási kötelezettsége van az Elnökség/elnök felé.

A Taggyűlés döntése alapján a HACS szervezeti felépítését összefoglalóan az alábbiakban mutatjuk be:

18. sz. ábra: A HACS szervezete

6.4.3 Döntéshozatali folyamatok

A HACS, mint legfőbb döntéshozó szerv az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges. A HACS hatásköreit az elnökségre ruházhatja át. A HACS működésének részletes szabályait az együttműködési megállapodása tartalmazza.

A háromtagú **Elnökség** a Taggyűlés által megválasztott ügyvezető szerv, mely ellátja a Taggyűlés által hatáskörébe utalt feladatokat. Az ügyvezető szerv képviselőjére az Elnök, akadályoztatása esetén az Alelnök jogosult. Az elnök szervezi az Elnökség és a Taggyűlés munkáját, intézkedik a hatáskörébe utalt ügyekben, gondoskodik a határozatok végrehajtásáról. Az Elnökség az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

A háromtagú **Felügyelő Bizottság** feladata a konzorciumi megállapodásban, alapdokumentumokban foglalt előírások, jogszabályok, valamint a konzorciumi határozatok végrehajtásának továbbá a konzorcium pénz- és vagyonkezelésének valamint a gazdálkodás célszerűségének, szabályszerűségének, az előírt bevételek és kiadások teljesítésének évenként vizsgálata, ellenőrzése. A Felügyelő Bizottság az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges. Működési rendjét az együttműködési megállapodás tartalmazza.

Az 5 főből álló **Helyi Bíráló Bizottság** feladata a HKFS keretében támogatható projektek kiválasztása. Részletes hatásköreit és működési rendjét az Ügyrend tartalmazza, melyet az Irányító Hatóság fogad el.

A **Felhívás Előkészítő Munkacsoport** feladata a helyi felhívás tervezetek elkészítése, megvitatása és véglegesítése. Részletes hatásköreit és működési rendjét az Ügyrend tartalmazza, melyet az Irányító Hatóság fogad el.

Az 5 fős **Értékelő Bizottságot** az együttműködési megállapodás alapján az Elnökség választja meg eseti jelleggel, feladatköreit és működési rendjét az Együttműködési megállapodás tartalmazza. A Bizottság az egy tag egy szavazat elve alapján hozza döntéseit. Határozatképességéhez a tagok több, mint felének jelenléte és a döntések elfogadásához a jelenlevők, több mint felének támogató szavazata szükséges.

Munkaszervezet a konzorcium ügyviteli, adminisztratív szervezete, a tevékenységét segítő olyan nonprofit szervezet, mely a HACS-nak is tagja. A Munkaszervezet tevékenységéért az Elnökségnek és a HACS-nak felelős.

Szervezeti felépítése, feladatai, létszáma a konzorcium tevékenységeihez igazodóan változhat, mely az együttműködési megállapodásban kerül meghatározásra. A Munkaszervezet munkáját a munkaszervezet vezetője irányítja. A Munkaszervezet munkatársai tevékenységüket foglalkoztatási jogviszony keretében látják el. A munkaszervezet vezető és a munkatársak kiválasztásában a HACS-nak véleményezési jogköre van, a munkáltatói jogkört, mint a munkaszervezeti feladatokat ellátó szervezet vezetője, az Ózdi Polgármesteri Hivatal vezetője látja el. A Munkaszervezet feladatainak ellátásába a kapacitási szükségletekhez igazodóan és a szükséges szakértelem biztosítása érdekében megbízási jelleggel is foglalkoztatható szakember.

6.4.4 Kapacitás

A munkaszervezeti feladatokat ellátó Ózdi Polgármesteri Hivatalon belül belső szervezeti egységként kerül létrehozásra a Munkaszervezet. A munkaszervezet vezetőnek több éves szakmai tapasztalattal kell rendelkeznie a helyi közösségfejlesztés és/vagy gazdaságfejlesztés területén és több éves projektmegvalósításban szerzett szakmai tapasztalattal. A munkaszervezet vezető kiválasztásánál előnyt jelent a térségi vagy helyismeret.

A munkaszervezet munkatársainak több éves szakmai tapasztalattal kell rendelkezniük helyi közösségfejlesztés vagy kulturális szolgáltatások szervezése vagy helyi gazdaságfejlesztés területén vagy európai/ hazai forrású projektek megvalósításában és elszámolásában szerzett gyakorlattal kell rendelkezniük. A munkaszervezet vezető kiválasztásánál előnyt jelent a térségi vagy helyismeret.

A Munkaszervezet kialakítása a tervek szerint 1 fő főállású és 2 fő részmunkaidőben, vagy megbízási jellegű foglalkoztatási jogviszonyban kerül foglalkoztatásra.

6.4.5 A működés fizikai feltételei

A HACS működését biztosító feltételeket a HACS vezető partnere Ózd Város Önkormányzata biztosítja a HACS ülések helyszínének rendelkezésre bocsátásával.

A Munkaszervezet az Ózdi Polgármesteri Hivatalban kap helyet, külön irodai helyiséget. Az Ózdi Polgármesteri Hivatalban rendelkezésre álló infrastrukturális feltételek biztosítják a Munkaszervezet működésének fizikai feltételeinek rendelkezésre állását.

6.4.6 A működés költségei

7. táblázat Működési költségek összefoglalása

Elszámolható költség megnevezése	Összeg (Ft)	Szöveges indoklás
Projektelőkészítés költségei	7 545 000	
Előzetes tanulmányok, engedélyeztetési dokumentumok költsége	7 445 000	
HKFS készítése	7 445 000	A stratégia elkészítésének, a TSZ megkötéséhez szükséges kötelező módosításának költsége.
Egyéb szükséges háttéranyagok, szakvélemények	0	
Szükségletfelmérés, előzetes igényfelmérés	0	
Szakértői hálózatépítés, szakértői műhelymunka	0	
Társadalmi partnerek, érintettek bevonásával kapcsolatos költségek	0	
Egyéb projektelőkészítéshez kapcsolódó költség	0	
Előkészítéshez kapcsolódó egyéb szakértői tanácsadás		
Közbeszerzés költsége	100 000	
Közbeszerzési szakértő díja	100 000	Közbeszerzési eljárások szakmai vizsgálata, versenyzetési eljárások szakértői segítése.
Közbeszerzési eljárás díja	0	A támogatás csökkenése miatt közbeszerzés köteles eljárás nem várható.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei	22 955 000	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költsége	13 500 000	Pályázati felhívások előkészítése, részvétel az értékelésben, egyéb animációs költségek (workshopok, rendezvények költségei).
Egyéb szakértői szolgáltatások költségei	5 000 000	
Felmérések, kimutatások, kutatások, tanulmányok készítése	5 000 000	A pályázati felhívások sikeres lebonyolításához kapcsolódó monitoring rendszer kidolgozása. Felmérések és tanulmányok készítése az alábbi tématerületekben: - a helyi fejlesztési stratégia hosszú távú hatása és eredményei a közösségi és kulturális élet vonatkozásában Ózdon, - továbblépési lehetőségek, új fejlesztési területek.
Marketing, kommunikációs szolgáltatások költségei	4 339 000	
Marketingeszközök fejlesztése	0	
Rendezvényszervezés	0	
Egyéb kommunikációs tevékenység	4 339 000	Helyi Közösségi Napok szervezése, a felhívásokhoz kapcsolódó egyedi marketing akciók és kampányok szervezése.
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	116 000	
Kötelezően előírt nyilvánosság biztosításának költsége	116 000	Az arculati kézikönyv elvárásainak megfelelő nyilvánossági elemek biztosítása.
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	0	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó bérleti díj	0	
Egyéb szolgáltatási költségek	0	
Biztosítékok, jogi, közjegyzői, bankköltségek	0	
Hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak, illetékek	0	
Vagyonbiztosítás díja	0	
Szakmai megvalósításban közreműködő munkatársak költségei	24 740 533	
Munkabér	19 760 000	1 fő teljes munkaidős munkavállaló alkalmazása a projekt teljes időszaka (38 hónap) alatt, bruttó 260.000 Ft-os munkabérrel, 2 fő megbízási szerződéssel bruttó 130.000 Ft/fő/hó megbízási díjjal.
Járulék	4 347 200	1 fő teljes munkaidős munkavállaló munkabérére és 2 fő megbízási díjra számított járulék 38 hónapra vetítve.
Egyéb személyi kifizetések	633 333	Bruttó 200.000 Ft-os cafetéria juttatás /munkavállaló/év
Útiköltség, kiküldetési költség	0	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek	3 559 467	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó egyéb költségek	0	
Szakmai megvalósításhoz kapcsolódó anyagköltség	3 559 467	A működés során felmerülő anyagköltség (nyomtatópatron, papír, irodaszer, stb).
Általános rezsiköltség	1 200 000	
Általános rezsiköltség	1 200 000	A működéshez kapcsolódó rezsiköltség (áram, víz, internet, gáz, stb).
Mindösszesen	60 000 000	

6.5 Kommunikációs terv

A helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósítása nem lehet sikeres hatékony tájékoztatás, tudatos kommunikáció, jól megfogalmazott üzenetek és azok célcsoportokhoz történő eljuttatása nélkül.

Ehhez pontosan előkészített és megtervezett, hosszútávon ható, helyi szinten integrált kommunikációs tevékenységek szükségesek. A különböző célcsoportok irányába a projekt kezdetétől folyamatos kommunikációt kell biztosítani. Alapfeltétel a folyamatos interakció: a kommunikációnak nemcsak a HACS részéről kell kiindulnia, hanem a célcsoportok felől jövő kommunikációt is be kell fogadni (vagyis kétirányú információáramlást kell megvalósítani). A kommunikációért felelős projektgazda jelen támogatási kérelem megvalósítása alatt is érvényesíti a hatványozott kommunikáció elvét: a célcsoportokat véleményvezérekre, az egyes célcsoportok meghatározott szereplőire koncentrálna éri el, de fontos a média közvetítő szerepe is.

A hatékony kommunikáció érdekében részletes kommunikációs terv készül majd.

A célcsoport meghatározása

A kommunikáció sikerét szolgálja a külső és a belső kommunikációs tevékenységek, majd ennek megfelelően a *külső és belső kommunikációs célcsoportok* lehatárolása és önálló kezelése (a célcsoportok és az alkalmazott eszközök között természetesen lehet átfedés is). A *projekt belső kommunikációs célcsoportját* a fejlesztésben érintettek köre, tehát elsősorban a konzorciumi partnerek (HACS tagok), majd a megvalósítás a projektben aktívan közreműködők jelentik. A belső célcsoportok kommunikációs igénye elsősorban a projekttel kapcsolatos tájékoztatásra, a szakmai és pénzügyi előrehaladás helyzetére terjed ki. Az időszakos megbeszélések, projekttalálkozók beszámolóí, belső hírlevelek, tájékoztató kiadványok, előrehaladási jelentések mind hatékony kommunikációs formák lehetnek esetükben.

A *projekt külső kommunikáció célcsoportját* a helyi közösségi fejlesztési stratégiával érintett célcsoportok alkotják:

- Ózd város lakossága,
- Civil szervezetek,
- Közintézmények,
- Vállalkozások,
- Önkormányzat.

Kommunikációs eszközök, tevékenységek

A külső célcsoportok számára tervezett tevékenységekhez és a célokhoz illeszkedő kommunikációs eszközök és csatornák az alábbiak (melyek tartalmazzák a kötelező kommunikációs elemeket is):

- Kommunikációs terv készítése.
- A korábban megvalósított hasonló projektek tapasztalatait, valamint a célcsoportok igényeit figyelembe véve a projektmegvalósítás alatt az egyik leghatásosabb kommunikációs eszköz vélhetően a személyes, folyamatos kapcsolattartás, mivel az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés (illetve azok hatékony alkalmazása) a hátrányos helyzetűek körében nehézkes. A személyes kapcsolattartás helyszínét a HACS munkaszervezet (HACS iroda) biztosítja majd.
- A célcsoportok, illetve a fejlesztésben érintettek folyamatos tájékoztatása, a programmal kapcsolatos információk naprakész megjelenítése érdekében honlap került kialakításra. A honlap mellett Facebook oldal is indul.
- A honlap és a Facebook oldal mellett a HACS által megjelentett felhívásokat e-mail formájában mindenkihez eljuttatja a Munkaszervezet.
- A felhívások megjelenéséhez egyedi marketing kampányok és akciók is kapcsolódnak majd.
- Nagyon fontosnak tartjuk a lakosság minél szélesebb körű bevonását és részvételét, ezért eseti rendezvények, Helyi Közösségi Napok szervezésével szeretnénk őket aktivizálni.
- Nyilvános sajtóesemény szervezése a projekt indításáról és zárásáról.
- Sajtómegjelenések összegyűjtése.
- Fotódokumentáció készítése.
- Megállító táblák elkészíttetése és kihelyezése.

A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés bemutatása

A keletkező dokumentumokhoz való nyílt hozzáférést a honlap, a Facebook oldal valamint e-mail rendszer biztosítja. A HACS iroda dolgozói nyitottak a személyes megkeresésekre, és bárki számára felvilágosítást fognak nyújtani a HACS működéséről és a stratégia megvalósításáról.

A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és humán kapacitás bemutatása

A kommunikációs tevékenység bizonyos részét a HACS iroda dolgozói végzik majd. Az ő feladatuk lesz a weboldal valamint a Facebook oldal naprakész információkkal való ellátása, az e-mail rendszer működtetése, a projekttel kapcsolatos tájékoztatások megtétele, valamint a fotódokumentáció készítése.

Az eseti jellegű marketing feladatokra és kampányokra, a Helyi Közösségi Napok megszervezésére kommunikációs szakértő bevonását tervezzük.

8. táblázat Kommunikációs ütemterv

2017.09.01.- 2020.10.31.	A projekthez kapcsolódó külső és belső tájékoztatás folyamatos működtetése	Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	Honlap, FB oldal, e-mail, rendezvények, marketing anyagok	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselői, sajtó
2017.09.01.- 2020.10.31.	A közvetlen célcsoporttal való folyamatos kommunikáció	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	Közvetlen célcsoport	Honlap, FB oldal, rendezvények, marketing anyagok	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat
2017.09.01.- 2017.10.31.	Sajtónyilvános projektindító rendezvény megszervezése, sajtóközlemény kiküldése a projekt indításáról, előírt megállító tábla elkészítése és kihelyezése	Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	Rendezvény, sajtóközlemény, megállító tábla	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselői, sajtó
2017.09.01.- 2017.12.31.	Kommunikációs terv készítése	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	Érintettek köre, közvetlen célcsoport	Kommunikációs terv, amely felkerül a honlapra	Projektgazda
2017.09.01.- 2020.10.31.	E-mail rendszer működtetése	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	Érintettek köre, közvetlen célcsoport	E-mail rendszer	HACS tagok és az általuk megszólítani kívánt pályázók
2017.09.01.- 2020.10.31.	Helyi Közösségi Napok szervezése	A célcsoport tagok szélesebb körű bevonása, folyamatos kommunikáció és tájékoztatás	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	Rendezvény (tervezetten minden évben egy darab)	Kommunikációs szakértő, HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselői, sajtó
2017.09.01.- 2020.10.31.	Honlap és FB oldal működtetése	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	Honlap, FB oldal	HACS iroda, HACS tagok
2017.09.01.- 2020.10.31.	Egyedi marketing kampányok és akciók megvalósítása a felhívásokhoz kapcsolódóan	Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	FB oldal, online és offline eszközök	Kommunikációs szakértő, HACS tagok és az általuk elérni kívánt pályázók
2020.10.31	Sajtónyilvános projektzáró rendezvény megszervezése, sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról, sajtómegjelenések összegyűjtése, TERKEPTER feltöltése	Tájékoztatás és a szereplők bevonása	Közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	Rendezvény, sajtóközlemény	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselői, sajtó

9. táblázat A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

Kötelező nyilvánossági elem	Tervezett költség (Ft)
Kommunikációs terv készítése	nem tervezünk rá költséget elszámolni
Aloldal létrehozása	60 000
Sajtóközlemény kiküldése a projektindításról	nem tervezünk rá költséget elszámolni
Sajtómegjelenések összegyűjtése	nem tervezünk rá költséget elszámolni
Megállító táblák elkészítése és kihelyezése	10 000
Fotódokumentáció készítése	46 000
Sajtónyilvános projektzáró rendezvény szervezése	nem tervezünk rá költséget elszámolni
Sajtóközlemény kiküldése a projektzárásról	nem tervezünk rá költséget elszámolni
Mindösszesen	116 000

Egyéb kommunikációs tevékenység	Tervezett költség (Ft)
Helyi Közösségi Napok szervezése (4 alkalom x 875.000 Ft)	3 500 000
A felhívásokhoz kapcsolódó egyedi marketingakciók és kampányok szervezése	839 000
Mindösszen:	4 339 000

6.6 Monitoring és értékelési terv

A helyi közösségi fejlesztési stratégia sikeres - és a pályázati felhívásnak megfelelő – végrehajtását a monitoring mutatókon keresztül tudjuk értékelni, mivel ez ad objektív bírálati szempontot és összehasonlítási lehetőséget. A HKFS-ben az alábbi általános és speciális indikátorokat alkalmazzunk a visszacsatolásra:

10. táblázat **Kötelező** – a Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiában meghatározott – **program- és prioritásindikátorok**²:

Azonosító (TOP)	Indikátor megnevezése	Adatforrás	Adatgyűjtés gyakorisága
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	FAIR	félévente
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	FAIR	félévente
PR15	A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság száma	Az indikátort központilag kialakított módszertan alapján, egységesen fogják a CLLD szervezetek mérni ³	A HKFS indulását megelőzően, közben és utána évente minimum egyszer
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	Az indikátort központilag kialakított módszertan alapján, egységesen fogják a CLLD szervezetek mérni ⁴	A HKFS indulását megelőzően, közben és utána évente minimum egyszer

² A TOP által meghatározott program- és prioritásszintű indikátorok

³ TOP 269. oldal

⁴ TOP 269. oldal

Azonosító (TOP)	Indikátor megnevezése	Adatforrás	Adatgyűjtés gyakorisága
CO38	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	FAIR	félévente
CO39	Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	FAIR	félévente
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	IH	félévente

Specifikus célokhoz tartozó indikátorok nyomonkövetése

A városi identitás újradefiniálása, Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása, a Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése, valamint a Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása specifikus célokhoz rendelt indikátorok nyomonkövetését az alábbi formában és gyakorisággal tervezzük megvalósítani:

11. táblázat Speciális célokhoz kapcsolt eredménymutatók nyomonkövetése

Specifikus cél	Mutató	Adatfelvétel gyakorisága	Forrás
Városi identitás újradefiniálása	Városi identitást, hagyományörzést erősítő programok száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
	Táborokban; élménypedagógiai programokon; vagy versenyeken résztvevők száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
Élményközpontok, kisközösségi helyek kialakítása	Programokban, rendezvényeken és akciókban résztvevő fiatal (35 évnél fiatalabb) önkéntesek száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
	Aktív életet támogató, közösségi, kulturális tevékenységet támogató új eszközök száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
Közösségi és kulturális programok kínálatának bővítése	Közösségi és kulturális rendezvények száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
	Közösségi és kulturális rendezvényeken résztvevők száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
Közösségi kezdeményezések városi elérésének javítása	Új digitális tartalomfejlesztést telefon és tablet alkalmazás letöltéseinek száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés

Specifikus cél	Mutató	Adatfelvétel gyakorisága	Forrás
	Nyomtatott vagy digitális formában közkinccsé váló közösségi történetek száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés
	Tréningen vagy tanfolyamon résztvevők száma	félévente	Projekt-előrehaladási jelentés

A monitoring adatok feldolgozása:

Az adatokat a Munkaszervezet pályázonként elkülönített, jól áttekinthető formában dokumentálja. Az összegzéseket félévente az Elnökség elé tárja. Az Elnökség az adatokból következtethet a stratégia módosításának szükségességére.

A HKFS megvalósulásáról a fejlesztési források kihelyezése és az egyes pályázatok mérföldköveinek megvalósulása alapján alkothat pontos képet az Elnökség. Az adatok gyűjtése, összegzése a Munkaszervezet feladata lesz, kiértékelésüket Elnökségi ülés keretében végezzük.

Kockázatkezelés

A program sikerességének definíciója sokrétű lehet, idővel azonban a társadalmi elfogadottság és a beágyazottság lesznek azok az elemek, amelyekkel utólag igazolható lesz a projekt feltételezett szükségessége és megvalósításának módja.

A kockázat annak a lehetősége, hogy valami kedvezőtlen, előre nem látható esemény történik a projekt végrehajtása során. Minden projektben vannak kockázatok, amelyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni.

Kockázatelemzés alatt a kockázatmenedzselési eljárásban a lehetséges kockázatok azonosítását, csoportosítását, értékelését és figyelemmel kísérését értjük. A kockázatkezelés lehetővé teszi a HKFS végrehajtásának minél tervszerűbb voltát; időt, pénzt, erőforrást takarít meg. A kockázatkezeléssel időben felismerhetjük a változásokat, azokra felkészülten tudunk reagálni, ezáltal elkerülhetjük a válsághelyzeteket.

A kockázatok feltárását, elemzését és kezelésükre tett javaslatot a HKFS tervezés szakaszában rendelkezésre álló információk alapján végezzük, azonban a kockázatelemzés és kockázatkezelés a stratégiai megvalósítás során, annak megvalósítási szakaszában is fontos feladat.

A kockázatok azonosítása során megállapítottuk, hogy milyen kockázatok adódhatnak a stratégia tervezése és implementációja során. A kockázatelemzés célja ezen túl, hogy megbecsüljük a bekövetkezésük valószínűségét és a hatásuk nagyságát.

A kockázatelemzés lépései:

- a kockázatok lehetőleg teljes körű feltérképezése és megfogalmazása,
- kockázatlista felállítása,
- kockázatok súlyosságának és valószínűségének becslése,
- a kockázat elkerülésére és a várható negatív hatások csökkentésére tett intézkedések.

A kockázatkezelés elveit és a HKFS céljait figyelembe véve, az alábbiakban bemutatásra kerülnek az előkészítés során rendelkezésre álló információk alapján a megvalósítás során felmerülő esetleges kockázatok, azok valószínűségének, negatív hatásának mértéke, illetve a kezelésükre adható válaszok - a program tevékenységeinek fókuszpontjaihoz igazodva.

Az átláthatóság érdekében összefoglalóan ábrázoljuk a programmal kapcsolatos kockázatokat. Az értékek az alábbi elnevezéseknek felelnek meg:

A valószínűség nagysága:

1-3 kicsi
4-5 közepes
6-7 nagy

A negatív hatás nagysága:

1-3 kicsi
4-5 közepes
6-7 nagy

12. táblázat Kockázatok összefoglalása

<i>Kockázat megnevezése</i>	Stratégia prioritásai változnak		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	2	6	teljes megvalósítás
	Az előkészítési szakaszban a HKFS elkészítése során a közösségi tervezés alapján - helyzetértékelésre alapozva - pontosan meghatározásra kerültek azok a célok, hogy mire kíván fókuszálni a program, felállításra került a tervezést segítő munkacsoport, mely véleményezte az elkészült tervezet, ahogyan azt a lakosság is megtehetette.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	A kívánt cél és a tényleges végeredmény jelentősen eltérnek egymástól		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	1	5	teljes megvalósítás
	A HKFS előkészítése során széles körű felmérések készültek el, több fórum és műhelymunka került megtartásra, mely alapján pontosan megfogalmazásra kerültek a célok és elvárt eredmények, melyeket a megvalósítás során folyamatosan szem előtt kell, tartva kell a HKFS-t végrehajtani.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	A megvalósítási szakasz kezdetének időbeli elcsúszása		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	3	3	teljes megvalósítás
	Figyelemmel arra, hogy a HKFS megvalósítási ideje több évet ölel át megfelelő ütemezés került kialakításra, ami azzal is számol, hogy a megvalósítás később kezdődik.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	A program során újabb kezelendő problémákat azonosítunk, illetve keletkeznek		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	2	3	teljes megvalósítás
	Alapos helyzefelmérés, a projekttervben pénzügyi és kapacitásbeli tartalékok képzése; Munkaszervezet szakmai munkájának pontos koordinációjának kialakítása, folyamatos monitoring tevékenység		

<i>Kockázat megnevezése</i>	Jogszabályi környezet változása		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	4	3	teljes megvalósítás
	A HKFS megvalósításának több éves időtartama magában hordozza, hogy a jogszabályi környezet változni fog. A HACs és a Munkaszervezet felállításánál fontos szempont, hogy gyorsan reagáló, rugalmas működési forma valósuljon meg, és a szakemberek olyan szakmai kompetenciákkal rendelkezzenek, akik kezelni és a gyakorlati munkába átültetni tudják a jogi keretek változásait a program fő céljainak szem előtt tartása mellett.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	A helyi lakosság és/vagy célcsoport tagjainak ellenállása a HKFS megvalósításával szemben		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	2	5	teljes megvalósítás
	A projekt helyszínén viszonylag magas a társadalmi hátrányokkal küzdő célcsoport tagjainak száma, azonban a közösségi szempontok, a város egységes fejlődése mindenki számára fontos. A projekt megvalósítása során kiemelt figyelmet kell fordítani a megfelelő kommunikációra, melyet egyrészt a projekt elemeinek széles körű megismertetésével, valamint az integrált programok adta lehetőségekkel lehet a település különböző társadalmi csoportjai között egyaránt elfogadtatni a projekt szükségességét, és a helyi közösségi érdekek szolgálatát.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	A hátrányos helyzetű és egyéb marginális célcsoport elérése, passzivitásuk a megvalósításban		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	4	2	teljes megvalósítás, kiemelten a 4. művelési terület
	A célcsoportok körében elvégzett igényfelmérés eredményeit figyelembe véve kell a projekt szakmai tartalmát meghatározni. A folyamatos szociális munka során a szakembereknek az egyéni igényeket figyelembe véve kell az egyéni fejlesztési szükségleteket meghatározni. A konzorciumi partnerek aktív közreműködésével a projekt célcsoportjainak széles körben kell továbbítani a projekt tevékenységeit, azok előnyeit és igénybevételi lehetőségeit.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	Helyi Felhívásokra érkező alacsony támogatást igénylők száma		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	3	4	2 és 4 művelési terület
	A közösségi tervezés során már széles körű együttműködésben kerültek a fejlesztési célok kialakításra, mely megalapozza a végrehajtást. A megvalósítás során a Munkaszervezet animációs és tájékoztató tevékenysége segíti, hogy minél több szervezet értesüljön a felhívásokról, valamint a monitoring és értékelési tevékenység eredményei megmutatják, hogy mely pontokon kell erősíteni annak érdekében, hogy biztosított legyen a megvalósulás.		
<i>Kockázat megnevezése</i>	Helyi Felhívások alapján támogatásban részesített civil szervezetek anyagi forrásainak korlátozottsága a megvalósításban		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
<i>Kezelése</i>	4	3	1-4 művelési terület
	A helyi felhívásokat úgy kell kialakítani, hogy lehetőség legyen előleg igénylésére, mellyel segíthető a civil szervezetek bevonása a programok megvalósításába.		

Kockázat megnevezése	Helyi felhívások alapján megvalósuló infrastrukturális és eszközbeszerzések esetén a fenntartási időszakokra vonatkozó kötelezettségek teljesítésére rendelkezésre álló korlátozott források a civil szervezeteknél		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
	4	2	1 műveleti terület
Kezelése	A Munkaszervezet az animációs és tájékoztató tevékenysége során részletes útmutatót kíván kidolgozni a felhívásokra benyújtásra kerülő támogatási kérelmekről, valamint a megvalósítás és elszámolás szabályairól a teljes körű információbiztosítás érdekében.		
Kockázat megnevezése	Helyi felhívásokra benyújtott támogatási kérelmek megvalósításához kapcsolódó adminisztratív feladatokban való jártasság hiánya a szervezetek részéről		
	<i>Valószínűség</i>	<i>Hatás</i>	<i>Tevékenység, amire a kockázat vonatkozik</i>
	4	5	1-4 műveleti terület
Kezelése	A Munkaszervezet az animációs és tájékoztató tevékenysége keretében támogató segítséget nyújt a szervezetek számára az elszámolással összefüggő feladatokkal szemben elvárt követelményekről.		

A fent felsorolt kockázatok között található a HKFS megvalósítási szintjén, szervezeti szinten, valamint az együttműködő partnerek szintjén azonosított kockázat is. A tervezés és a megvalósítás során felmerülő - lehetséges problémák, kockázatok - szintén beazonosításra kerültek, valamint az elkerülésükre, illetve a kedvezőtlen hatásokra tett intézkedések is megfogalmazásra kerültek. Az előkészítés és megvalósítás során belső és külső kockázatokkal kell számolni. A belső kockázatok (tervezési, jogi, pénzügyi hibák) munkaszervezeti munkatársak és a HACS belső szervezeti egységeinek körültekintő és alapos munkájával kiküszöbölhetők. A külső kockázatok, mint pl. a jogszabályok megváltozása elkerülése nem lehetséges, kedvezőtlen hatásuk azonban csökkenthető. Mindezek alapján összességében elmondható, hogy a HKFS megvalósítását leginkább befolyásoló kockázatok azonosítása megtörtént, kezelésük biztosított, így annak az esélye, hogy a vállalt tevékenységek megvalósításában komolyabb fennakadás adódjon, összességében alacsony.

A stratégia értékelése

A HACS saját teljesítményének értékelése

A HACS teljesítményét az alábbi szempontok tükrözik legjobban vissza:

- a pályázati kiírások eredményes kommunikációja a térségi szereplők felé,
- a beérkezett pályázatok mennyisége,
- a beérkezett pályázatok minősége,
- az értékelés minősége,
- adminisztratív kötelezettségek megfelelő minőségű ellátása,
- támogatást nyert fejlesztések nyomon követése,
- a beérkező adatokból eredő megfelelő következtetések levonása,
- megfelelő, a stratégiával összhangban lévő reakció.

Mindezek monitoringja a munkaszervezet napi szintű feladatai közé tartozik majd. A fenti szempontokról a munkaszervezet havi rendszerességgel szóveges, amennyiben szükséges táblázatos formában beszámol az Elnökségnek. A rendszeres elnökségi üléseken értékelésre kerülnek a folyamatok, és meghatározásra kerülnek a szükséges, beavatkozások.

A felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja:

A stratégia megvalósulását érintő valamennyi fázisról rendszeresen tájékoztatjuk a lakosságot és az érintetteket honlapunkon keresztül. Nagyobb, szükség szerinti ütemezésű összefoglalókat küldünk a tagság felé a stratégia megvalósulása kapcsán. A taggyűlési döntést igénylő változásokat (pl. stratégia módosítása) a tagság felé kommunikáljuk. A megszületett döntésekről (pl. egy új intézkedés, egyéb hangsúlyos feltételek változása) fórumokat, műhelynapot szervezünk.

6.7 Horizontális célok

6.7.1 Esélyegyenlőség

A HKFS megalkotása és végrehajtása során az esélyegyenlőséget alapvetően a nyilvánosság teljes biztosításával érjük el. Ez a tervezés egész folyamata alatt biztosított volt a különböző kommunikációs eszközökön, tevékenységeken keresztül. Külön kiemelt figyelmet fordítottunk a hátrányos helyzetű célcsoportok képviselőire, akiket bevontunk a tervezési folyamat különböző szintjein (interjúk, műhelymunka, fórum), így az Ózdi Roma Nemzetiségi Önkormányzat képviselőjével, a közfoglalkoztatási programot lebonyolító Ózdi Start Programiroda vezetőjével, valamint a helyi baba mama klubnak helyet adó, család-barát munkahely címet viselő ÓMI vezetőjével történt személyes konzultációban is kitértünk a hátrányos helyzetű célcsoportok szükségleteire, programokba történő bevonási lehetőségeikre.

A tervezés során figyelembe vettük Ózd Város Helyi esélyegyenlőségi programját és az ott megfogalmazott problémákat és intézkedési terv elemeket is, és a fejlesztési célokat összehangoltuk ezen célkitűzésekkel.

A konzorciumi partnerek közül az Ózdi Polgármesteri Hivatalnak és az Ózdi Művelődési Intézményeknek kell esélyegyenlőségi tervvel rendelkeznie, mely dokumentumokat szintén felhasználtuk a tervezés során.

A projekt megvalósítása során, a tényleges vállalásaink esetén olyan konkrét cselekvéseket határoztunk meg, melyek teljesítése valóban realizálható. Terveink között szerepel továbbá a helyi érzékenység növelése érdekében műhelymunkák, kiscsoportos egyeztetések szervezése, ahol az érintettek, a velük foglalkozó szakemberek, civil szervezetek képviselői vitathatják meg a hátrányos helyzetű csoportok sajátos problémáit, esélyegyenlőségük megteremtésének lehetőségeit, a kialakult jó gyakorlatokat és azok adaptálásának módjait. A stratégia megvalósítása során az esélyegyenlőség biztosítását folyamatosan nyomon kísérjük és vállaljuk, hogy a beszámolóiban számot adunk ezen eredményekről is.

Az infrastrukturális fejlesztések során a fejlesztésre kerülő épületekben akadálymentesítést hajtunk végre, továbbá a létrejövő közösségi terek használatakor kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy valamennyi esélyegyenlőségi célcsoport tudja használni (pl. szabadtéri felnőtt játszótér kialakítása a szegregált terület közelében).

A megvalósítás során az Önkormányzat közfoglalkoztatási programja keretében biztosítjuk a megújításra kerülő terek és épületek fenntartását, biztosítva ezáltal az elhelyezkedni nem tudó munkanélküliek jövedelemszerzési lehetőségét. A szociális ellátórendszer fejlesztése érdekében szociális munkásokat is bevonjuk a közösségfejlesztő programok megvalósításába annak érdekében, hogy a marginális és hátrányos helyzetű célcsoportok tagjait minél szélesebb körben elérjük.

Programjaink megvalósítása során önkéntes fiatalokat alkalmazunk, amely egyrészt megismerteti velük ezt – a Magyarországon még kevésbé ismert – részvételi formát, másrészt gyakorlati tapasztalatszerzést biztosít számukra. Mindezt közösségi munkán keresztül: célt, feladatot és lehetőséget mutatva számukra.

Az esélyegyenlőség folyamatos fenntartásáról és érvényesüléséről az évente készülő monitoring jelentésekben számolunk be, ahol indikátorként az alábbi adatok jelennek meg:

- a programba bevont hátrányos helyzetűek száma (Európai Bizottság 800/2008/EK rendelete 2. Cikk 18. és 19. Pontja alapján),
- a programba bevont munkanélküliek száma.

A Munkaszervezet munkatársai közül egy fő *esélyegyenlőségi munkatárs* munkakört is ellát, biztosítva ezáltal az esélyegyenlőségi szempontok érvényesülését.

6.7.2 Fenntarthatóság

A helyi közösségi fejlesztési stratégia egyik célja a fenntartható társadalom és közösség támogatása Ózdon. A fenntartható társadalom alapvető követelményei: a szociális igazságosság, amelynek az alapja a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása, az életminőség javítására való törekvés, a természeti erőforrások fenntartó használata, a környezetminőség megőrzése. A környezet jó minőségét a fejlesztések közben garantálni kell.

A HACCS tagjainak feladata lesz, hogy a stratégia megvalósítása során folyamatosan figyelemmel kísérjék a környezeti követelmények érvényesítését, ebben a működő monitoring rendszer lesz a segítségükre.

A helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósítása során a környezeti fenntarthatóság biztosítása és a környezeti szemléletformálás beépül a kiírásra kerülő pályázatok felhívásaiba az alábbiak szerint:

- A beruházások során környezettervező szakmérnök bevonása kötelező lesz, akik elvégzi a teljes körű környezeti hatásvizsgálatot és cselekvési programot fogalmaznak meg a károsító hatások csökkentésére. Ennek betartásáról a kedvezményezettek a monitoring rendszeren keresztül szolgáltatnak adatot.
- Minden pályázati felhívásnak része lesz egy - a környezeti fenntarthatóságra vonatkozó - indikátor, amely a következők közül kerül kiválasztásra
 - Fenntarthatósággal kapcsolatos tudásmegosztáson részt vettek száma - a környezeti szemléletformálás érvényesülése érdekében.
 - Megújuló energia arányának növelése a teljes energiefelhasználáson belül – az infrastrukturális beruházások kapcsán.
 - Jobb energetikai jellemzőkkel rendelkező épületek száma.
 - Önkéntes gondnokság: a működési területen a kulturált, tiszta környezet fenntartásának segítése.

6.8 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A stratégia legnagyobb innovativitása, hogy most először készült Ózd városára, mint akcióterületre vonatkozóan olyan dokumentum, melynek célja a helyi közösségi és kulturális terek és közösségek fejlesztése. Továbbá most először készül olyan stratégia, melynek megvalósítása a helyi köz-, civil és vállalkozói szektor kooperatív együttműködésén alapul.

A helyi közösségek, érdekcsoportok számára ugyan nem ismeretlen, hogy a helyi stratégiák elkészítésébe bevonására kerülnek, akár már a tervezés szakaszában is, de inkább annak véleményezési szakaszában kérték ki eddig a véleményüket, most azonban első alkalommal valósulhat meg olyan stratégia, melynek elkészítésében, elfogadásában és a megvalósításában nem csak véleményező, hanem együttműködő partnerek is a civil és vállalkozói szektor szereplői a közsféra szektor képviselői mellett.

Az interakció már a cselekvési terv megalkotása során megvalósult, hiszen a közösség nagyfokú összefogásával, együttgondolkodásával jött létre. A kommunikáció terén széleskörű eszköz- és tevékenységrendszer került alkalmazásra. A munkában minden érintett szféra részt vett és a javaslatok a közös álláspont kialakítása után beépítésre kerültek a HKFS-be.

A stratégia alapja, hogy a helyi közösségek együttműködésén alapszik, a közös felelősségvállaláson és a közös megvalósításon. Ezért köszönjük a helyi lakosoknak és aktív csoportoknak a munkájukat, köszönjük, mindazoknak, akik a városra figyelnek, akik idelátogatnak, köszönjük a helyi gazdasági szereplőknek, hogy támogatják a város fejlődését. Mindazt, amit a helyi szervezetek a program során meg kívánnak valósítani szívből és szívesen teszik. A Közösen és Szívesen tehát nem csak szlogen, hanem magának a stratégiának a szellemiségét is jelenti.

A stratégia szellemisége az innovativitása is egyben, mely az egyedi projektmegvalósításoknál is leginkább az együttműködésben, interakcióban rejlenek. A már meglévő, de alkalomszerűen együttműködő partneri kört tématerületenként lehet csoportosítani és érdeklődési körtől függően bevonhatóak a témák alá tartozó különböző projektekbe.

A tervezett műveletek tekintetében legkiemelkedőbb, a KÖSZI Pontok létrehozásának újszerűsége, mely egyszerre célozza meg a város több közösségi terének újragondolását ezáltal szinte valamennyi célcsoport – fiatalok, idősek, családok, hátrányos helyzetűek, fogyatékkal élők – számára új funkciókkal rendelkező közösségi teret biztosít, mely nem csak a fizikai kialakításban, hanem hozzá kapcsolható programokban is meg tud nyilvánulni. A közösségi tereken megvalósuló azonos karakterjegyek kialakítása pedig elősegíti az egységes városképmódellet és hálózatosodást, valamint a helyi szereplők bevonásával megvalósuló programsorozatok a helyi értékek hatékonyabb megismerését szolgálják. A stratégia megvalósítása során alkalmazásra kerülő egyeztetési és döntési mechanizmusok, alkalmazandó új népszerűsítési, közösségfejlesztési módok, továbbá a helyi együttműködések generálása is innovatív elemként jelenik meg a programban.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
1	KÖSZI TÉR!	0,0	0,0	103,4	103,3	0,0	206,7	60,8
2	KÖSZI ÉRTÉK!	0,0	0,0	18,0	18,0	7,1	43,1	12,7
3	KÖSZI FESZT!	0,0	0,0	25,0	25,0	20,1	70,1	20,6
4	KÖSZI FEJLŐDÉS!	0,0	0,0	7,0	7,0	6,1	20,1	5,9
	Összesen	0,0	0,0	153,4	153,3	33,3	340,0	100,0

Egyéb forrás								
Ssz.	A műveletek megnevezése	2016	2017	2018	2019	2020	Összesen	%
5	Nem releváns	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Összesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	Fejlesztési források összesen	0,0	0,0	153,4	153,3	33,3	340,0	100,0
--	--------------------------------------	------------	------------	--------------	--------------	-------------	--------------	--------------

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Összesen
Működési költségek	4,5	7,3	12,3	12,3	9,8	0,0	0,0	46,2
Animációs költségek	0,0	2,0	7,7	2,7	1,4	0,0	0,0	13,8
Összesen	4,5	9,3	20,0	15,0	11,2	0,0	0,0	60,0

A működési költségek közé tervezett összegek a rendszeresen (többnyire havi szinten) felmerülő költségek, amelyek a munkaszervezet folyamatos működéséhez kapcsolhatók: HKFS készítése, módosítása és egyéb szükséges előkészítési tevékenység, közbeszerzés, nyilvánosság biztosítása, a munkavállalók bére és járuléka valamint cafetéria költsége, anyagköltség és rezsiköltség. A HKFS készítését és az egyéb előkészítő munkákat 2016-ban és 2017-ben számoljuk el, a közbeszerzési költségeket 2017-ben, a nyilvánosság első részét 2017-ben a fennmaradó részt 2020-ban. Anyagköltségre 2017-2020 között terveztünk költséget.

Az animációs költségek közé terveztük a workshopok, rendezvények költségeit, a felmérések kimutatások költségeit valamint az egyéb kommunikációs tevékenységet. A felmérések, kimutatások (CLLD módszertani útmutató készítése) költségét 2018-ban kívánjuk elszámolni, egyéb kommunikációs tevékenységet egyenlő arányban elosztva úgy, ahogy a workshopok és rendezvények költségeit is.

7.1 A HKFS teljes költségvetése

Amennyiben a HACS a felhívás alapján az általa felhasználható forrásnál nagyobb mértékű, vagy hosszabb távú együttműködést tervez megvalósítani, az alábbi táblázatban a jelen időszakban, valamint a későbbi ütemekben tervezett műveleteket szükséges feltüntetni, jelölve, hogyan alkotnak az egyes ütemek önmagukban is komplex programcsomagokat.

Sorszám	A beavatkozás megnevezése	Indoklás, alátámasztás (legfeljebb 4-5 mondat)	Specifikus cél (legfeljebb 1-2 szó)	A beavatkozás tartalma (legfeljebb 4-5 mondat)	Kiegészítő jelleg, lehatárolás (legfeljebb 4-5-mondat)	Célcsoport (legfeljebb 1-2 szó)	Forrás (ezer Ft)	A finanszírozás fedezete	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.									
2.									
3.									
4.									
5.									
6.									
...									

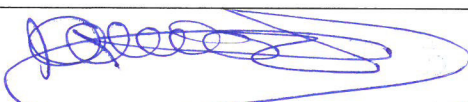
NEM RELEVÁNS

Nyilatkozat a HKFS módosításának elfogadásáról

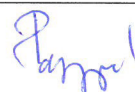
(konzorciumok esetén kitöltendő)

A HAJÓZD Helyi Közösség alapító tagjaiként egyhangúan nyilatkozunk arról, hogy a KÖSZI ÓZD! Közösségi Színterek fejlesztése Ózdon című dokumentum tartalmát megismertük, az abban foglaltakat elfogadjuk és ezennel felhatalmazzuk a HAJÓZD Helyi Közösség képviselőjét Janiczak Dávidot, hogy a módosított HKFS-t benyújtsa az Irányító Hatóság felé.

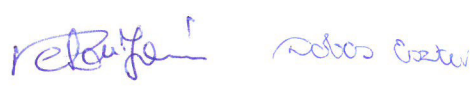
Kelt: Ózd, 2017. „szeptember” hó „29” nap

Szervezet neve:	Ózd Város Önkormányzata
Képviselő neve:	Janiczak Dávid
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Ózdi Polgármesteri Hivatal
Képviselő neve:	Dr. Almási Csaba
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Ózdi Művelődési Intézmények
Képviselő neve:	Pappné Szalka Magdolna
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Ózdi Sport és Élmenyközpont Nonprofit Kft
Képviselő neve:	Veres Zoltán
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	Hétvölgy Turisztikai Egyesület
Képviselő neve:	Pető János és Dobos Eszter
Képviselő aláírása:	

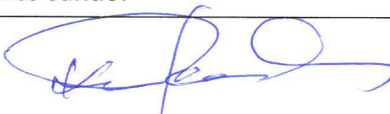
Szervezet neve:	Kékcshellag Segítőkutyás Egyesület
Képviselő neve:	Kozup Sándor
Képviselő aláírása:	

Szervezet neve:	ÓMI Zenés Színház Egyesület
Képviselő neve:	Béri László
Képviselő aláírása:	

ÓMI Zenés Színház Egyesület
3600 Ózd, Gyár utca 4.
Adószám: 18648764-1-05

Szervezet neve:	Bolyky Tamás Általános Iskola Diákjaiért Alapítvány
Képviselő neve:	Döbör Attila
Képviselő aláírása:	

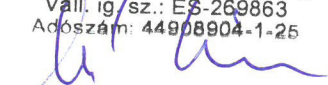
**BOLYKY TAMÁS
ÁLTALÁNOS ISKOLA DIÁKJAIÉRT
ALAPÍTVÁNY**

Szervezet neve:	Ózdi Boga Vadásztársaság
Képviselő neve:	Kiss Sándor
Képviselő aláírása:	

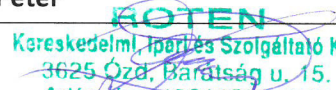

Szervezet neve:	HÉTVÖLGY Ózd és Térsége Szociális Szövetkezet
Képviselő neve:	dr. Bárdos Balázs
Képviselő aláírása:	

**HÉTVÖLGY ÓZD
ÉS TÉRSÉGE
SZOCIÁLIS
SZÖVETKEZET**

Szervezet neve:	Szabó Sándor egyéni vállalkozás
Képviselő neve:	Szabó Sándor
Képviselő aláírása:	

**ELEGANCIA CIPŐBOLT-MŰHELY
CIPŐ KISKERESKEDELEM
Ct.: SZABÓ SÁNDOR
3600 Ózd, Vasvár út 35/C. alagsor
Váll. ig. sz.: ES-269863
Adószám: 44908904-1-25**

Szervezet neve:	ROTEN Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
Képviselő neve:	Tengely István Péter
Képviselő aláírása:	

ROTEN
Kereskedelmi, Ipari és Szolgáltató Kft.
3625 Ózd, Barátság u. 15.
Adószám: 13916926-2-05
Bsz.: 55400118-11027353